Пам'ятаймо про Україну!

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CV ПАРСИППАНІ, Н. Дж., П'ЯТНИЦЯ, 27 ЛИСТОПАДА 1998 ЧИСЛО 22 VOL. CV PARSIPPANY, N.J., NOVEMBER 27, 1998 No. 22

Вбивство Г. Старовойтової викликало шок в Росії і обурення в політичних колах світу

САНКТ-ПЕТЕРБУРҐ. — 20 листопада застрілено на смерть російську депутатку Галину Старовойтову, відому правозахисницю, яка боролася за демократичні реформи в Росії. Країна, що вже звикла до вбивств на замовлення, опинилася на цей раз в стані шоку.

„Вони вбивають наших товаришів, наших друзів. Вони хочуть нас зупинити? Вони хочуть нас залякати? Їм це не вдасться. Ніхто це не зможе зробити", — сказав 24 листопада на похороні колишній віцепрем'єр-міністер Росії Анатолій Чубайс, маючи на увазі, очевидно, антидемократичні комуно-націоналістичні сили. Г. Старовойтову поховано на цвинтарі Лаври Олександра Невського в Санкт-Петербурзі, де лежать останки таких відомих людей, як письменник Достоєвський і композитори Чайковський та Мусоргський.



Президент Росії Борис Єльцин і Галина Старовойтова, до команди якого вона належала.
(Фото з газети „День")

Згідно з міліцією, напад на 52-річну співголову Демократичної партії Росії зроблено ввечері біля входу до її будинку. Сусіди знайшли її тіло в калюжі крови і викликали скору медичну допомогу. Згідно з аґентством Інтерфакс, асистента Г. Старовойтової було серйозно поранено. ІТАР-ТАСС повідомив, що на місці злочину було знайдено пістолет і автомат.

Президент Борис Єльцин особисто перебрав контролю над розслідуванням вбивства, наказавши Міністерству внутрішніх справ вжити термінових заходів. У 1991-92 роках Г. Старовойтова була радником Б. Єльцина в етнічних питаннях. Ще раніше вона належала до комітету з прав людини у Верховній раді колишнього СССР. В Україні Старовойтова заслужила повагу тим, що визнавала незалежність України і право його народу обирати свій шлях розвитку.

Вбивство Г. Старовойтової, яка збиралася кандидувати на президента Росії в 2000 році, називають в російських засобах масової інформації першим великим політичним вбивством з часів розвалу СССР. Досі жертвами вбивств ставали переважно чоловіки, замішані в бізнесі.

Обурення вбивством Г. Старовойтової висловили ЗСА, Німеччина, інші країни. Співчуття на адресу Б. Єльцина і уряду прийшли від багатьох світових лідерів, в тому числі і від Президента України Леоніда Кучми. Міжнародна амнестія, яка вважає вбивство політичним, заявила: „Галина Старовойтова була добрим другом і прихильником Міжнародної амнестії багато років. Організація вважала її однією з провідних правозахисників і найвизначнішим політикомжінкою в Росії".

Вивчається можливість приїзду Папи Римського в Україну

ЛЬВІВ (УНІАР-ІМА). — Під час відвідин Львова колишній міністер закордонних справ Геннадій Удовенко заявив, що йому вдалося запевнити Президента Леоніда Кучму в корисності візиту Римського Папи Іоанна Павла II в Україну. Точна дата приїзду голови Католицької Церкви покищо невідома, оскільки, за словами Удовенка, його ініціятива наштовхнулася на опір в президентському оточенні.

Почався суд над вбивцею 52 людей

ЖИТОМИР. — 23 листопада у міському суді розпочався суд над Анатолієм Оноприєнком, який признався у скоєнні 52 вбивств.

За словами самого звинуваченого,



А. Оноприєнко.

(Закінчення на стор. 6)

Л. Кучма бачить вихід з економічної кризи

КИЇВ. — Виступаючи 19 листопада у Верховній Раді, Президент Леонід Кучма запропонував заходи щодо покращення економічної ситуації в Україні і закликав парлямент прийняти суворий бюджет на 1999 рік.

Звертаючись до депутатів з позачерговим посланням, Л. Кучма сказав, що українські банки повинні переорієнтуватися у своїй діяльності і вкладати гроші в економіку, а не в облігації. За його словами, через брак кредитів українським виробникам, валовий внутрішній продукт зменшився за останні десять років у 2.4 раза. Крім того, 55 відс. промислового і дві третіх сільсько-господарського виробництва обмінювалися за бартером, а не продавалися за гроші.

Останнім часом Національний Банк України і комерційні банки активно купували облігації замість того, щоб надавати кредити економіці, яка страждає від безгрошів'я, зазначив Л. Кучма. Він назвав ринок облігацій в Україні „ненаситним монстром", підкреслюючи, що банки вклали у нього 85 відс. своїх кредитових фондів. Лише обслуга цього ринку коштує Україні понад 1.5 блн. дол. з валютних запасів НБУ.

Президент закликав НБУ позичати гроші комерційним банкам, які в свою чергу спрямовувати-муть ці фонди в економіку. Хоч

(Закінчення на стор. 6)

КОНВЕНЦІЯ УАКРади: прямуймо через діялог до єдности

21 і 22 листопада відбулася Четверта Конвенція Української Американської Координаційної Ради (УАКР), яка пройшла у діловій та дружній атмосфері у готелі Ван Дайк у Воррені, передмісті Дітройту, де живе чимало українців і де є такі громадські установи, як кредитівки, професійні офіси, культурні центри, церкви. Місцевий відділ УАКРади, на чолі з Зеноном Василькевичем, займався організацією конвенції.

Драматичний вибір екзекутиви відбувся наприкінці дводенної програми конвенції. Протягом дев'яти років головою УАКРади була Уляна Дячук, предсідник Українського Народного Союзу (УНС) і Номінаційна комісія конвенції, яку очолював д-р Роман Барановський, знову висунула її на чергову каденцію. Але Уляна Дячук категорично заявила, що не приймає номінації, нагадавши учасникам конвенції, що ще у вересні цього року попередила номінаційну комісію про своє рішення не кандидувати на переобрання. Тоді д-р Богдан Шебунчак, голова президії конвенції, оголосив перерву і Номінаційна комісія відбула повторні наради за закритими дверима. Члени комісії повернулись через 20 хвилин зі списком номінацій, який очолив п. Ґавдяк, досі голова Краєвої Ради УАКРади і директор її вашінґтонського

(Закінчення на стор. 5)

■ НАЦІОНАЛ-ДЕМОКРАТИ ВИСУНУТЬ СВОГО КАНДИДАТА В

ПРЕЗИДЕНТИ. ЯКЩО НЕ ПЕРЕСВАРЯТЬСЯ... Стор. 3

■ СВІТ ПОМИНАЄ ЖЕРТВИ ТРИДЦЯТЬ ЧОРНОГО РОКУ Стор. 10

■ СКІЛЬКИ ДІЯСПОРІ ЗАЛИШИЛОСЬ ЖИТИ? Стор. 14-15

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Л. Кучма увільнив Є. Кушнарьова з посади глави адміністрації Президента

КИЇВ — УНІАН. Леонід Кучма підписав указ, яким увільнив Євгена Кушнарьова з посади глави адміністрації Президента України на його прохання. Є.Кушнарьов мотивував своє рішення тим, що вирішив зайнятися публічною політикою як голова народно-демократичного об'єднання "Нова Україна" та перший заступник керівника Народно-демократичної партії. Водночас Є. Кушнарьов заявив, що залишається прихильником реформаторських зусиль Президента України Леоніда Кучми. Іншим своїм указом глава держави призначив Є. Кушнарьова радником Президента України поза штатом.

Л. Кучма підписав указ, яким призначив Юрія Щербака радником Президента України.

А. Бутейко став амбасадором України в ЗСА

КИЇВ. — Президент Леонід Кучма призначив колишнього заступника міністра закордонних справ Антона Бутейка амбасадором України в ЗСА і Мехіко. 51-річний дипломат замінив на цій посаді амбасадора Юрія Щербака, якого призначено радником Президента України.

Херсонським вчителям пообіцяли виплатити зарплату

КИЇВ. — Міністер фінансів України Ігор Мітюков пообіцяв негайно перерахувати херсонським вчителям місячний фонд заробітної плати — 1 млн. 400 тис. гривень. Таким є результат численних зустрічей з урядовцями делегації 20 директорів херсонських шкіл. За словами І. Мітюкова, таке рішення було прийнято для того, щоб принципово зрушити цю проблему з місця. Також, на його думку, освітянам можна „допомогти через погашення заборгованости за комунальні послуги, за електроенергію, за ґаз, підвищити ліміти щодо подачі тепла і електроенергії у дитячі садки".

Перерахування місячної платні вчителі вважають першим кроком. Загальна заборгованість держави перед ними складає близько 7 млн. гривень. Вони вимагають не лише погасити місячну заборгованість, але й докорінно змінити підхід Уряду до фінансування соціяльної сфери на місцях. Міністер фінансів з ними не згоден і покладає відповідальність на місцеві фінансові органи.

Українські інвестиції за кордоном наближаються до 100 млн.дол.

КИЇВ. — Станом на 1 жовтня обсяг інвестицій з України в економіку інших держав світу становив 98.7 млн. дол. Найбільші інвестиції вкладені в економіку Панами — 43.6 відс. від загального обсягу, а також Російської Федерації, В'єтнаму, Швайцарії. У січні-вересні поточного року з України в інші держави вкладено 4.5 млн. дол., у тому числі в країни СНД та Балтії — 1.8 млн. дол. Вивезення капіталу здійснювалось за рахунок внесків у формі рухомого і нерухомого майна — 1.6 млн. дол., грошових внесків — 0.7 млн. дол. Основними інвесторами з України є підприємства, що належать до таких галузей економіки як транспорт, охорона здоров'я, фізична культура та соціяльне забезпечення, машинобудування і металообробка, будівництво. Іноземні інвестиції в Україну становлять станом на 1 жовтня ц. р. становив 2618.2 млн. дол. ЗСА. Найбільші обсяги інвестицій вкладені нерезидентами зі ЗСА, Нідерляндів, Німеччини, Великобританії тощо.

Найбільший інтерес у інвесторів щодо вкладання капіталу викликають харчова промисловість, внутрішня торгівля, машинобудування і металообробка, фінанси, кредит, різні види забезпечення, в т. ч. пенсійне. Закордонні інвестиції вкладено в 6,815 підприємств України. Найбільші вкладення здійснено в підприємства Києва та Київської области.

Л. Кучма рекомендує націоналізувати банк „Україна"

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма у позачерговому зверненні до парляменту висловився за те, щоб націоналізувати банк „Україна", перетворивши його на Селянський іпотечний банк.

На думку голови держави, цей крок допоможе розв'язати питання довгетермінового кредитування села. Л. Кучма сказав, що з метою стимулювання сільсько-господарського виробництва підготовлено проєкти указів Президента, які передбачають впродовж наступних трьох років спрямування на підтримку сільсько-господарського виробництва податку на додану вартість, нарахованого на продану переробними підприємствами продукцію.

Л. Кучма також висловився за встановлення на три роки нульової ставки на всі види податків, за винятком відрахувань до Пенсійного фонду, оскільки, на його думку, повне скасування відрахувань до Пенсійного фонду є „не до кінця продуманим" з огляду на те, що у селі проживає понад 5 млн. пенсіонерів.

Ціни зросли на 10 відсотків

КИЇВ. — Як повідомив Державний комітет статистики України, продаж сільсько-господарських продуктів на міських ринках за січень-жовтень ц. р. порівняно з відповідним періодом минулого року зменшився в цілому на 1.7 відсотка. Ціни на сільсько-господарську продукцію за цей час зросли на 10 відсотків, у тому числі: на цибулю ріпчасту - на 49 відс., сало, картоплю, м'ясо - 35-25 відс., цукор, олію, свіжу капусту - 21-20 відсотків, яйця - 3 відс. У той же час знизились ціни на свіжі помідори, моркву, буряки, яблука, часник - на 34-13 відсотків.

Від вересня до жовтня продаж сільсько-господарських продуктів на міських ринках зменшився на 11 відс., а ціни зросли на 6 відсотків.

Підписано програму співпраці на 1999 рік

КИЇВ. — Під час візити міністра оборони України до ЗСА підписано програму співпраці між міністерствами оборони двох країн у військовій сфері на 1999 рік. Зокрема у ній передбачено проведення спільних маневрів, обмін візитами між оборонними відомствами ЗСА та України. Як повідомило Українське радіо, представник Пентагону Кеннет Бейкон підкреслив, що одним з пріоритетних завдань двосторонніх військових відносин між Вашінгтоном і Києвом залишається надання допомоги у військовій підготові, насамперед — військовослужбовців сержантського складу, і проведенні військової реформи в Україні.

Закарпаттю загрожують зсуви ґрунту

ЗАКАРПАТТЯ. — Ще 9 сіл Закарпаття відносяться до категорії відрізаних від зовнішнього світу. Не меншою бідою, ніж вода, можуть виявитися і зсуви землі, яких особливо багато у Тячівському, Міжгірському і Рахівському районах. На цьому наголосив на пресконференції в Ужгороді міністер України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Валерій Кальченко.

Закордонні інвестори вже вклали в Україну 2618.2 млн. дол. ЗСА

КИЇВ. — Протягом січня-вересня ц.р. закордонні інвестори вклали в економіку України 705.2 млн. дол. ЗСА, в тому числі з країн СНД та Балтії - 21.8 млн. дол. Основними формами залучення інвестицій були грошові внески - 453.6 млн.дол.ЗСА (63 відсотки вкладеного обсягу) та внески у формі рухомого і нерухомого майна - 207.8 млн. дол.ЗСА. Про це повідомив Державний комітет статистики України. Загальний обсяг прямих закордонних інвестицій в Україну

Польсько-українська співпраця

ЛЬВІВ.— На триденному науковому симпозіюмі у Львові, який обговорив проблеми збереження пам'яток польської культури в Україні, визнано, що стан цієї роботи набагато кращий, ніж в Білорусі чи Литві. Триває інвентаризація і реставрація пам'яток історії та культури, які зазнали великої руїнації в комуністичну добу. Однією з форм такої роботи є надання цінних пам'яток польським реставраторам, які після відновлення проводять їх показ громадськості і повертають цінності Україні. У симпозіюмі, який скликала Федерація польських організацій в Україні, взяло участь понад 100 осіб.

За інформаціями УНІАН та УНІАР.

ТІЛЬКИ ФАКТ

Загальна кількість загиблих в наслідок повені на Закарпатті станом на 23 листопада — 18 осіб. Останніми жертвами стала родина у складі чотирьох осіб, яка загинула в результаті ґрунтового зсуву.

◆

ЗСА приготували гуманітарну допомогу для потерпілих від повені на Закарпатті. Вантаж, який складається з теплого одягу, генераторів електроенергії, наметів, їжі і медичних препаратів вже в дорозі до потерпілих.

◆

Понад 1500 мешканців України, які під час Другої світової війни зазнали нацистських переслідувань, одержать матеріяльну допомогу (по 400 дол.) зі швайцарського спеціяльного фонду допомоги жертвам голокосту. Керівництво Фонду вже передало в український комерційний банк „Промінвест" список із 1516 прізвищ осіб, більшість з яких були під час війни в'язнями нацистських концтаборів.

◆

Судова система України базується на принципах, що були створені 50-60 років тому, незважаючи на існування законодавчих актів, які підвищили роль суддів. Кількість звернень у суди, пов'язаних із захистом громадянина від неправомірних дій держави, щороку зростає: у 1996 році їх було 1.4 млн., у 1997 році — 1.5 млн., а вже у першому півріччі цього року — 811 тис.

◆

Тільки за 1 півріччя 1998 року пільгами щодо сплати податків в Україні скористались 92 тис. юридичних осіб (14 відсотків від загальної кількости), внаслідок чого державний бюджет недоотримав 3.4 блн. гривень.

◆

В українських засобах масової інформацях з'явилося повідомлення, що в деяких випадках виступи президента Росії Бориса Єльцина по телебаченню дублює його двійник. Як повідомила одна з львівських газет, член Комітету Верховної Ради з питань міжнаціональних відносин і міграції Сергій Кіяшко отримав ці дані від свого джерела в російських спецслужбах.

◆

Під час поїздки до Львова голова Руху Вячеслав Чорновіл заявив, що в передвиборчій президентській кампанії НРУ плянує виступити разом з партією „Реформи і порядок" і підтримати кандидатуру голови Національного Банку України Віктора Ющенка, який поки що відмовляється від висунення.

◆

В Рівенській області затримана партія консервованого хліба, що надійшла в з Німеччини у вигляді гуманітарної допомоги. Співробітники обласної санітарної епідеміологічної станції виявили в хлібі підвищений вміст міді і свинцю, які становить небезпеку для здоров'я людини.

◆

Небувалу за цинізмом крадіжку вчинив сантехнік черкаської лікарні ч.3. Він викрав мідні труби, якими важкохворі отримують кисень. Їх він здав до пункту прийому кольорових металів.

◆

Приведений до присяги на вірність народові України згідно з нормами Конституції України і діючого законодавства новий член Вищої Ради юстиції, Генеральний прокурор, народний депутат України 12-го скликання Михайло Потебенько.

ТЕМА ТИЖНЯ

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ

Одні об'єднуються — інші ще думають...

КИЇВ (УНІАН). — Всеукраїнське товариство політв'язнів і репресованих закликало всі політичні сили національно-демократичного спрямування до об'єднання. На пресконференції у понеділок, 23 листопада, керівники цієї організації наголосили, що виходом зі складної соціяльно-економічної ситуації в державі "могла б стати політична воля державницьких партій". Як відомо, лідери 12-ти націонал-демократичних партій України, зокрема ДСУ, ЛДПУ, ПВСіПУ, ПЗУ, СНПУ, Руху та інших 18 листопада підписали заяву про об'єднання зусиль щодо "захисту національних інтересів, зміцнення Української держави, прискорення виходу країни з економічної кризи та протидії комуно-імперському реваншові". З цією метою створюється рада голів партій, на яку покладається завдання визначити конкретні форми співпраці, виробити спільну політичну плятформу виборів президента для узгодження і підтримки єдиної кандидатури на цю посаду. У проєкті спільної передвиборчої плятформи національно-демократичних партій наголошено, зокрема, на перегляді процедури надання українського громадянства (із запровадженням обов'язкових іспитів з української мови та 10-річного проживання на території України); виходу України зі складу СНД, подання Україною заяви на вступ до НАТО.

Між тим, політична рада Народно-демократичної партії щойно збирається створити міжпартійний комітет, який напередодні президентських виборів розпочне об'єднавчий процес із центристськими силами. Таке рішення було прийняте в ході праці IV з'їзду НДП 22 листопада. На пресконференції по закінченні форуму заступник голови НДП Володимир Філенко зазначив, що є два шляхи об'єднання: створення комітету та проведення об'єднавчого з'їзду, котрий виробить чіткі рекомендації для висунення єдиного кандидата у президенти від демократичних сил. Він поінформував про попередні консультації щодо коаліції з партіями парляментського типу НРУ, ПЗУ та СДПУ (о). В.Філенко зазначив, що НДП віддає перевагу партіям парляментського типу і в об'єднавчому процесі готова з ними виступати як партнер. За його словами, у разі об'єднання з малими партіями їх буде приєднано до НДП лише як "асоційованих членів".

Наразі ж НДП затвердила на першому етапі свого IV з'їзду, що відбувся у неділю, 22 листопада, концепцію вимог до кандидата на пост Президента України на виборах 1999 року. Концепція передбачає, що кандидатом від НДП має бути людина з державницькою та соціяльно-ринковою програмою, здатною захистити незалежність України й створити реальні умови для виходу України з економічної кризи, не допустити "лівого реваншу". НДП має домогтися обрання президента держави, ідейна та політична орієнтація якого відповідатиме загальнаціональним інтересам України та програмовим засадам НДП і не допустити обрання президента з антиукраїнською, антидержавницькою, антиринковою орієнтацією. НДП підтримуватиме кандидата, який стане об'єднуючим чинником для України, буде достатньо відомим політиком, який має чітке бачення стратегії розвитку України як незалежної, демократичної держави европейського типу. Кандидат від НДП повинен бути чесним політиком, не дискредитованим в очах громадськости. Головною діяльністю новообраного президента має стати наведення належного порядку в державі, "де жодна економічна модель не діє через нездатність влади втілити її в життя". НДП плянує висунути власного кандидата чи досягти згоди з демократичними центристськими силами. НДП також не виключає висунення кандидата не з середовища партії, але який відповідатиме зазначеним критеріям.

Україна і ПАР підписали угоди про співпрацю

КИЇВ. — У другий день візити міністра закордонних справ України Бориса Тарасюка до Південно-Африканської Республіки відбулися двосторонні переговори, повідомила 23 листопада УНІАН.

Згідно з Міністерством Закордонних Справ, на зустрічі проаналізовано й детально обговорено сучасний стан відносин між Україною та ПАР. При цьому головну увагу приділено перспективам поглиблення співробітництва в галузі торгівлі, економічній сфері, розвитку контактів у науково-технічній галузі. Досягнуто домовлености про візит в Україну делеґації підприємців ПАР для ознайомлення з можливостями розширення торгівлі та економічного співробітництва і конкретними торгово-економічними та інвестиційними проєктами.

Керівники зовнішньополітичних відомств України та ПАР обговорили також перспективні шляхи взаємодії двох країн на багатосторонньому рівні, зокрема щодо співробітництва в ООН, інших міжнародних організаціях, обмінялися досвідом участи у миротворчих операціях, розглянули питання ядерного роззброєння та створення зон безпеки тощо. По завершенні переговорів підписано угоди про торгівлю та співробітництво у галузях науки, технологій та культури.

Б.Тарасюк і його південно-африканський колеґа Альфред Нзо домовилися взяти під особисту контролю здійснення підписаних документів.

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Клінтон закінчив п'ятиденну подорож до Азії

ВАШІНҐТОН. — 23 листопада Президент ЗСА Билл Клінтон повернувся з п'ятиденної подорожі до Азії, відвідавши Японію, Південну Корею і Ґвам. Перебуваючи в Японії, американський президент закликав цю країну зробити все можливе для того, щоб витягнути себе з фінансової кризи. Якщо Токіо не відкриє свій ринок американським товарам, застеріг Б. Клінтон, ЗСА можуть теж вдатися до застережливих заходів. На пресконференції він також заторкнув Північну Корею, назвавши її останні дії, включно з випробуванням ракети, „надзвичайно тривожними". Відвідуючи військові бази ЗСА в Південній Кореї, Б. Клінтон нагадав американським воякам, що вони повинні бути напоготові, оскільки Північна Корея подає „знаки небезпеки". На тихоокеанському острові Ґвам, який є територією ЗСА, президент сказав місцевим мешканцям, що постарається розширити їхнє самоврядування і пообіцяв віддати їм 7300 акрів землі, яка належить тепер військовій базі ЗСА. Незважаючи на велику відстань від Вашінґтону, Клінтона продовжував переслідувати скандал навколо афери з Монікою Левінською. Саме в той час в Конґресі йшли слухання щодо можливого імпічменту президента. Б. Клінтон, однак, постійно відмахувався від питань журналістів на цю тему, заявляючи, що займається тепер важливішими питаннями економіки і безпеки.

Демократи пропонують резолюцію осуду Б. Клінтона

ВАШІНҐТОН. — Кілька демократів зі судового комітету Палати представників заявили 24 листопада про своє бажання запропонувати резолюцію осуду Президента Билла Клінтона замість імпічменту. Конґресмен Рік Бавчер, демократ з Вірджінії, сказав, що це буде найбільш гідний і відповідний спосіб закінчити процес імпічменту Президента. Республіканці дали зрозуміти, що вони не є за резолюцію осуду, оскільки, на їхню думку, вона є неконституційною і не буде достатнім покаранням Б. Клінтона. Але якщо Конґрес не проголосує за імпічмент, республіканці погодяться на осуд. Останнім часом багато республіканців почали менше виявляти зацікавлення в імпічменті Президента через втрати на недавніх виборах і високу популярність Б. Клінтона.

Америка Онлайн купує Нетскейп Коммюнікейшенс

ДАЛЛЕС, Вірджінія. — Америка онлайн (АОЛ), одна з найбільших інтернетних компаній, купує за 4.21 блн. дол. корпорацію Нетскейп Коммюнікейшенс — виробника комп'ютерних програм і, зокрема, популярного в світі бравзера. Угода, яка включає також компанію Сан Майкросистемс, що створила нову універсальну програму мову Джава, створює для відомої компанії Майкрософт могутнього конкурента. Тепер Америка онлайн щомісяця матиме на 20 млн. відвідувачів більше і стане найбільшою інтернетною компанією в світі. На сьогодні бравзером Нетскейп користується приблизно 70 млн. інтернетних клієнтів.

Палестинці відкрили новий аеропорт

ДАГАНЄГ, Ґаза. — Палестинці зробили ще один крок до незалежности, відкривши 24 листопада новий міжнародний аеропорт. О 8:30 за місцевим часом на летовищі, розташованому на півдні Палестинської автономії, сів перший літак єгипетських авіяліній. Лідер палестинців Ясір Арафат привітав перших прибулих. Ізраїль, однак, перевірятиме пасажирів і багаж, маючи право затримувати людей і товари, якщо вважатиме їх небезпечними для ізраїльської безпеки.

Напруження в Північній Ірляндії зростає

БЕЛФАСТ, Північна Ірляндія. — Британський прем'єр-міністер Тоні Блейр намагається знайти вихід з напруженої ситуації, яка склалася між британськими протестантами і католицькими політиками, що мають зформувати багатопартійний коаліційний уряд. Дейвід Трімбл, голова нового уряду, наполягає на тому, щоб не включати до уряду політичне крило Ірляндської республіканської армії, поки ІРА не роззброїться і не зупинить насильство. ІРА ж заявляє, що не роззброїться, незважаючи на квітневу угоду, яка закликає її це зробити до половини 2000 року.

В Індії проходять вибори

НЮ ДЕЛІ. — 25 листопада мільйони громадян Індії голосували на провінційних виборах, які можуть похитнути нестійку коаліцію прем'єр-міністра Атала Бігарі Ваджпаї. Підраховування голосів почнеться в суботу, 28 листопада. Однак попередні опитування на виході з виборчих дільниць свідчать про велику перемогу в стейті Ню Делі Партії національного конґресу, яку очолює Соня Ґанді. Така перемога витіснить зі стейтового уряду праву партію Бгаратія Джаната.

Індонезійські студенти вимагають суду над Сугарто

ДЖАКАРТА, Індонезія. — Сотні індонезійських студентів хотіли 25 листопада організувати похід до будинку колишнього президента Сугарто, домагаючись суду над ним за корупцію і порушення прав людини. Однак війська не пустили студентів, заблокували їм дорогу неподалік амбасади ЗСА. Повідомлень про арешти чи поранення не надходило. За останні дні індонезійські студенти кілька разів намагалися дійти до будинку 77-річного Сугарто, який живе під великою охороною у фактичній ізоляції від світу.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svo103@aol.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку-$30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку-$25.00. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

День, коли ми дякуємо за все, що маємо

Традиція святкування американського Дня Подяки сягає до самих початків іміграції на цьому континенті. Започаткували її у 1621 році поселенці місцевости Плимут у Массачусетс, а своєю обрядовістю походить вона від давніх англійських осінніх фестивалів, які можна порівняти з українськими обжинками.

У 1863 році День Подяки в Америці став офіційним державним святом і днем, вільним від праці, що його кожного року відзначають в останній четвер листопада. У традицію його святкувань внесено Богослужіння та молитви подяки за цілорічний добробут і плоди. Крім того, в його обрядових звичаях підкреслюються оті перші спроби північно-американських тубільців-індіян простягнути дружню руку допомоги білолицим прибульцям — у формі індика, кукурудзи і т. п. Не тільки їжею хотіли місцеві індіяни допомогти — вони відкрили свою душу, давши до зрозуміння отим першим імігрантам, що готові з ними ділитися всіми багатствами широких просторів цієї країни.

Минули століття, в яких американський нарід перейшов нелегкі випробування долі, але завжди намагався не забувати гарного, глибоко гуманного звичаю простягати допоміжню руку потребуючим. Як ті перші корінні індіяни, американці завжди були готові поділитися своїми достатками з тими, котрі їх втратили або й ніколи не мали. Не тільки багатствами матеріяльними, але в першу чергу духовними скарбами — свобідної думки, вислову, права на плекання своїх релігійних переконань і культури та дружнього співжиття з іншими. Ця свобода, здатність толерувати думку інших, багатогранність культури стали для Америки підвалинами справжнього демократизму і росту до могутности та добробуту. Все це, однак, ніколи не перешкодило ростити і плекати американську окремішність, що базується на спільній відмінності. Впродовж століть країна вміло сплітала вінок своєї слави, прикрашуваний різноманітністю культур своїх громадян, але ніколи не забувала підкреслювати оте поєднання в одне американське співжиття, співдію, котра має свій початок і випливає із завжди пропагованого Америкою демократизму.

У цьогорічний День Подяки, коли слатимемо молитви вдячности Господеві за добробут, яким втішаємося на американській землі, не забуваймо попросити ласки для нашої діяспорної громади, а також тієї землі, де наше коріння — для України. В першу чергу для її народу, щоб зрозумів і використав усі можливості американського демократизму, котрого основи — свобода думки, вислову, плекання особистих релігійних переконань, культури та співжиття — включають також самозарадність і послідовну працю її громадян для зросту особистого благополуччя і добробуту та могутности своєї країни.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про те, що можна мати даром

Що б ми не говорили тепер, чи не думали, завжди на першому місці стоять гроші та це питання: скільки наш задум, наші вимоги будуть коштувати? Здається, немов гріш став паном життя і смерти — і це в кожному місці світу, в кожній країні та в житті кожної людини.

Особливо в останніх роках проблема гроша відсуває усі інші на задній плян. Нею розпочинається та закінчується кожна розмова. Ми відчуваємо це дуже сильно у спілкуванні із нашими співвітчизниками, які тепер перебувають у вийнятково важкій фінансовій ситуації, і ця важкість стосується як приватного життя, так і громадського та державного. Кожна розмова, кожні відвідини наших братів тут, чи нами там, своїм початком і кінцем мають одне: треба грошей! Скільки прохань, скільки збірок, скільки конечних потреб, на які немає покриття, призбиралося у сімох роках, і тому здається, немов сьогодні „мамона" геть зовсім панує над нашим світом і над життям кожного з нас.

Але навіть у цих драматично матеріялізованих життєвих обставинах, що тримають усіх немов у кліщах, завжди були і далі є актуальними деякі важливі прикмети, які нічого не коштують, окрім доброї волі та доброго ставлення людини до людини.

Такою „загубленою" ціхою, що нічого не коштує, є ввічливість, чи те, що ми чомусь постійно називали взятим із німецької мови окресленням „кіндерштубе", або, в живому перекладі, добрим вихованням, що повинно прийти ще із дитячої кімнати.

Щораз менше, однак, завважуємо оцю добру поведінку та чемне ставлення одних до одних, а вже особливо вона десь загубилася в родинних обставинах, у громадському житті, ставленні до старших віком осіб.

А ця ввічливість хоч нічого нікого не коштує, дуже часто може допомогти у найбільш складних політичних чи громадських ситуаціях. Роздумувала я в останніх днях над тим даровим добром, що так важко тепер здобути, і потрапив мені в руки польський тижневик зі статтею, яка описує величезні наслідки у політичному світі ЗСА нечемної поведінки Президента щодо спікера Палати Репрезентантів Нюта Гінгріча. А з тим пригадалися недавні докази подібної нечемної поведінки в нашому політичному житті, яку усі завважили або читали про неї, але ніхто не має відваги про це голосно сказати.

Одначе так, як у випадку Клінтона і Гінгріча, так і в нашому громадському житті брак увічливости і чемности може ще колись заподіяти великої шкоди не лише для окремих осіб, але для загальної української справи.

Як зробити, щоб увічливість знову стала „законом", який не можна переступити? Чи треба б учити її на окремих курсах, чи більше вживати її при спілкуванні із малолітніми, чи працювати над їхнім почуттям пошани до старших, і до тих, що їм вона таки належиться? Не знаю.

Одне є певне: тепле ставлення до своїх ближніх, чемний спосіб спілкування з ними нічого не коштує, а може стільки доброго зробити і стільки мати позитивних наслідків!

О-КА

Хто чим може!

Звернення Карпатського Союзу Америки

З преси знаємо, що у зв'язку зі стихійним лихом Закарпаття відвідав Президент Леонід Кучма, щоб вжити невідкладних заходів для пом'якшення наслідків повені. Зокрема, Президент доручив Урядові, особисто прем'єрові Валерієві Пустовойтенкові виділити для области з Резервного фонду Кабінету Міністрів разову допомогу в сумі 5 мільйонів гривень.

Не сумніваючись у щирості намірів Уряду України, вважаємо що є дуже потрібною допомога збоку українців Америки — хто чим може! Бо мусимо пам'ятати про низьку ефективність всяких фондів, якщо їх беруться розподілювати урядові чиновники, особливо на місцях. Тому даємо адресу справедливих, перевірених у праці людей, які одержану допомогу вживуть з почуттям відповідальности перед людьми і Богом. Отже, (для грошевих переказів — money orders):

Закарпатська область, м. Ужгород, вул. В. Гренджі-Донського, 3, Голові крайової „Просвіти" Павлові Федаці. Або: „Карпатський Союз Америки". Carpatian Alliance, Inc., P. O. Box 391 Cooper Station, New York, N. Y. 10276-0391.

Михайло Шпонтак,
голова Карпатського Союзу Америки.

Допоможімо закарпатцям!

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК), суспільні служби інших організацій виявили ініціятиву допомоги потерпілим від повені мешканцям Закарпаття. Уряд ЗСА через свою Агенцію міжнародного розвитку призначив півмільйона долярів на цю ціль. Надіслано звернення в цій справі до американських допомогових організацій — CARE, American Red Cross та ін. Український Конгресовий Комітет Америки вітає всі вжиті заходи та звертається до місцевих відділів і громадянства активно включитися у допомогову акцію, зокрема через ініціятиви ЗУАДК, та посилити заходи. Вістки від закарпатців, а зокрема від Корпусу миру ЗСА на Закарпатті, вказують на нагальну потребу теплого одягу, коців, подушок, шапок, чобіт, шкарпеток, штанів та сорочок, а також сухих харчів та в консервах, бандажів, одноразових шприців, антибіотиків тощо. Допомогу проситься пересилати через обласні структури Карпатської агенції регіонального розвитку: **вул. Миру 1, Ужгород; та Закарпатське крайове товариство „Просвіта": вул. Грушевського 37/101, Ужгород. За дальшими інформаціями просимо звертатися до нюйоркського бюра УККА: (212) 228-6840, або бюра ЗУАДК: (215) 728-1630.**

Український Конгресовий Комітет Америки

Конвенція УАКРади...

(Закінчення зі стор. 1)

бюра. Він і став головою УАКРади.

Достойним гостем конвенції був „батько Конституції України" Михайло Середа, депутат Верховної Ради України від своєї рідної Черкащини. (В червні 1996 року депутат Сирота провів майже цілу добу, стоячи на трибуні Верховної Ради як головний координатор дебат над остаточним і прийнятим текстом Основного Закону демократичної України).

Виступаючи на конвенційному бенкеті, Михайло Середа згадав події тієї ночі. „Конституція є, — сказав він, — але не закінчився конституційний процес". Тут він додав, що у Верховній Раді все ще є члени, які б хотіли позбутись самостійности і увійти в новий союз, закликають до об'єднання з Росією й Білоруссю. Коментуючи цей феномен, він сказав, що „ще не бачив такого, щоб злидні об'єднались зі злиднями і вийшло багатство".

Депутат Середа також критично висловився щодо регляменту, за яким відбулись цьогорічні вибори до Верховної Ради: половина за мажоритарним балотуванням, а половина за партійними списками: коли б усі місця ішли за мажоритарним принципом, сказав він, комуністи мали б усього 49 місць, а так мають 170. Він також заявив, що Верховна Рада винна за поганий хід приватизації в Україні, бо „коли завод погано працює, легше його приватизувати" — його можна купити за дешевші гроші. Що ж до кризи в Росії — доводив Михайло Середа — то вона не мала катастрофічного впливу на Україну головно тому, що 70 відсотків торгівлі з Росією оплачується долярами, решта іде на бартер і тільки маленька частка — за російські рублі.

Конвенційний полуденок відкрила Наталія Іванів і ним провадила. Доповідачем на конвенційному полуденку була Рома Гиґдало, заступник голови УАКРади, яка заатакувала поняття „магія єдности", яке українці мають тенденцію величати у піснях, молитвах і промовах. Вона доводила, що чимало громадян не підтримують УАКРади, ані Українського Конгресового Комітету Америки (УККА), ховаючись за це слово „єдність", якої, мовляв, немає, і таким чином скидають з себе відповідальність. Вона далі доводила, що „єдність" можлива у диктатурах, у групах, що не хочуть думати, але в демократичному суспільстві єдність неможлива. Вона також запропонувала членам УАКРади вести діялог з людьми інших переконань і знаходити компроміс зв'язки. Виходячи з того, вона висунула думку, щоб УАКРада скликала конференцію усіх великих громадських організацій для обговорення важливих питань.

На програмі конвенції був також панель на тему „Українська діяспора у 21-му столітті", модератором якої був Зенон Василькевич, а виступали лікар, дослідник і філателіст Микола Григорчук, адвокат і активіст українських суботніх шкіл Ярослав Березовський, президент Фундації ЮС-Юкрейн Надя Комарницька-МекКоннелл і журналіст Ростислав Хомяк.

Д-р Григорчук вважав, що українці в Америці в майбутньому зроблять більше для України, коли зактивізуються у політичному житті ЗСА, „доставлять голоси у виборах", підтримуватимуть кандидатів фінансово, обмінюватимуться між собою інформацією про кандидатів і допоможуть вибрати законодавців, які сприятимуть інтересам України.

Перерахувавши, скільки колишніх цілоденних українських шкіл перестали існувати, Ярослав Березовський твердив, що в майбутньому нереально думати про утворення нових цілоденних шкіл, зате реально посилити українські суботні школи і при тому притягнути до цих шкіл більше нових емігрантів з України — як учнів, так і вчителів.

Пані МекКоннелл закликала учасників приймати Україну такою, якою вона є, і не нарікати на те, що там дещо не так, як хотілося б. Вона згадала, що на відміну від попередніх років, коли члени Конгресу ЗСА підтримували стремління українців словами, себто приємними резолюціями, нині Америка посилає конкретні гроші на допомогу Україні, але нині також діє конкуренція за фінансову допомогу збоку багатьох інших країн і їхніх прихильників в Америці, тому вона закликала до більшої політичної діяльности, впливів на законодавців, щоб здобути матеріяльну допомогу для розвитку в Україні.

Ростислав Хомяк говорив про ролю церков і братських союзів. До появи Української держави діяспора користувалась церквами і союзами як замінниками державности, щоб мати якесь бодай міжнародне визнання своєї окремішности. Але раз Україна визнана у світі, раз вона досягла стратегічного партнерства з такою потугою, як ЗСА, пора перестати користуватись сурогатами. Як повний прихильник відокремлення церкви від держави, він пропонував не вмішувати церков у політичні справи, залишити кожному повну свободу совісти і ні в якому разі не вважати одну церкву як більш українську, ніж іншу, та нагадав, що населення України, як і українська діяспора, складається з членів різних віроісповідань, як також і з невіруючих.

Щодо братських союзів, він звернув увагу на те, що не можна діяспорі далі сподіватись від союзів різних стипендій, коштовних видань, відпочинкових осель і інших дотацій, коли кількість їхнього членства постійно падає. Натомість він запронував союзам поставити наголос на свою основну ціль — продаж забезпеченевих ґрамот, збільшення членства, і повернутись до дотацій для громади щойно тоді, коли майно союзів зросте.

Уляна Дячук була обрана головою Контрольної комісії. У своєму кінцевому слові вона зазначила, що не відходить від праці в УАКРаді, подякувала учасникам конвенції за довір'я до неї і зазначила, що їй пощастило очолювати УАКРаду саме тоді, коли Україна стала самостійною.

Про повний склад керівних органів буде подано у черговому звідомленні.

Р. Хомяк

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА ЗУСТРІЧ

Жити в мирі, по-добросусідськи

До питання виселення українських священиків з Польщі



Учасники зустрічі (зліва): Р. Клемм, Л. Коленський, Я. Волянський, Б. Ольшанівська, В. Кікта.

Світлив Володимир Боднар.

30 жовтня у польському консуляті в Ню Йорку відбулася двогодинна зустріч представників уряду Польщі та українців — Володимира Боднара (від Українського Крайового Центру Історично-Інформаційної Мережі — АНЧЕЙН), Володимира Кікти (від Фундації Дослідження Лемківщини в Америці), Лева Коленського і Божени Ольшанівської (від організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні — АГРУ). Зустріч відбулася на запрошення політичного радника польської амбасади у ЗСА Якова Т. Вольського, у присутності генерального консула Польщі в Ню Йорку Ричарда Клемма. Провідною темою дискусії під час зустрічі був лист від головного секретаря Ватикану Содано і справа виселення одружених українських греко-католицьких священиків з Польщі.

Яків Т. Вольський запевнив присутніх, що уряд Польщі не вмішується до церковних справ, оскільки Польська Католицька Церква і інші Церкви в Польщі мають повну автономію. Є конкордат, який ґарантує відмежування Церкви від держави. Польський уряд не виселяв і не плянує виселювати українських священиків з Польщі. Йдеться про 10-12 священиків УГКЦеркви з України, які приїхали тимчасово служити в Польщі. 10 відсотків УГКЦеркви в Польщі, які є громадянами Польщі, є одружені. Папський нунцій у Варшаві Ковальчик не вдавався в цій справі до польського уряду.

Відтак на зустрічі виникла дискусія. Володимир Боднар пригадав, що АГРУ і АНЧЕЙН написали листи до всіх членів американського сенату влітку ц.р. з доманганням, щоб Сенат ЗСА затвердив прийняття Польщі, Мадярщини і Чехії до НАТО. Він також поставив кілька питань, які стосувалися виселення осіб з Польщі — чи акт видворення мусить робити уряд Польщі? Я. Вольський відповів, що виселення є компетенцією польського уряду, але що в ніякому випадку такого виселення українських священиків не буде.

Володимир Кікта, очевидець осквернення колишньої греко-католицької катедри св. Івана в Перемишлі (тепер костела оо. Кармелітів і рівночасно костела військового ґарнізону), де є пропам'ятна плита із зображенням передвоєнної мапи Польщі у формі польського орла. На зображенні польський орел душить перевернeного догори ногами тризуба, а з другої сторони — зображення свастики; в додатку, є напис: „Невинній людності Річпосполитої Польщі позвірськи мордованої бандами УПА на східних окраїнах Польщі в роках 1942-1946".

Він питав, чи уряд Польщі міг би встрянути в політику і поведінку членів Римо-Католицької Церкви в Польщі щодо українців в Польщі. Вольський відповів, що уряд не втручатиметься в справи Церкви і що скарги на поведінку церковних осіб слід скерувати до Ватикану.

Лев Коленський пригадав про проєкт „Межимор'я" з часів Пілсудського і що між українцями цей проєкт має сильне признання. Щодо можливости вимог Ватикану до уряду Польщі, наприклад, у справі виселення одружених українських греко-католицьких священиків, було б добре простудіювати конкордат між Ватиканом і Польщею, бо конкордат є міжнародним договором.

Божена Ольшанівська запитала, чи в Польщі є закон проти друкування і розповсюджування літератури, яка розпалює етнічні пристасті і упередження, сприяє ворожнечі між українським і польським народами. Відповідь була, що такого закону в Польщі нема, а є повна свобода слова — усного і друкованого.

Вольський апелював до присутніх сприяти розвиткові добрих стосунків між Україною і Польщею в Европі і в Америці. Радив починати з малих проєктів, щоб легше уможливити успіх. При малих успіхах розвинуться більші задуми і проєкти. Ті спільні проєкти можуть бути на базі культурно-освітній, політичній, науковій тощо. Він також згадав про фонд "Know How", який має 20 млн. дол.

Під час розмови пригадалося відкриття навчального року Академії Ветеринарної Медицини ім. С. Гжицького у Львові на початку вересня ц. р. Авторка була присут-

(Закінчення на стор. 18)

ЗВІДУСІЛЬ

Вони були супротивниками

Російський мореплавець Віктор Язиков, який самітньо долає Атлантичний океан, попросив медичної поради і сам зробив собі хірургічну операцію, керуючись вказівками, які подавав йому по супутниковому зв'язку засновник американської World Clinic Inc. доктор Даніель Карлін. Прикметно, що у недавньому минулому обидва були учасниками війни в Афґаністані: росіянин в складі військ інтервентів, а лікар надавав допомогу пораненим в одному з шпиталів Пакистану. Росіянин успішно закінчив плавання в Капштадті.

Для голодних росіян

Вражена кризою Росія домовляється про закупівлю харчів у Польщі. Умовою є приступна ціна й відкладення оплат на 180 днів. Йдеться передовсім про свинину (30 тисяч тонн), птицю, дитяче харчування, молоко в порошку. А в Білорусі, яка необачно прилучилася до Росії, впроваджено ліміт продажу харчів в одні руки. Спеціяльні патрулі за межами крамниць перевіряють, чи люди не купили більше, ніж дозволено. Харчі продається лише після 4-ої години дня.

Ранні холоди забрали життя десятків осіб

БУКАРЕШТ. — Через ранні морози і хуртовини в Европі загинуло щонайменше 62 особи, згідно з повідомленнями світових засобів інформації. В Румунії і Болгарії від холоду померло 24 особи, а в Польщі — 32. Більшість з жертв — це безпритульні і ті, хто втратив свідомість в наслідок сп'яніння. Температура в центральній і східній Польщі 21-22 листопада опускалася до мінус 4 градуси за Фаренгайтом, а на північному сході падала до мінус 15 за Фаренгайтом. На півдні Румунії близько 200 осіб понад дві доби просиділи у своїх автах, оскільки на дорогах намело величезні снігові завії. Шістьох осіб знайдено замерзлими в автах, решту врятовано з допомогою військової техніки. Страшна погода внесла хаос в розклад поїздів і позбавила електроенергії принаймні 200 населених пунктів. Арктична хвиля докотилася й до Франції, забравши там життя щонайменше шістьох осіб.

Зупинено шестивікову традицію британського парляменту

ЛОНДОН. — 24 листопада королева Єлисавета II оголосила урядовий законопроєкт, який позбавляє аристократів права голосу у вищій палаті парляменту, і цим самим покінчила з шестивіковою традицією. До Палати лордів, яка не обирається, належать нащадки старих родів, титули яких беруть початок сотні років назад. Вони засідають разом з перами, яких обрано до парляменту на все життя. Королева зазначила, що законопроєкт буде першим кроком до демократизації Палати лордів з метою зробити її більш представницькою.

Москва засудила сепаратизм в Калмикії

МОСКВА. — 20 листопада російські федеральні власті висловили різке невдоволення заявою президента Калмикії про намір послабити зв'язки автономії з Москвою. 36-річний лідер Калмикії Кірсан Ілюмжинов сказав у телевізійному інтерв'ю, що він думає домагатися для своєї республіки „асоціятивного членства" в Російській Федерації і зупинити надходження до центру податків, оскільки федеральний уряд не поспішає з фінансуванням бюджету автономії. Калмикія опинилася дефакто поза Російською Федерацією, оскільки впродовж кількох місяців їй не виділялися жодні гроші, зазначив він. Державна дума Росії, в якій переважають комуністичні і націоналістичні сили, назвала заяву К. Ілюмжинова „антиконституційною і провокаційною". Вона закликала власті вдатися до незвичайних заходів щодо припинення сепаратизму. Пресовий аташе Кремля Дмітрій Якушкін натякнув, що в Калмикії може бути запроваджене пряме президентське правління. Лідер Калмикії К. Ілюмжинов є також президентом Міжнародної шахової федерації. Він збудував в автономії ціле місто для проведення чемпіонатів з шахів.

Росія почала складання нової космічної станції

БАЙКОНУР, Казакстан. — 20 листопада Росія успішно запустила на орбіту перший модуль майбутньої міжнародної космічної станції. 24-тонний модуль „Заря", виведений на 125-мильну висоту ракетою „Протон", спочатку забезпечуватиме станцію рушійною силою, електоенергією і зв'язоком. Проєкт, у якому беруть участь космічні агентства з 16 країн, має бути завершений до 2004 року. Починаючи з 2000 року, станцію відвідуватимуть космонавти і астронавти. Під час запланованих 45 обслуговуючих польотів на орбіту буде винесено понад 100 компонентів станції. Загальна вартість проєкту коштуватиме щонайменше 40 блн. дол., з яких 24 блн. дол. виділять ЗСА. Станція розрахована на 15 років.

Падає виробництво російської нафти

МОСКВА. — Росія, яка роками була одним з найбільших виробників бензину, може незабаром імпортувати нафту, згідно з повідомленням Ассошіейтед Пресс. Перший віцепрем'єр Росії Юрій Маслюков сказав, що видобування нафти вже 10 років неухильно падає. Щоб зупинити падіння, потрібно вжити надзвичайних заходів. Наступного року виробництво нафти в Росії ймовірно впаде до 270 млн. тонн і до 220 млн. тонн у 2000 році. Минулого року ця цифра була 297 млн. тонн.

Б. Єльцин знову в лікарні

МОСКВА. — 22 листопада вже втретє за останні тижні шпиталізовано президента Росії Бориса Єльцина. Його привезли до лікарні із запаленням легенів і високою гарячкою, яка сягала 102 градусів за Фаренгайтом. Наступного дня речник президента Дмітрій Якушкін повідомив, що гарячка в Б. Єльцина стихла. Він не сказав, як довго російський лідер знаходитиметься в шпиталі, однак зазначив, що лікування пневмонії триває звичайно 8-10 днів. Незважаючи на хворобу, Б. Єльцин прямо в лікарні зустрівся 23 листопада з китайським президентом Жіянгом Жеміном. За словами Д. Якушкіна, зустрічі з лідерами інших країн буде скасовано, однак президент продовжуватиме приймати російських урядовців. У випадку неспроможности Б. Єльцина виконувати свої обов'язки, владу тимчасово перебере прем'єр-міністер Євгеній Прімаков.

Північна Америка — Україна: нарешті є „Контакт"!

В Канаді і ЗСА добре відома українська телевізійна програма „Контакт", яка вже понад сім років щотижня дає можливість українцям в діяспорі бачити і чути новини з України і з поселень українців у Північній Америці.

Довгі роки в Україні фактично люди не мали інформації (за вийнятком викривленої на замовлення комуністичної пропаґанди) про історію, життя, події в українських громадах, про численні організації, церковне життя, проблеми і здобутки українців, що з тих чи інших причин змушені були виїхати в свій час з України.

І ось після багатьох спроб, невдач і перешкод українська телевізійна програма „Контакт" почала свої щотижневі програми в Україні на телеканалі „ТЕТ". 12 листопада 1998 року о 6-ій годині вечора відбулась прем'єра програми.

На відкритті із вступним словом виступив голова Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення Віктор Петренко і віце-президент корпорації „Контакт" Роман Лунь.

З допомогою „Контакту" жителі України тепер мають змогу побачити, як живуть їх брати і сестри за океаном, одне слово, відкрити для себе новий світ — українську діяспору.

На сьогодні програму можуть бачити понад 10 мільйонів телеглядачів України, а в найближчі місяці ми плянуємо поширити „Контакт" на всю територію України.

Зацікавлені організації чи окремі особи, що хотіли б бути задокументовані і показані в Україні, а також всі, хто хоче допомогти в здійсненні цього історичного проєкту, можуть звертатися на телефони: Канада: Юрій Клюфас, президент „Контакту", тел.(416) 410_1155, факс (416) 762-4880. ЗСА: Роман Лунь, віцепрезидент, тел./факс (215)745-4135.

Роман Лунь

Валерій Пустовойтенко: "Існуючі форми співпраці в СНД приречені на смерть"

КИЇВ. Виступаючи на IV з'їзді Народно-демократичної партії, прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко відзначив, що стабілізацію економіки України, якої вже було досягнуто, підірвала світова фінансова криза. В. Пустовойтенко також висловив невдоволення станом міждержавних стосунків у СНД в сфері спільної боротьби з фінансовою кризою. "Всі спроби ініціювання Україною міждержавних заходів боротьби з кризою так і залишились безрезультатними. Тому існуюча форма співпраці в СНД приречена на смерть", - вважає Валерій Пустовойтенко. Серед пошуків нових форм стосунків всередині СНД, переконаний він, повинні тепер домінувати "економічні компоненти співпраці".

Прем'єр-міністер також відзначив, що стосунки з Верховною Радою так і не вдалось нормалізувати, як і прий-няти найважливіші законопроєкти з антикризового пакету. "Хоч недовіра до Уряду й небезпідставна",— сказав прем'єр,— причина цього - "відсутність підтримки Верховної Ради та депутатів з фракції НДП". На думку В. Пустовойтенка, "турбує створення атмосфери непевности та невизначености напередодні президентських виборів". Дехто в такій ситуації, переконаний він, "вигідно перефарбовується в інший політичний колір". У своїй майбутній діяльності, сказав В. Пустовойтенко, партії "необхідно більше підтримувати ініціятиви знизу, а не продовжувати директивні розпорядження згори".

ПОЧАВСЯ СУД...

(Закінчення зі стор. 1)

вбивати його спонукувала якась „невідома темна сила". Я дивлюсь на це [вбивство] дуже просто — як звір, — сказав він на допиті, знятому на відеокасету. — Я спостерігав за усим цим, як вовк за овечкою". Вперше він звернув увагу громадськости на свої злочини у 1995 році, вбивши в одній сільській хаті цілу родину. Після цього було ще кілька вбивств.

Міліція оголосила загальнонаціональний розшук злочинця, який залишав після себе дуже мало слідів. За час переховування від правоохоронних органів, від 24 грудня 1995 року до 22 березня 1996 року, він убив 40 осіб, серед яких були чоловіки, жінки і діти. Після того, як йому представили речові докази, знайдені в хаті його коханки і брата, він признався у додаткових 12 вбивствах, скоєних у 1989 році. Деякі з цих вбивств, за його словами, він здійснив разом зі своїм напарником Сергієм Рогозіним, ветераном афганської війни.

Адвокат А. Оноприєнка сказав, що підсудний повністю спокійний і визнає свою вину. Психіятри прийшли до висновку, що його можна судити. У зв'язку з тим, що не вистачало коштів, щоб представити 400 свідків, суд не міг початися кілька місяців. Уряд виділив на цю ціль гроші з резервного фонду.

Л. КУЧМА БАЧИТЬ...

(Закінчення зі стор. 1)

грошова маса в Україні є недостатньою для задоволення потреб виробників, Л. Кучма застеріг від „необережної" емісії грошей.

Президент закликав парлямент прийняти бюджет на 1999 рік, поданий Урядом 17 листопада. Проєкт передбачає дефіцит бюджету у розмірі 0.6 відс валового внутрішнього продукту (ВВП). За словами Л. Кучми, суворий бюджет і більше грошової маси створять добрі умови для економічного відродження у наступному році. Цього року передбачається падіння ВВП на 1.5 відс.

Л. Кучма сказав також, що Україна продовжуватиме співпрацювати з Міжнародним валютним фондом, однак надаватиме переваrу своїм власним реформам перед закордонною допомогою.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

НАШІ НОВІ БУДІВНИЧІ – ВИЗНАЧНІ ВІДДІЛОВІ ОРГАНІЗАТОРИ



Представляємо:
Любов Стрілецьку
(Lubov Streletsky)

Дуже добрі організаційні осяги має цього року нова секретарка 10 Відділу у Філядельфії Любов Стрілецька. До кінця жовтня 1998 року вона придбала вже 14 нових членів, забезпечених на суму 92,000 дол., хоча є секретарем 10 Відділу щойно два роки. Діяльна при українській баптистській церкві та у Комітеті допомоги новим еміґрантам при цій церкві.

Замужня за Василем Стрілецьким. У них двоє дітей, Надя і Олександер. Складаємо наші щирі ґратуляції Любі і заразом побажання дальших осягів, щоб добилася до ряду перших трьох найкращих організаторів у 1998 році.

Представляємо:
Славу Горбатий
(Gloria Horbaty)





Представляємо:
Джойс Ткач
(Joyce Kotch)

Округа Сиракюз має у Відділі 39 не тільки нову секретарку, але також дуже активну і успішну організаторку. Помимо того, що перебрала відділ щойно у лютому 1998 року, вона до кінця жовтня приєднала до цього відділу 11 членів з сумою 109,000 дол. забезпечення.

Джойс Ткач є учителькою релігії в школах. Очолює Апостольство Молитви при українській церкві св. Івана у Сиракюзах, Н. Й., та є членкою багатьох церковних товариств.

В лютому ц. р. Слава Горбатий перебрала обов'язки секретаря 414 Відділу в Окрузі Коннектикат. Перших кілька місяців вона старалася чим скоріше втягнутися до праці у відділі, запізнати своє членство та союзове діловодство, але скоро взялася й за організаційну ділянку. Разом з чоловіком Дональдом вони вислухали в серпні ц. р. на Союзівці спеціяльні курси для нових секретарів. Слава вже придбала 5 членів з сумою забезпечення 61,000 дол. З огляду на її велику активність у громаді, надіємося, що наступні місяці будуть для неї ще більш успішні. Вона бере живу участь у парафії української католицької церкви св. Михаїла, в імпрезах Український День стейту Коннектикат, у Комітеті української спадщини, у Комітеті етнічних архівів в Ню Гейвен та багатьох інших.

Щира подяка за осягнені організаційні успіхи та прохання продовжувати наполегливу працю для збільшення членства 414 Відділу.

ЗВІТ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ

ЗДОБУТКИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ ПО ОКРУГАХ У ЖОВТНІ 1998

Ч.В.	Організатор	Придбав у жовтні	Сума забезпечення	СП	ЮЛ	КБ	Разоі 1998
	Округа БАЛТИМОР						
290	М. Хома	1	3,000				1
	Округа ЧИКАҐО						
399	А. Скиба	17	204,000				18
	Округа ЦЕНТРАЛЬНЕ НЮ ДЖЕРЗІ						
155	Я. Завійський	2	10,000				4
269	Х. Ґербеги	4	17,000	2			13
372	С. Лонишин	1	10,000				1
		7	37,000	2			
	Округа ДІТРОЙТ						
94	Г. Татарська	1	5,000				5
145	Г. Корбіак	1	20,000				3
174	В. Кривий	4	40,000				12
175	І. Даниляк	1	10,000				7
292	І. Даниляк	1	12,000		1		4
		8	87,000		1		
	Округа КЛІВЛЕНД						
166	О. Мельник	1	3,000				1
	Округа КОННЕКТИКАТ						
277	М. Кузьо	1	2,000				6
	Округа МОНТРЕАЛЬ						
473	С. Джула	1	3,000				4
	Округа НЮ ЙОРК						
200	І. Пригода	2	20,000				6
	А. Воробець	1	3,000				
327	З. Зарицька	2	6,000				11
		5	29,000				
	Округа ОЛБАНІ						
13	П. Шевчук	1	5,000				8
88	С. Гаврилюк	2	6,000				19
	А. Слободян	1	3,000				
		3	11,000				
	Округа ПІВНІЧНОГО НЮ ДЖЕРЗІ						
70	І. Даниляк	1	10,000		1		8
76	А. Воробець	2	23,000		2		13
134	У. Дячук	3	25,000				13
	Герітедж	1	10,000				
214	І. Даниляк	2	6,000				2
234	Є. Остиславський	9	126,000		9		32
		18	200,579		12		
	Округа ФІЛЯДЕЛЬФІЯ						
231	Й. Бінчайк	1	10,000		1		1
	Округа ПІТТСБУРҐ						
63	М. Турко	1	5,000				10
120	Е. Матіяш	2	10,000				5
		3	15,000				
	Округа ШАМОКІН						
305	М. Гентош	4	35,000				8
	Округа ТОРОНТО						
888	М. Хомин	2	125,000			2	57
	Д. Барон	2	73,145			2	
		4	198,145			4	
	НЕОБ'ЄДНАНІ ВІДДІЛИ В АМЕРИЦІ						
486	М. Кісь	1	5,000				1
496	М. Кігічак	1	5,000				7
777	Й. Бінчак	2	525,000		2		20
	Я. Кочарський	6	30,000				
		10	565,000				

ПІДСУМКИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПРАЦІ ЗА ЖОВТЕНЬ 1998 р.

У жовтні 1998 року до УНСоюзу приєднано 84 нових члени, забезпечених на суму 1,405,724 дол., з річною сумою вкладок 14,264.33 дол. До організаційної праці у ЗСА включилися 22 секретарі - організатори , які придбали 61 нових членів на суму 565,579 дол., і чотири професійні продавці, які вписали 17 нових членів на суму 629,000 дол. До найкращих організаторів у жовтні належать: радний УНС Андрій Скиба, секр. В. 399 — 17 нових членів на суму 204,000 дол., і радний Євген Остиславський, секр. В. 234 — 9 нових членів на суму забезпечення 126,579 дол.

По чотири члени приєднали Віра Кривий, секр. В. 174, Марґарета Гентош, секр. В. 305 і Христина Ґербеги, секр. В. 269 — на суми забезпечення 40,000 дол., 35,000 дол. і 17,000 дол. Три члени зорганізував радний УНС А. Воробець, секр. В. 76.

Чотири секретарі зорганізували по два нових члени і 14 секретарів-організаторів — по одному членові.

В Канаді в організуванні членів брали участь два професійні продавці, які вписали 4-ох нових членів на суму 125,000 і 73,000 дол., і секретар 473-го Відділу в Монтреалі Сергій Джула - одного члена на 5,000 дол. За десять місяців 1998 року найкращими організаторами стали радні: Євген Остиславський, секр. В. 234 і голова Округи Північного Ню Джерзі — з 32-ома членами, Андрій Воробець, секр. В. 76 — з 19-ма членами та Андрій Скиба, секр. В. 399 — з 18-ма членами.

В окружній статистиці за десять місяців ц. р. два перших місця зайняли Округи Вунсакет і Бостон, які виконали свої призначені квоти на 100 відсотків; друге місце з виконаною на 92 відсотки квотою посіла Округа Північного Ню Джерзі, а третє — Округа Олбані, з квотою, виконаною на 83 відсотки.

Округи Коннектикат, Ню Йорк, необ'єднані Відділи в Америці і Дітройт виконали свої квоти відповідно на 77, 72, 68 і 64 відсотків, а решта 19 Округ на 50 відсотків і менше. Загальна квота 1250 нових членів, призначена на 1998 рік, виконана лише на 53 відсотки. Якщо кожний секретар постарається придбати по два нових члени то квоту буде перевиконано понад 100 відсотків.

Всім щиро дякуємо за їх віддану працю у збільшенні нашого членства.

Марійка Остиславська
(Організаційний Відділ)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

ЮВІЛЕЇ

Слід добрий, і праця триває

50-ліття Товариства „Самопоміч"

10 жовтня Товариство Об'єднаних Українців Америки „Самопоміч" в Ню Йорку відзначило своє 50-річчя. Ці піввіку були сповнені активної харитативно-допомогової і культурно-освітньої праці для добра та слави української громади в Америці. Як відзначив на урочистих загальних зборах Головної Управи голова Товариства Іван Винник, „Самопоміч" постала на ґрунті любови до української людини, на співчутті до неї, на розумінні щоденних матеріяльних і духовних потреб нашої еміґрації".

У загальних зборах взяли участь делеґати відділів, що діють у Філядельфії, Пассейку, Рочестері, Ню Йорку, Нюарку, Кліфтоні, Джерзі Ситі.

Журнал кооператорів „Наш Світ" (ч. 3. 1998 р.) у редакційній, присвяченій 50-річчю Товариства „Самопоміч", підкреслив, що „коли по Другій світовій війні сотні тисяч українців опинилися на Заході, в надії врятувати від сталінізму своє національне ім'я, то, певна річ, вже принесли зі собою те найвартніше з народного життя, що давало реальну надію на майбутнє — принесли ідею кооперації".

У своїй доповіді І. Винник зупинився на тих конкретних формах праці, що їх застосували і розвинули українські кооператори на американському континенті. Установчі збори, на яких було прийнято статут Організації Нової Української Іміґрації, що згодом дістала популярну назву „Самопоміч", відбулися 22 лютого 1947 року. А першим головою Товариства став організатор та ідеолог кооперативного руху Петро Андрусів. Від того часу „Самопоміч" служила головним стрижнем еміґраційного українства, в умовах діяльности різних політичних течій зберігаючи рівновагу і стабільність у громаді, утримуючи її у соборницькому руслі, розвиваючи економічну, а з нею і національну та духовну солідарність у середовищі українства.

Загальні збори відзначалися активністю присутніх членів Головної Управи та референтів з різних ділянок праці. Зокрема зі звітами виступили голова Товариства „Самопоміч" Н. Дума, керівник Суспільної опіки О. Лопатинський, адміністратор будинку Головної Управи М. Савицький, фінансовий референт Л. Гуменюк, референти Н. Савчак, С. Косович, А. Ґелетей та ін. Головував на зборах І. Сколоґук, а секретарем була Н. Савчак.

Особливо теплого слова заслуговують шляхетні і цілеспрямовані зусилля служби Суспільної Опіки: організовані пакунки з гуманітарною допомогою йдуть в Україну постійно. Відділи Товариства „Самопоміч" у Філядельфії, Рочестері, Пассейку виділяють стипендії для студентів, фінансують діяльність суботніх шкіл українознавства, бібліотек, підтримують Фонд допомоги дітям Чорнобиля, сприяють виданню важливих книжок з української історії.

До складу нової Головної Управи, обраної на цих загальних зборах, увійшли: Б. Михайлів — голова, О. Лопатинський, І. Шевчук, В. Сохан, Н. Дума — заступники, референти, голови комісії і члени: Н. Савчук, С. Косович, В. Софіян, М. Савицький, Я. Оберишин, І. О'Лісьйо, Ю. Костів, Л. Гуменюк, Я. Черник, Т. Котляр, Р. Кусій, М. Ганущак, П. Літепло, Р. Воронка.

Збори прийняли звернення до Президента України Леоніда Кучми, висловивши занепокоєння усієї української діяспори незадовільним станом відродження української культури в Україні.

Після зборів, по полудні, відбувся ювілейний бенкет, на якому головне слово виголосив президент кредитової кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку д-р Б. Кекіш. Зокрема він подякував довголітньому голові Головної Управи І. Винникові за сумлінну довголітню працю для добра організації та цілої української громади.

А. За. Ґелетей,

НАУКА НЕ ЗНАЄ КОРДОНІВ

Леонід Рудницький став почесним доктором Львівського Державного Університету

Ректор і Вчена Рада Львівського Державного Університету ім. Івана Франка надали почесний докторат ректорові Українського Вільного Університету, професорові Леонідові Рудницькому. Урочистий акт промоції відбувся у великій залі університету 27 жовтня ц. р.

В церемонії взяли участь понад тисячу осіб, між ними — члени Вченої Ради університету, члени НТШ, члени НАН України, представники міської та обласної Рад, гості з центральних та східніх земель України і студенти. Університетський хор „Черемош" відспівав академічний гимн „Ґавдеамус іґітур", після чого ректор Іван Вакарчук, на пропозицію декана філологічного факультету Тараса Салиги, перевів офіційний акт промоції.

Після короткого слова подяки за надання звання доктора honoric causa, у якому проф. Рудницький підкреслив своє львівське коріння, він відчитав академічну доповідь: „До феномену української літератури".

На завершення цього свята, яке відбувалося в рамках Міжнародного наукового конґресу „125 років НТШ", хор „Черемош" відспівав ще декілька пісень і „Многая літа" новому почесному докторові. Після того ректор університету виступив із заключним словом і подякував присутнім за участь у відзначенні.

Згадана нагорода є лише третім з черги почесним докторатом в новітній історії університету, і першим, наданим громадянинові ЗСА.

Марта Васильців



Перший ряд (зліва): Володимир Кирилич — проректор з міжнародних питань, проф. Леонід Рудницький, Іван Вакарчук — ректор ЛДУ, Марта Лабич — науковий секретар Вченої Ради, Вадим Височинський — проректор, Олександер Качковський — проректор.

Громада по нитці — бідному сорочка

Парафія української католицької церкви св. Володимира в Гемпстеді, Н. Й., одержала, ще у вересні 1994 року, від Товариства „Милосердя" у Львові адресу священика о. Степана Мелеця в селі Яблунові, Турківського району на Бойківщині. Товариство просило помогти бідним жителям його парафії.

На сходинах сеньйори нашої парафії, у порозумінні з тодішним парохом о. Іваном Кащаком та мужами довір'я, звернулися до церковної громади, чи час від часу не могла б вона оплатити висилання пакунків із вживаним, але в доброму стані одягом на цю адресу. Відтоді, на адресу о. Степана Мелеця висилається кілька пакунків з одягом кожного року.

Коли о. І. Кащак відійшов з нашої парафії, його наступники продовжили цю благородну акцію допомоги нашим потребуючим братам в Україні.

Тим часом о. С. Мелець став деканом і опікується не тільки своєю, а всіма дванадцятьма парафіями тієї гірської околиці, й наша допомога іде вже на цілий його деканат.

Листи з подякою від о. Мелеця відчитує дуже часто Зеновія Зарицька на сходинах сеньйорів. Слухаючи тих слів подяки, не одному жаль витискає непрошену сльозу з очей, що Україна переживає таку скруту, але з другого боку — відчуваємо полегшення, що можемо цьому народові хоч чимось помогти.

„Щира подяка вам усім, — пише о. Степан Мелець, — що хочете помогти народові, який тепер перебуває у дуже тяжкому становищі, особливо наш гірський Турківський район. Люди тут дуже працьовиті, добрі, але ті клаптики скупої на врожай гірської землі, що вони мають, не можуть забезпечити їх найскромніших потреб. Ліси, що помагали їм колись у їхньому прожитку — чи то забезпеченням можливої праці, чи збиранням ягід і їх доставою в інші околиці, — вирубала московсько-большевицька господарка. То ж навіть найменша допомога є для них надзвичайно цінною. А коли вона ще й приходить від незнайомих людей, то це дійсно є ознакою правдивої християнської любови. Дай, Боже, всім вам такої кожноденної радости, якою ми радіємо, коли приходять пакунки".

Часто чуємо тут, у нас, що висилаючи вживану одежу в Україну, цим принижуємо її жителів. Насправді це не так. Чейже люди по селах потребують не тільки святкового одягу, але також щоденного — до роботи в полі, при господарці. А діти? Тут нема що й говорити... Як часто пишуть нам, діти не ходять до школи, бо не мають ані одежі, ані взуття. Священики знають у своїх селах кожну людину й добре бачать, що кому треба. Як пише о. декан Є. Мелець, в деяких родинах є чотири, п'ять і більше дітей — і тут саме потрібна велика й щедра допомога.

Тому парафія св. Володимира продовжує допомагати потребуючим в Україні через о. Мелеця і його деканат.

Теперішній парох церкви св. Володимира о. Максим Ковбасюк, вдячний З. Зарицькій за її поміч — пакування та висилання одягу і взуття для бідних людей на Турківщині.

М. К.

КОНФЕРЕНЦІЇ

Третя Світова конференція українських кредитових спілок

26-31 серпня в Ужороді відбулася третя Світова конференція українських кредитових спілок „Інтеґрація досвіду світового кредитового руху та розвиток кредитових спілок в Україні", в якій взяли участь понад 600 представників від різних організацій та установ: Національної Асоціяції Кредитових Спілок України, Централі Українських Кооператив Америки, забезпеченевої компанії „Фортеця", Winrock International (програма „Фармер до фармера"), Жіночого консорціюму ННД-ЗСА, Міжнародної спілки підприємців, Канадської програми розвитку кредитових спілок України, Управління Національного Банку України, Агропромислового комплексу, Закарпатської облдержадміністрації, кредитових спілок Києва, Харкова, Запоріжжя, Львова, Полтави, Івано-Франківського, Стрия, Калуша, Тернополя, Херсона, кредитових спілок Закарпатської области (Тячева, Перечина, Мукачева, Виноградова, Іршави, Волівця, Заріччя, Ракошина, Н. Солотвина) та депутатів усіх рівнів. В роботі конференції взяли активну участь 46 представників — членів дирекцій українських кредитових спілок Америки — Ню Йорку, Чикаґо, Рочестеру, Філядельфії, Ню Джерзі, Йонкерсу, Дітройту, Сиракюз, а також Канади.

У виступах ішлося про проблеми й перспективи розвитку кредитових спілок в Україні, проблеми внутрішнього та зовнішнього інвестування в державі, соціяльно-економічну ролю кредитових спілок України в час переходу до ринкових відносин, розв'язання реґіональних проблем кредитування та перспективи кооперативного руху в сільському господарстві, про ролю жінок в піднятті економіки держави через їхню активну працю в кредитових спілках.

Важливою частиною конференції була праця її учасників в шести районах Закарпатської области, де відбулися зустрічі-семінари з ініціятивними групами та активістами кредитового руху, з фармерами, селянами, представниками місцевої влади, депутатами, журналістами. На цих зустрічах розглянуто шлях виходу селян зі складної економічної ситуації через взаємодопомогу та кооперування. В Ужгороді учасники конференції мали зустрічі з працівниками трьох підприємств. Метою цих зустрічей було привернути увагу громадян міста до кооперативно-кредитового руху як засобу фінансування малого підприємництва і соціяльного захисту його членів.

Кульмінацією конференції стала активна праця її учасників під час „круглого стола", що зібрав понад сто осіб, де були вказані шляхи розв'язання економічних проблем закарпатського реґіону через кредитові спілки як наймасовішу фінансову демократичну організацію. Запропоновано і підтримано створення в области бізнес-інкубаторів, мікро-інкубатора для навчання фармерів, створення лізингового центру з агротехніки, модельного фармерського господарства з вирощування екологічно чистої продукції, створення кредитового бюра для обслуговування КС.

Учасники „круглого стола" загострили увагу на недосконалому чинному законодавстві в Україні щодо діяльности кредитових спілок, а саме в частині утримання 20 відсотків податку з дивидендів, як подвійного з фізичних осіб, чого немає в українській банківській практиці, а також в практиці кредитових спілок інших держав. Ця обставина не лише ставить кредитові спілки в нерівні умови з банками, але й підриває основи ще не зміцнілого кредитового руху в Україні. Звернення з цього питання подано учасниками конференції до Нацбанку та депутатам Верховної Ради.

Цікавими є приклади праці розвитку і досягнень кредитових спілок Америки, які віддзеркалюють майбутнє кредитових спілок України як організацій.

Підготова до конференції та сам хід її дали поштовх для створення п'яти нових кредитівок у містах Іршава, Хуст, Тячів, Рахів, Виноградово. Створено Асоціяцію фармерів в селах Заріччя Іршавського району (з вирощування овочів) та Закарпатську сільськогосподарську кооперативу для допомоги жінкам в Ужгороді. Вона заохочувала людей перейти до нових форм господарювання. Так, Федулова Ганна, мешканка села Н. Солотвино, першою вийшла з членів колгоспу, в якому вона до цього працювала, взяла в оренду 50 гектарів землі, переборовши опір адміністрації колгоспу та інших урядовців.

Проведена прес-конференція, на якій були присутні 17 представників засобів масової інформації, виявила великий їх інтерес до тематики III Світової конференції українських кредитових спілок. ЗМІ підкреслили її значення та актуальність в житті реґіону, як демократичної інституції нового типу, всебічно висвітливши працю та результати конференції.

Третя Світова конференція українських кредитових спілкок, що була організована та проведена жіночою кредитівкою у відносно невеликому обласному центрі, зламала стереотип так званої „периферійности", показала важливість демократичних перетворень через активізацію сільських жителів та жителів містечок. Результати конференції в Ужгороді доводять важливість проведення заходів такої ранґи саме в реґіонах. Учасники і учасниці конференції висловили бажання провести четверту Світову конференцію 2000 року в східньому реґіоні України, з використанням досвіду Ужгорода.

Конференція підкреслила значимість жінки в суспільстві в період демократичних зрушень, які відбуваються в нашій державі, її готовість брати на себе відповідальність. Активно працюючи в кредитових спілках України, жінки успішно вирішують багато питань, пов'язаних з розвитком малого бизнесу, сільськогосподарським виробництвом, створенням фармерських господарств та різного роду кооперативів. Також налагоджено дієвіші контакти між місцевими органами влади, підприємцями, фермерами, працівниками кредитових спілок, що сприятиме економічному розвиткові держави.

Конференцію українських кредитових спілок в Ужгороді організовували і проводили активістки КС „Хосен" при підтримці Жіночого консорціюму НД-ЗСА.

Успішному проведенню конференції організатори завдячують Інформаційній службі ЗСА (USIS), Централі Українських Кооператив Америки, українським кредитовим спілкам Америки, які профінансували цей захід.

Марія Зілгалова,
м. Ужгород



Група вчителів — учасників конференції.

Проблеми і здобутки шкіл українознавства в Чикаґо

17 жовтня чикаґська суботня Школа Українознавства Т-ва „Рідна Школа" була господарем 7-ої реґіональної конференції шкіл українознавства, в якій взяли участь 35 педагогів.

Конференцію відкрила привітанням присутніх директор школи, мґр. Надія Л. Хойнацька. Вона розповіла про школу і проблеми, які доводиться вирішувати.

Заступник голови Т-ва „Р. Ш." М. Гринів привітав від Управи присутніх і побажав успіху. Про дітройську Школу Українознавства звітував д-р Ярослав Березовський, який, між іншим, зазначив, що відчувається брак цікавих підручників, бо учні чимраз менше володіють українською мовою і багато слів їм треба пояснювати. Чомусь маємо гроші на все, сказав він, а як ідеться про школи, нашу майбутність — молодь, то наші „провідники" вважають, що це є питання другорядне. Відбуваються конференції на тему діяспори, але про фундаментальну основу — школи чомусь майже не згадується. А власне школи дають знання, хоч би й мінімальне, про коріння народу, про минуле предків.

Подібних проблем торкалася в звіті Н. Кулакова з Клівленду, директор Школи Українознавства з Палатай Н. Дирлир, директор школи з Блюміндейл Галя Рихтицька.

Після коротких звітів учителі поділилися на дві групи, відповідно до кляс. Першу групу очолила заступниця директора на нижчі кляси. Теми доповідей були такі: „Допоміжні матеріяли у вивченні української мови в 2-ій клясі" (Оксана Хитра, Чикаґо), „Застосування інших предметів в навчанні читання і писання в 3-ій клясі" (Марта Козбур, Чикаґо), „Розвиток усної та письмової зв'язної мови в процесі навчання учнів 6-ої кляси", (Катерина Соболевська, Клівленд), „Навчання дітей музики" (Мирослава Борищук, Дітройт).

Темами доповіді у другій групі, яку очолила директор „Рідної Школи" Н. Л. Хойнцька, „Вивчення граматики в середніх клясах" (Галина Баран, Чикаґо), „Роль краєзнавства у вивченні географії України" (Христина Чабан, Клівленд), „З досвіду організації допомоги учням 9-10 клясів у підготовці лектур" (Ніна Кулакова, Клівленд), „Рідношкільні підручники — зауваження, імпровізація, пропозиція" (д-р Ярослав Березовський, Дітройт).

Зав'язалася дискусія про підручники. Як звичайно, і тут треба собі „радити", бо немає відповідних підручників для рівня наших учнів. Підручники з України є затяжкі, друк замалий і треба уважати на мову, бо, на жаль, мова в них досить зросійщена.

Заступниця директора на середні кляси в нашій школі Слава Проців дуже гарно опрацювала, а цього року ще доповнила підручник для 7-ої—8-ої клясів „Читанка". Я підготувала 59 лекції з історії України на підставі Історії України Крип'якевича, і це відчутно допомагає учням у вивченні цього предмета.

Цікаво працює вчитель географії М. Бучкович, який старанно опрацьовує плян лекцій.

В процесі конференції відбулося багато дискусій, обміну думками. Ми ще раз пересвідчилися, як це добре — зійтися і поговорити про спільні для нас проблеми, які самі мусимо розв'язати, бо надіятися немає на кого, а є лише порожні слова та критика.

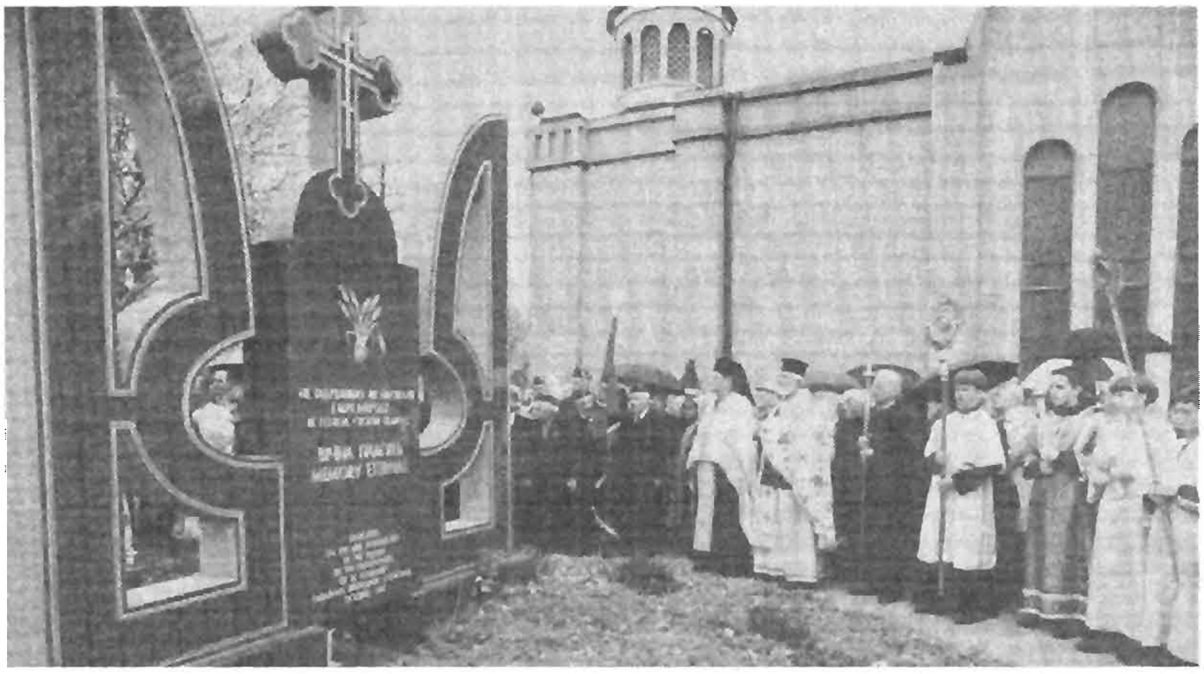
Учасники конференції дійшли до висновку, що треба обмінюватися педагогічними матеріялами, опрацьовувати їх разом, щоб дотримуватись програми і дати належні знання учням. Багато батьків привозять своїх дітей до школи, дбають, щоб їх діти чогось навчилися про свою батьківщину, як самі цього навчалися в школах українознавства. Варто працювати, щоб передавати майбутнім поколінням знання, забезпечуючи існування нашої української громади.

Мґр. **Надія Л. Хойнацька,**
директор „Рідної Школи", Чикаґо

НІКОЛИ БІЛЬШЕ!

“Ой болить мене 33-ій, болить...”

Відзначення 65-річчя Великого Голоду в Україні



Біля пам'ятника жертв Великого Голоду 1932–33 років у день відзначення його 65-річчя, Парма, Клівленд.

Так починається короткий емоційний лист до “Свободи” нашої читачки **Євгенії Даллас.** Далі п. Євгенія пише: “Мої мирні, співчутливі, працьовиті українці... Моя лірично-пісенна, весело-зажурена нація зі золотих піль, з-під синіх небес... Якою ж ти могла бути щасливою! І якою катованою та нищеною була на нашій не своїй землі... У рабство тебе запроторено, в тюрми й сибіри... Хліб odібрано до останньої зернини... Діточки невинні, сумноокі, опухлі... Вже навіть не просять більше, а тільки плачуть... Хіба це можна забути? Хіба можна простити? Хотіли знищити наш народ без війни, без гармат, тихо-тихенько, щоб ніхто у світі й отямитися не встиг...

Українці 33-го року — усі тепер на небі... Тому й на землі — незалежна Україна. Але ж будьмо пильні!”.

Так! Ні забути, ні простити сталінським катам-опричникам та їхнім перевертням-поплічникам не можемо. Тож мусимо бути пильними, щоб ніколи й ніде не повторилася мегатрагедія, як ота — Великий Голод України 33-го!..

...Про відзначення Голодомору 1932–33 років в Україні у катедрі св. Патрика в Ню Йорку написала нам **Тамара Галло**. В неділю, 8 листопада, для відзначення 65-ої річниці цього ні з чим незрівняного нашого національного лиха храм, що вміщує понад чотири тисячі осіб, вщерть заповнили українські та інші американські громадяни. Програму відзначення сумних роковин молитвою “Отче наш” відкрив хор “Думка”, під час чого вийшов до престолу клерний похід, очолений Єпископом УКЦ Василем Лостеном та Єпископом-помічником катедри Робертом Брукато.

Владика Лостен відкрив програму, підкресливши значення річниці та її відзначення і закликавши учасників до молитви за душі семи мільйонів жертв. Відтак, спільно з “Думкою”, відправлено Панахиду в співслуженні представників українських католицьких та православних церков. В кінці релігійної частини Єпископ Брукато привітав присутніх в імені настоятеля катедри та Нюйоркської архидієцезії – Кардинала О'Коннора.

Президент УККА Асколд Лозинський говорив про величину трагедії, наголосивши на незрозумілому її призабутті світовим суспільством, а відтак прочитав резолюцію Конґресу ЗСА, привітання від Президента Б. Клінтона та посадника Ню Йорку Р. Джуліяні. Проклямацію губернатора Дж. Патакі відчитала представник бюра губернатора Орися Волошин. У головній доповіді колишній амбасадор ЗСА в Україні Вілліям Ґ. Міллер сказав про значення Великого Голоду в контексті світових подій XX століття, підкресливши незборимість духу української нації, що попри трагічну її історію здобула незалежність і намагається стати в ряд передових країн світу. У заключному слові Постійний Представник України в ООН Володимир Єльченко висловив деякі думки з приводу Голодомору, сказав про ролю ООН як речника світової спільноти в недопущенні повторення подібної трагедії. На закінчення програми хор та присутні відспівали “Боже Великий, Єдиний”.

Наш постійний дописувач **Євген Бачинський** з Клівленду закликає до пам'яті про жертви Великого Голоду. Зокрема, пан Євген пише: “Не забуваймо, що Україна своїм хлібом протягом століть годувала Европу та Московщину; урожай 1932–33 років вважався нормальним, не було несприятливих кліматичних умов, отож не було і причини, щоб, маючи найкращі в світі поля, українське населення гинуло від голоду. Голодомор в Україні московські тирани заплянували. Вони післали в українське село тисячі грабіжників, що залишали хліборобів без найменших засобів для життя. Вже восени 1932 року по селах почали вмирати люди, а в 1933-му в село прийшов Великий Голод, про жахіття якого особливо багато довідуємося щойно сьогодні.

Села стояли пусткою. В деяких з них жителі вимерли докраю і не було їх кому поховати. І це діялося в 20-му столітті, в центрі культурної Европи, яка не спромоглася навіть на протест, а ЗСА визнали СССР і швиденько налагодили з ним дипломатичні відносини. Кореспондент “Ню Йорк Таймс” в Москві В. Дуранти в приватній розмові визнав, що люди в Україні голодують, але в звіті у газеті писав, що голоду немає. Ця облуда тривала на Заході понад пів століття...

Але мені приходить на думку: що зробили ми для вшанування мільйонів замучених голодом наших краян? Бо ось від жидівського Голокосту минуло 55 років, але жиди не перестають про нього говорити при кожній нагоді і часто й без такої. Жертви Великого Голоду в Україні вимагають від нас багато більшого, ніж ми зробили досі, щоб світ, а головне наші майбутні покоління, знали і пам'ятали про цю трагедію. Ми, правда, врядигоди вшановуємо сходинами, поминальними Богослуженнями пам'ять невинно убієнних. А відтак – мертва тиша... Публікацій, які дотепер з'явилися на Заході, далеко недосить, щоб ця пам'ять не згасла. Чи ж не святотатством над цією пам'яттю смутку є те, що на восьмому році незалежности України знаходяться в ній комуністичні лакузи, що домагаються повернення до СССР? А на самому святкуванні сьомої річниці тої незалежности головний промовець, голова Верховної Ради не знайшов принаймні кількох слів, щоб згадати про нашу спільну всенаціональну трагедію!..”

Репортаж про вшанування жертв Великого Голоду прислав з Воррена, Миш., відомий діяспорний журналіст **Володимир Левенець**. Відзначення відбулося 24 жовтня в катедрі Св. Покрови УПЦ та в її залі у Дітройті, при спільній організації УККА та УАКР (відділ південно-східнього Мишиґену) та в порозумінні з парафіями українських церков. Соборний Молебень і Панахиду за живих і померлих від голоду українців правили о. настоятель катедри Павло Боднарчук (УПЦ), о. декан Іван Лазар, о. ігумен Роберто Лукавий (ЧСВВ) та о. В. Ручкі від УГКЦ. Насичену численними прикладами й історичними фактами проповідь у церкві виголосив о. П. Боднарчук.

Вечір відкрив і провадив його програмою голова відділу і член ГУ УАКРади Зенон Василькевич, а святочне слово виголосила свідок голоду в Україні мґр Олена Лісківська, котра заперечила колишню совєтську пропаганду, що списувала Голодомор на “стихійне лихо”. У жалібній програмі двічі виступив хор “Ватра” при Українському Культурному Центрі, під мистецьким керівництвом маестра Володимира Щесюка, з акомпаньяментом д-р Люби Щесюк. Хор відспівав пісні “Повіяв вітер степовий”, “Ватра”, “Будуймо храм”, “Пісня про Дніпро”, “За тебе, Україно”. На висоті виявилися й солісти Я. Дужий та П. Пахолок. Дуже переконливо прочитали уривок з повісти У. Самчука “Марія” д-р Юрій Розгін, мґр Рома Диґдало і Ліда Кізима. В поєднанні з читанням В. Диґдало висвітлював на великому екрані прозірки про прихід до влади комуністичного режиму і наслідки того володарювання, зокрема в Україні, в час Великого Голоду.

Як заступник голови відділу УККА мґра Бориса Потапенка, у своєму заключному слові Володимир Левенець звернув увагу на те, що до 9 жовтня в Україні й чутки не було про відзначення 65-річчя Голодомору, але коли на повну силу почала рухатися діяспора, несподівано відбулася пресконференція з участю міністра культури Валерія Смолія, під час якої повідомлено про створення відповідного оргкомітету та про програму відзначення цієї сумної дати в Україні. В кінці хор “Ватра” заінтонував “Ще не вмерла Україна”, і наш національний гимн вже співали учасники відзначення. До речі, скрушно зауважує автор репортажу, учасників тих на вечорі-реквієме могло бути значно більше...

У фльоридському Норт Порті 11 листопада в українській католицькій церкві Входу в Храм Пресвятої Богородиці відправили Панахиду по жертвах Голодомору 1932-33 років священики обидвох віровизнань — о. парох В. Волощук, о. митрат В. Мельник та гість з України о. Горбачек. Про це написав до “Свободи” **Григорій Королишин.** Стійки зі свічками до Панахиди тримали від Громадського комітету Іванна Яремко (ОЖ ОЧСУ), Орися Свистун (СУА), Керен Баст (Українсько-Американський Клюб), Григорій Королишин (УККА), Михайло Белендюк (УАКРада), др. Володимир Король (Український Громадський Комітет), Василь Ванжула (ООЧСУ), проф. Роман Романишин та Микола Микитчак (Українське Патріярхальне Товариство), Ігор Білинський (Осередок св. Андрея), Михайло Лисак від дивізійників та Осип Назаровенко від УПА. Хористів під час Панахиди підтримав ущерть наповнений присутніми храм Божий. Відтак у церковній залі відбулася жалібна програма. Кожний присутній міг одержати копію відповідної до події проклямації, до чого доклали старань голова УККА та Атанас Кобрин. Проклямацію виготовила Міська рада Норт Порту. Столики на залі було прибрано жалобними свічками. В залі були присутні понад 25 осіб – свідків Великого Голоду, які ставили засвічені лямпадки на символічний гріб жертв комуно-сталінського режиму. Про відповідне прибрання залі подбали інженери Омелян Граб і Роман Малюк. Сумне свято відкрив голова Громадського комітету д-р В. Король. Пам'ять убієнних голодом присутні вшанували хвилинним мовчазним вставанням. Інж. Мирон Радзикевич прочитав свій емоційний вірш “Дві стихії”. Відтак доповідь, що викликала в присутніх сльози, виголосила п. Галина Король. Поетеса Ганна Черінь представила свого кузина, заслуженого артиста України Бориса Лободу, котрий прочитав її присвячений Голодоморові вірш “Більше такого не буде”, що було відзначено дружніми оплесками присутніх. Про пережиті страхіття розповідали їх учасники. Зокрема, пп. Коваленко та Кахно. В кінці о. парох В. Волощук провів молитву і поблагословив дари голодового обіду, приготовленого активістками ОЖ ОЧСУ та СУА. Після трапези о. В. Мельник провів молитву, а присутні відспівали “Під Твою милість прибігаємо”.

8 листопада сумні роковини відзначено у Клівленді, Огайо. Про це написав до редакції ще один з вірних помічників „Свободи” **д-р Володимир Боднар.** Відзначення розпочалося маніфестаційною процесією з української католицької катедри св. Йосафата до собору УПЦ св. Володимира в Пармі. Відтак відбулися Панахида біля мармурового па-

(Закінчення на стор. 27)

УКРАЇНСЬКА АВТОНОМІЯ ЗА ПОЛЯРНИМ КОЛОМ



Зліва друга — Наталка Орлова, голова НКА, зліва четверта — Алла Марчук, заступник голови.

В жовтні 1997 року в Москві відбувся II конгрес Об'єднання Українців Росії (ОУР). Від Мурманського культурного товариства були в Москві делегати Катерина Шпікіна та Наталка Орлова. Конгрес прийняв тези до федеральної програми державної підтримки української культури в Росії. В рамках II конгресу ОУР було прийнято також принципове рішення про створення української національно-культурної автономії (НКА) в Російській Федерації. Закон про НКА прийнято Державною думою Росії 22 травня 1996 року, а 17 липня 1996 року підписано президентом Росії Борисом Єльцином.

Після повернення наших делегатів з конгресу життя в українській громаді пожвавилось. Дівчата розповіли про зустріч в Москві з земляками-українцями, які вже створили свої автономії (це Петропавловськ-Камчатський та Петрозаводськ у республіці Карелія), котрі дали щирі поради та підказали, з чого потрібно починати. Ми всі захопилися думкою — створити в Мурманську свою українську НКА і звернулись в Мурманський відділ, який координує громадські організації. Після наполеливої суперечки нам змушені були видати копію закону про НКА.

На загальних відкритих зборах 22 лютого 1998 року члени українського культурного товариства заявили про створення НКА, на території Мурманська та Мурмунської области і дали об'яву в часописі „Мурманскій вєстнік". Через опір бюрократів-чиновників зареєстрований комплект документів (свідоцтво і статут) отримали лише 4 вересня 1998 року.

Основні цілі і завдання НКА — це створити умови для діяльности та спряння розвиткові національної освіти, зміцненню культурних зв'язків з Україною, відновленню та поширенню української мови, збереженню національних традицій.

Національна культурна автономія має право отримувати допомогу від місцевого самоуправління і державної влади, необхідну для збереження та розвитку української культури, мати можливість давати інформацію рідною (українською) мовою, мати вільний доступ до національних культурних цінностей, захищати інтереси своїх членів в державних та суспільних організаціях.

Право на НКА не дає права на національно-територіяльне обмеження або політичну діяльність, але в культурному напрямку сподіваємося зробити набагато більше, ніж в товаристві. Вищим керуючим органом автономії є загальні збори, які збираються один раз в три роки. Загальні збори приймають статут, доповнення і зміни, вибирають голову, заступників, скарбника і ревізійну комісію. Найвищим органом автономії є правління, воно збирається не рідше ніж 1–2 рази на рік. Фінансова діяльність базується на вступних внесках, колективних внесках, добровільних пожертвах від спонзорів, доходів від господарської діяльности та від проведення культурно-масових заходів.

Ми вдячні землякові-українцеві Іванові Лучечкові з Ню Йорку, який влітку відвідав туристом Мурманськ, зустрічався з членами української громади і подарував на потреби товариства доляри, які надзвичайно в той час нам допомогли у створенні та реєстрації НКА. І. Лучечко відвідав помешкання Али Марчук — відповідального секретаря, і мав бесіду з її донькою Тетяною та сином Олегом, які розповіли про життя в товаристві, показали світлини громади та інформації про працю членів товариства.

Ми всі маємо надію, що створення НКА дасть нам більше прав для влаштування справ. Українських товариств в області може бути декілька, але автономія повинна бути одна.

Великою радістю для нас стане створення хору української пісні „Лелеки". Не всі наші земляки в Мурманську мають змогу поїхати на Батьківщину, тож нехай вони почують українську пісню та й самі стануть учасниками хору, нехай хор „Лелеки" зігріє їх теплом рідної мови та пісні. Десь на початку листопада будуть оглядини нашого хору мистецькою комісією, і сподіваємося, що за працю в хорі керівникові доможемося заробітної платні через Управління культури Мурманської області.

Сподіваємося, що зі створенням НКА зможемо обмінюватися культурними новинами з іншими регіонами (наприклад, відео-матеріялами). До речі, наші хлопці (українці), які ходять в море, є носіями української культури. Святкування дня Незалежности України та дня Києва ми записали на відеокасету з розважальною програмою. Ці касети дивилися всі в морі гуртом, в далеких морських походах — то ж уявити не важко як теплі є на душі тим українцям, які ще про нас не знали.

Головою НКА вибрано Наталку Орлову, заступником голови і відповідальним секретарем— Алу Марчук, бухгалтером — Настю Корнієнко.

Якщо хтось захоче дати нам пораду чи допомогти фінансово, пишіть на адресу: 183008 Росія, м. Мурманськ, вул. Зої Космодем'янської, Дім №26 кв. 88, Марчук Алі, телефонувати на ч. 24-92-03.

Алла Марчук

Від усієї громади дякуємо працівникам часопису „Свобода" за безкоштовне надіслання нам тижневика. Дякуємо Евгенові Стецьківу з Сарасоти за відеокасети з записами жартів та пісень, колядками та щедрівками.

ЛІТЕРАТУРА, МІСТЕЦТВО

Виставка, що відтворювала тепло і ритм землі

У Клівленді, Огайо, 6—8 листопада 1998 року відбулася виставка кераміки та гончарства. Виставлені були праці Івана Братка, Слави Ґеруляк, Наталки Кормелюк і Аки Перейми. Глядачі були і зачаровані високою якістю і оригінальністю наших професійних майстрів. І хоч стиль кожного з них зовсім відмінний і не схожий один на одного, та все ж таки спільною вихідною точкою для всіх було одне і те ж джерело: український фолкльор і праісторія.

Особливою елегантністю відзначалися гончарські вироби Івана Братка. Його димлена (чорна) кераміка драматично контрастувала з білістю стін. Димлена кераміка — одна з найдавніших технологій, найбільш примітивна, безбарвна, бере свій початок у прадавній ері Трипільської культури. Братко вкладає у свої гончарські форми певну напругу, витончену пропорцію і аристократичну стриманість. Із скульптурних робіт Братка особливо цікавий „Месник", у якому глядач відчуває безмежну силу помсти за заподіяні кривди.

Роботи Слави Ґеруляк — це казковий світ русалок, мавок, берегинь, янголів, це творче занурення в українську мітологію і символіку. Тут на часто нереґулярні, але дивно гармонійні форми наложена полива, у ніжних відтінках світло-коричневого, блакитного та білого. Керамічні скульптури Ґеруляк переносять глядача у старовинний, казковий світ, створюючи ностальгійний настрій. Її кераміка буває збагачена емаллю, металом і деревом, і входить у сферу красного мистецтва.

Наталка Кормелюк уважає себе гончарем в контексті спадщини традиційного українського гончарства. Мотиви полтавської рослинної орнаментики домінують у розписах. Вона наносить розписи на поверхню робіт способами ріжкування і фляндрівкою. Її круглі, часто сфероподібні форми виготовлені з кам'яної маси, для щоденного користування, а рівночасно на прикрасу житла. Розписи витримані в традиційних кольорах, ніжних і теплих, викликають у глядача почуття спокою і емоційного зв'язку із традицією народного гончарства. Зовсім іншими атрибутами відзначалася кераміка Аки Перейми. Вона не тільки керамік, вона живописець, скульптор і ґрафік. На цій виставці домінували миски. На чорному, покритому глазурою тлі вимальовані в кольорі цеглястої глини візерунки, які ґрунтуються на глибокім знанні народного буття: символіки писанок, народних пісень, леґенд, приказок, загадок тощо. Різні символи співіснують на одній площині, доповнюючи один одного не тільки змістом, а й загальним ритмом. Всі керамічні праці Перейми унікальні і вельми „сучасні". Її вишуканий рисунок — своєю округлістю, спокійними згинами контурів викликає почуття гармонії і краси, а рівночасно стимулює думку в напрямі багатющої спадщини українського фолкльору.

Під час відкриття виставки Катерина Немира, коментуючи про гончарське мистецтво, пригадала, що тепло, ритм землі, яка у своєму центрі вічно горить і пульсує, передається в гончарські твори, бо ж вони зроблені з тієї землі, при помочі людських рук і думок, і жарких груб ця глина перетворюється на об'єкти, сповнені духовних вартостей. І коли ми співживемо з такими творами українських мистців у своїй хаті, відчуваємо себе спадкоємцями українського етносу.

Ця виставка була організована 12-им Відділом Союзу Українок Америки під проводом голови Лідії Вирсти.

Присутня

У пошані до приватних колекціонерів

Виставка графічних творів О. Архипенка й О. Грищенка в Українському Музеї

Виставкою літографій Олександра Архипенка (1887 - 1964) і олійних картин та акварель Олекси Грищенка (1883 - 1977), яка відкривається в неділю 6 грудня, Український Музей започатковує серію під назвою "В пошані до приватних колекціонерів". Експоновані на виставці твори з приватної колекції Зенона й Олени Фещаків тепер є частиною колекції образотворчого мистецтва в Українському Музеї. Урочисте відкриття виставки відбудеться о 2-ій год. по пол. в Українському Музеї в Ню Йорку. Експозиція триватиме до лютого 1999 року.

Музей вшановує колекціонерів, бо вони дають змогу музеям збагачуватись вартісними мистецькими творами або колекціями. Окрім того, що можна буде оглянути унікальні і дуже цінні мистецькі твори, ця виняткова виставка допоможе глядачам пізнати колекціонерів і простежити шляхи творення їхніх колекцій. Життєписи, як і історії їхніх колекцій, - справжній ріг достатку людських переживань, так само унікальних і неповторних, як і картини чи скульптури в їхніх колекціях.

Кілька збірок, які були подаровані окремими колекціонерами або закуплені від них, творять важливу колекцію образотворчого мистецтва в Українському Музеї. Наприклад, 128 акварель і рисунків роботи відомого примітивіста Никифора (1895 - 1968) перейшло до Музею з колекції Вадима Лесича; Вадим Павловський заповів Музеєві понад 300 малюнків і рисунків Василя Кричевського - маляра, графіка, архітектора (1873 - 1952); д-р Володимир Пушкар подарував, серед інших мистецьких творів, картини Івана Їжакевича (1864 - 1962); відомі праці визначних українських мистців, які працювали в Україні і в діяспорі впродовж 80 років, включно з монументальною картиною Олекси Новаківського, подарували Музеєві Богдан і Оксана Рак.

Чудова колекція Олександра Архипенка і малюнків та акварель Олекси Грищенка дуже чітко вказує на глибоке зацікавлення мистецтвом людини, що її збирала, - св. п. Зенона Фещака. Він постійно старався особливо пропагувати українське мистецтво і мистців, представляючи їх українській громаді в Америці й американській публіці. Приватна колекція З. Фещака включає праці як українських, так і неукраїнських мистців, але найбільшою гордістю колекціонера була його збірка Архипенка і Грищенка, а його палким бажанням було, щоб ця колекція в цілості перейшла до Українського Музею.

Народжений в Україні, Зенон Фещак приїхав до Сполучених Штатів 1949 року і закінчив студії в галузі мистецтва в 1958 році, здобувши ступінь маґістра в Пенсильванському університеті. Протягом багатьох років він працював у музеях Філядельфії; він влаштовував і оформляв багато виставок із образотворчого і прикладного мистецтва, з технології й археології. Довголітній приятель Українського Музею, він був членом Музейної Управи від 1967 року аж до своєї передчасної смерти в 1993 році. З. Фещак щедро дарував свій талант, оформлюючи і представляючи більшість найголовніших музейних виставок, як от: "Традиційні мотиви в українській вишивці і тканинах" (1977), "Втрачені архітектурні пам'ятки Києва" (1983), "Дерев'яні храми України. Шедеври архітектури" (1987).

Хоч літографії Олександра Архипенка, представлені на цій виставці, становлять невелику частину творчої спадщини визначного українського мистця, кожна його робота відкриває вікно до необмежених висот, яких він досягнув. Коли Архипенко помер, мистецтвознавець Святослав Гординський писав: "Архипенко далеко виріс поза межі українського мистецтва, змушеного політичними умовами до неповноцінного культурного життя і розвитку, але одночасно він виводив українське мистецтво на великі світові дороги, в орбіти загальнолюдських ідей і зацікавлень. (Газ. "Свобода", 28. 2. 64 р. - цит. за ж. "Нові дні", квітень, 1964, С. 15).

Першопрохідник та інноватор, Архипенко "... додав до словника скульптури нові можливості, які робили виклик наступним ґенераціям скульпторів. Щоб скласти список новаторських винаходів Архипенка, мусимо вказати на багато унікальних елементів скульптури XX ст.". (Linda Weintraub, Apchipenko: Drawings, Relief's, and Constructions, Bard College, 1985).

Архипенко народився в Києві, однак окрім перших 20-х років, усе своє життя прожив поза межами вітчизни. Впливи, яких він зазнав у своїй молодості в Україні, лишилися на все життя. "Усією своєю творчістю він був зобов'язаний духовним і візуальним ефектам Візантійської культури своєї юности" (Dictionary of Art).

Більша частина творів Олекси Грищенка, представлених на виставці, - це акварелі 1920 - 1923 років, створені під час і після його візити до Константинополя і Греції. Ці роки позначені найбільшим надхненням і плідністю. "Ці настінні оздоби являють цілі поезії пишноти, де має вартість кожна риса. Чари Сходу він висловлює у барвах, що бринять глибинною луною. Мистець, щирої вдачі маляр, є разом з тим і поет, спроможний захопити нас і зворушити" (Рене Жан, мистецький критик, 1921 р., Париж).

Олекса Грищенко народився в м. Кролевець на Чернігівщині. Він студіював філологію і біологію в Києві, Петербурзі і Москві, а згодом перейшов на мистецтво. Його часті подорожі до Европи мали великий і значною мірою вирішальний вплив на формування його стилю. Засновник і ентузіяст кубічного малярства, він змінив свій стиль на жвавий експресіонізм, зіндивідуалізувавши його і доповнивши екзотичними східними барвами.

У 1923 році The Barnes Foundation у Філядельфії придбала серію робіт О. Грищенка і в такий спосіб він був представлений американському глядачеві. У 1963 році він подарував понад 70 картин і акварель до Фундації Олекси Грищенка, яку він заснував (тепер ці праці зберігаються в Українському Інституті Америки в Ню Йорку). Протягом свого життя Грищенко був шанований у міжнародних мистецьких колах як художник і людина, а його твори прикрашали приватні колекції і музеї в усьому світі.

За докладнішими інформаціями звертатися до Українського Музею: ***203 Second Avenue, New York, NY 10003. Телефон: (212) 228-0110; E-mail: UkrMus©aol.com;Web page: http://www.brama.com/ukrainian_museum.***

Нам пишуть

Почалося із „Свободи"...

На початку літа в „Свободі" була вміщена вістка про те, що в селі Голоскові Хмельницької области застрайкували вчителі: вони винесли парти на автотрасу і вголос заявили про своє нужденне становище. Коли про це дізналися в українській євангельській церкві міста Юніон, Н. Дж., то вирішили послати вчителям пачку з одягом. Але на чиє ім'я? Подумали, і послали місцевому православному священикові, настоятелеві Хрестовоздвиженської церкви о. Вікторові Магдіну. І ось прийшов лист від нього:

„З великою радістю хочу Вас повідомити, що пакет з одягом, який Ви надіслали на мою адресу для вчителів нашої школи, я отримав. Позавчора я передав цей пакет голові страйкового комітету вчителів панові Марущакові. Маю надію, що він сам про це повідомить листом зі словами подяки. В свою чергу хочу всім віруючим вашої громади подякувати за ваші добрі серця та справжню християнську любов. Єдиною нашою подякою для вас буде наша щира молитва.

У моїй церковній громаді діє духовна бібліотека для віруючих, але ми маємо проблеми з літературою. Чи не змогли б ви прислати нам трохи християнських книжок українською мовою?

З любов'ю у Христі, єрей Віктор".

Надійшов лист зі школи:

„Дорогі брати і сестри з Америки! Від щирого серця висловлюємо вам і Господеві нашому Ісусові Христу глибоку подяку за вашу дуже важливу для нас підтримку вчителів нашого села. Біль за нашу учительську справу, занедбану у державі через економічні негаразди, тривожить нас сьогодні. В час національного відродження України особливо важливим є духовне відродження, відбудова духовного храму, відродження милосердя й любові до ближнього, які разом з любов'ю до рідної землі зцементують народ до великих справ. Символічно, що сьогодні у нашому селі завершується відбудова церкви, зруйнованої під тиском комуністичного режиму у 60-ті роки. Кожний житель села робить посильний вклад у відбудову. Так і ваш подарунок ми розглядаємо, як цеглину у підвалини нашого духовного відродження. Він особливо важливий тим, що прийшов до нас через державні кордони і океани, став знаком Божої волі і прихильності до наших дій.

У свою чергу ми бачимо обов'язок і потребу передати частку вашого тепла, вашої уваги та любови тим, хто її потребує більше, ніж учителі. Це діти-сироти, діти-інваліди та діти з багатодітних сімей, які навчаються в нашій школі та в сусідній школі-інтернаті.

За дорученням педагогічного колективу голова страйкового комітету

Олександер Марущак".

Можливо, серед читачів „Свободи" є люди, які можуть послати духовні книги о. Вікторові, а дітям з Голоскова — дарунки? На цей випадок — адреса авторів листів:

Хмельницька область, Летичівський район, село Голосків.

Вага пропущеного слова

З приємністю прочитав у „Свободі" за 9 жовтня ц. р. статтю Олексія Коновала „Так, саме Москва вигадала СВУ", яка є відгуком на мою розповідь „Подвиг Гелія Снєгірьова" („Свобода", 11 вересня 1998 р.). Приємність полягає в тому, що автор поділяє думку Гелія (також і мою) про те, що „справа СВУ" була спровокована КҐБ. Усе ж мушу сказати, що наведена цитата з моєї статті узята неповно, і це може докорінно змінити уявлення читачів про мій погляд на цю трагічну історію. Отже, О. Коновал: „Автор статті у „Свободі" пише, що Гелій Снєгірьов „помилявся, коли писав, що СВУ вигадала Москва, як привід для розправи над українською інтеліґенцією, а насправді в Україні діяла добре законспірована, ретельно організована й майже готова до збройного виступу підпільна організація на чолі з академіком Сергієм Єфремовим". Я дуже шкодую, що О. Коновал не помітив іронії, яка звучить у цьому моєму припущенні, а головне, не навів у цитаті вкрай важливого слова: „можливо". Отож, коли в Америці почалося осудження книги Гелія Снєгірьова, то його супротивники оперували саме твердженням про реальність такого підпілля. Я не хотів їх занадто розчаровувати, тому й висловив процитоване фантастичне припущення, а тепер виходить, що особисто я вірю у підпілля на чолі з Єфремовим. І така прикрість виникла через одне слово, пропущене в цитаті!

Левко Хмельковський

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ ЖУРНАЛУ „ВСЕСМІХ"

У зв'язку з тим, що редактор „Всесміху" Раїса Галешко перейшла працювати у „Свободу", видання сатиричного журналу затрималося.

„Всесміх" почне виходити з січня 1999 року під редаґуванням видавничої спілки. Усім передплатникам щира подяка за терпіння. Строки передплати буде продовжено на три місяці.

ДОРОГІ ДОПИСУВАЧІ „СВОБОДИ"!

Ми вдячні вам за ваш безцінний вклад у видання газети. Однак просимо вас писати коротші дописи, не виходити за межі двох—трьох сторінок. Цього вимагає перехід „Свободи" на тижневе видання і відповідне зменшення сторінок, а наша газета завжди намагалася дати можливість надрукуватися якомога більшій кількості авторів.

Підписуйте, будь ласка, кожний матеріял та подавайте телефони й адресу для довідок і відповідей.

Редакція залишає за собою право скорочувати і редаґувати дописи відповідно до наших вимог.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У „Свободі" ч. 21 за 20 листопада на стор. 17 під фотографією з уродин В. Сохана, яку зробила Рома Гадзевич, помилково поставлено прізвище Р. Галешко. Перепрошуємо автора фотографії за цей недогляд.

Час і пора відкривати широкий світ

Читач, мабуть, завважив, що „Свобода" не пропускає нагоди оприлюднити „живого" листа з України чи бодай уривка з нього. Вони різні-презрізні і нібито не творять єдиного образу української дійсности, однак саме це й є нашою метою: з приватних листів іноді довідуємося більше, ніж з повідомлень офіційних інформаційних аґентств. Зокрема те, з якими думками і почуттями громадяни незалежної України відкривають для себе ширший світ.

Нижче вміщуємо лист юної львів'янки, люб'язно переданий редакції „Свободи" Ярославом Колодієм з Дженкінтавну, Пенсильванія.

Вернулася я з Риму, з незабутньої подорожі! Втома від поїздки велика, але вона пройде. Вражень і емоції стільки, що важко описати. Я дякую долі, що мала можливість здійснити таку подорож. Ціле життя тепер згадувати і думати є про що. Приймали нас в Українському Католицькому Університеті (ректор о. Іван Хома). На території цій побудовано собор Святої Софії (проєкт і виконання фресок і мозаїк, а також іконостас — Святослава Гординського). А подудовано це все силами і коштом Патріярха Йосифа Сліпого. Він жив там останні кільканадцять років до своєї смерти. Залишилося його мешкання-музей.

Програма нашого перебування була дуже насичено: читали нам лекції (з біоетики та основ християнської моралі), водили та возили по найцікавіших місцях Риму. Я дещо записувала, бо запам'ятати таку кількість інформації за таких малий час було просто неможливо. Всі знамениті площі, музеї, церкви, палаци... Сприймається зовсім по-іншому, як бачили на фотографії чи на телеекрані. Ті два тижні в Римі — то як сон. А враження від Венеції, Фльоренції взагалі передати важко. Тим більше важко описати все це в кількох рядках листа. Вуйцю, я ще й тепер хвилююся, згадуючи авдієнцію у Ватикані. Серед десятків тисяч людей, що були того дня на площі св. Петра, наша група (19 чоловік з усієї України) мала щастя потрапити в залю для авдієнцій. Кожну групу представляли Папі, який сидів на троні, на такому підвищенні, що нагадує сцену в театрі. І коли оголосили про групу з України, то Папа попросив піднятися і підійти до нього ближче. Не можу Вам передати, що відчував кожен з нас, коли ми в рядочок стали на тій сцені, а Папа йшов біля кожного, благословив, і можна було доторкнутися до його руку. Мене він погладив по лівій щоці, коли я схилилася до його руки. Кардинал, що був біля Папи, пояснив нам, що мама Папи — українка, і він завжди старається, коли є люди з України, запросити їх ближче до себе. А Ватикан 6 років дає в Київ запити, щоб прислати представника з України у Ватикан, і 6 років відповіді нема... Маю з рук Папи і ним свячені образки.

Пишу цей лист в Козові, тому і відправляю звідси. Ось таким вийшов мій лист.

Всього Вам доброго.

Іра.

P.S. Ще раз хочу подякувати Вам за поміч у здійсненні моєї поїздки.

Серпень, 1998.

„Як допомагати, то вільному підприємництву. Даю напрямні..."

З повідомлення радіо „Київ" довідався я про діяльність Українського Народного Союзу, його тісні зв'язки з Україною, активне сприяння в розбудові незалежної української держави.

Знаю також з деяких діяспорних україномовних газет, що наші етнічні громади з-поза України в різний спосіб допомагають молодій державі змінітися й утвердитися. Щоправда, на превеликий жаль, ідеться переважно про допомогу громадським і політичним організаціям.

Тим часом, на мій погляд, допомогові пріоритети мали б полягати у розвиткові виробництва в Україні. Бо хіба не відомо, що нас гальмує? Майже всі наші промислові підприємства очолюють колишні совєтські номенклятурники. Робітництво залишилося слухняним знаряддям в їхніх руках. За кого директор фабрики тобі скаже, за того й голосуватимеш. Саме тому ліві й змогли захопити більшість у Верховній Раді, панують вони у місцевих владних структурах, взагалі вся виконавча влада — їхня.

Щоб радикальним чином змінити ситуацію на користь незалежної України, треба цілеспрямовано розвивати вільне, приватне підприємство, відкривати представництва закордонних фірм, створювати спільні українсько-чужинецькі фірми, устатковувати їх відповідною технікою і технологією. І якщо запрацює багато промислових осередків, очолених українськими патріотами, то це й буде найефективніший спосіб утвердження незалежної України.

А без такої конкретної допомоги, без сприяння технікою і технологією ми ще довго будемо залежати від учорашнього дня, не зможемо стати на рівні ноги. Бо самого лише нашого бажання — замало. Наприклад, я особисто мав багато добрих і суспільно корисних бажань, одначе дійсність раз-у-раз підрізувала крила. Був я серед перших в українському русі Черкас — першим головою місцевої організації Народного Руху, виводив людей на пікети проти будівництва Чигиринської атомової станції, як депутат міської Ради очолював комісію національного відродження, був ініціятором підняття над будинком місцевої Ради першого синьо-жовтого прапора. А за це мене „червоний директор", якому Рух став поперек горла, вигнав з праці. От і будь тут мудрий та патріотичний, коли на хліб не годен заробити. І це триватиме доти, доки матеріяльна база в Україні не перейде до рук свідомих українців.

Для зацікавлених, підприємницьки ініціятивних українців Америки подаю декілька напрямків, в яких українсько-американська праця була б успішною. Це — пакувальна технологія для сипучих, пастоподібних та рідких продуктів; техніка для переробки овочів, м'яса, молока, риби; мала будівельна індустрія (спорудження котеджів, гаражів, виготовлення цегли, черепиці та ін.); технологія для перероблення сміття — паперу, скла, металу; технологія для пластмасових виробів домашнього вжитку.

У кого виникнуть конструктивні ідеї, пишіть мені на адресу: **257007 Україна, м. Черкаси, вул. Грузиненко, 14, кв. 2, Бохоновському Вячеславові.**

Чи буде українська діяспора в році 2020?

16 жовтня „Свобода" надрукувала запитання, які обговорювалися на конференції Асоціяції українських американських професі-оналістів і підприємців, присвяченій майбутньому діяспори, і звернулася до читачів дати свої відповіді і коментрі. Питання були такі:

1. Чи існуватиме українська діяспора в Північній Америці в 2020 році?

2. Чи незалежна Україна відсвіжить діяспору, а чи махне на неї рукою?

3. Чи відіграє „четверта хвиля" іміґрантів основну ролю в майбутньому діяспори?

4. Яке майбутнє в канадської й американської діяспори: разом чи різними дорогами?

5. Пов'язані між собою чи ні? Якщо так, то наскільки?

6. Що повинна робити українська діяспора, щоб втриматися і змінїти задля наступних поколінь? І чи потрібно це взагалі?

7. Що потрібно для того, щоб українська діяспора розвивалася?

8. Чи стануть нові іміґранти відживленням і „спасінням" діяспори, а чи їм це байдуже? А може їхня роля інша?

9. В чому спільність і різниця майбутнього канадської і американської діяспори?

10. Чи існуватиме північно-американська діяспора в 2020 році, і чи це важливо для нас, для наших нащадків і для України?

11. Важливий чи ні вплив однієї хвилі діяспори на іншу? І чи взагалі він існує?

12. Що кожен з нас повинен зробити, щоб зберегти і збагатити діяспору через наші організації і громади?

13. Які умови потрібні для життєздатности громади:
а) Мова?
б) Традиції?
в) Церкви і школи?
г) Об'єднання?
д) Кредитові спілки?
е) Молодіжні організації?
є) Інші добровільні організації?
ж) Зацікавлення і праця для України?
з) Менше зацікавлення справами в Україні?
и) Все вище сказане чи нічого?

Ось відповіді читачів:

Відомий торонтський письменник-гуморист Роман Колісник (він же Ро-Ко) у властивому йому стилі пише ціле дослідження.

„БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?" — ОСЬ В ЧОМУ ПИТАННЯ!

Прелюдія

Хто передплачує „Свободу", але не має часу цю стоп'ятирічну газету читати, хай прочитає число 16 (нове числення, як китайського нового року), з 16 жовтня 1998 року. У цьому числі знайде читач дійсно складне питання (треба дати велике признання редакції часопису, що придумала тяжке до розв'язання запитання своїм читачам) про їхнє дальше існування на цьому Божому світі, яке назвали й охрестили діяспорою: чи вона буде існувати ще двадцять років? Ніби смішне, але й „вагоме" питання, що важить більше тонни української національної ваги.

На це складне питання, яке редакція „Свободи" завдала своїм читачам — якби вона, редакція, не мала що більше до роботи? — можна відповісти дуже нескладним „діялогом": Так! Або ні! Але пощо тоді було б редакцій і газет?

Отже, виходячи з такої національної перспективи, мені в голові почало кружляти більше відповідей, як мають на розв'язання складної проблеми економічної кризи Президент і Верховна Рада України. Хоч мій приятель, той від політики, вже давно з'ясував свою політичну лінію для них: „Не крадіть, а рядіть!" Але це запроста розв'язка.

Так само запроста відповідь „так або ні" відносно української діяспори для газети „Свобода". Тому з цим запитанням я звернувся до свого приятеля, того, що все знає, і мені просто з моста: „А що таке діяспора, а ще українська?"

Це запитання мене застрілило і змусило думати, хоч, як старий діяспорець — а може, діяспірець, — не дуже до такого складного інтелектуального процесу схильний, нагадуючи собі: „А нащо є редактори з коментарями й передовими?" Однак вже було запізно мені цофатися перед самим собою. І вдався я до „філософічно-мовної аналізи".

Отже, „діяспора" складається з двох слів — „дія" і „споро". Щоб бути діяспорі, до того треба споро діяспірців, які діяли б, тобто, щось робили б. Типового діяспірця можна з його назви оцінити як такого, що „спирається", тобто, любить спори. Ці прикмети відповідають національний характеристиці всіх українців: де два українці — там три партії. І готова дефініція.

Коли я своєю мудрістю похвалився своїй політичній дорадниці, вона поглянула на мене якось так, що я непевний став за свою діяспірну логіку.

— Діяспора — це розсіяння!, — сказала вона, як Мойсей з Сінайської гори. — Це розсіяння ізраїльців по світі, це слово походить з грецької мови.

„Я десь читав, що грецька мова вивелася з української мови", — подумав я собі, але не висловився голосно. Почав наново читати „Свободу". А згодом і „Час-Time" з Києва. І дочитався, що ми маємо „західню" і „східню" діяспори. І діяспірною логікою я себе запитав: „А де є 'північна' і 'південна' діяспори — бо ж є чотири сторони світу?"

Як звичайно в такій складній ситуації, я вдався до свого приятеля, того від спорту. І мій приятель дійсно вияснив, як суддя на футбольному матчі на спортовому грищі: „Діяспора — це розсіяння діяспірців 'меншинами' поміж 'більшинами'. І вони є всюди; на кожному розі вулиці їх зустрінеш. А що є 'меншина', а що 'більшина'— це відносне питання".

Тепер мені стало ясніше: українська діяспора є всюди — і на півночі, в Мурманську, й навіть була на Соловках, ще від кошового Калнишевського, і на півдні — в Австралії, в Аргентині. Була й в Африці, „без сторони світу" — д-р Зощук, особистий лікар короля-негуса Абісинії Гайле Селасє, який написав навіть книжку, як довше діяспірцям жити. Думаючи „ланцюговою реакцією", я переконався, що українська діяспора просперує навіть в самому центрі неньки України — бо вітчизники-українці розсіяні, меншістю в більшості, від Луганського до Севастополя, від Дону до Сяну і поза Сян. Таке відкриття почало „вигинати моїм глуздом", як кажуть англосакси, і я постановив взяти участь у діялозі „Свободи". Що ж, залишилося ще відповісти на 13 запитань редакції.

І знову всілося в моїй голові інше складне запитання: „Чому тринадцять?" Звичайно водиться ставити паристе число: 12 або 10. Як було дванадцять апостолів? І я нагадав собі, що між ними був Юда, який повісився. Залишилося одинадцять. Згодом прийшов апостол Павло... А, може, так захотіла нова редакторка „Свободи", бо вона тринадцята? Так чи інакше, а "Свобода" має рацію, що поставила свою свободолюбну тринадцятку.

Не сумніваймося!

Ось запитання перше: **„Чи існуватиме українська діяспора в Північній Америці в 2020 році"?**

Смішне запитання!

Я, як діяспірець понад 50 років, навіть не задумуюся, чи існуватиму (тобто житиму) ще 22 роки. Сьогодні не те що люди живуть довше (все таки є несправедливість на цьому світі, бо жінки живуть 10 років довше, ніж мужчини), отже, хай буде жіноча, але діяспора українська напевно існуватиме в 2020 році. Це закон природи.

Чому редакція „Свободи" сумнівається і хоче, як невірний Тома, підтримки й заспокоєння від читачів? Виглядає, що редактори не були на останній конвенції Українського Народного Союзу. Бо на тій конвенції вирішувалася не тільки доля УНС, але і газети „Свободи", а тим самим доля української діяспори в Північній Америці.

Шановні і чесні делегати після затяжних і важких дебат і подвійного голосування, сказали своє слово: газета-шестиденник перетворюється на щосемиденник, не беручи до уваги опінії тих читачів, що її читають. Коли я почав рахувати сторінки тижневика, то начислив, що він має стільки само сторінок, що мав щоденник за шість днів. Правда, менші сторінки й не треба спішитися з читанням — є час на сім днів. Більше часу залишається на телевізор.

Але до теми. Ніхто на цьому з'їзді не підносив питання, чи УНС буде існувати до 2020 року. Це самозрозуміло: УНС невмирущий. А як Український Народний Союз невмирущий, то українська діяспора в Північній Америці житиме не до 2020 року, а поза ту дату (чому вибирати таку непоетичну дату 2020?). Мені здається, що редакція — не хочу називати редактора, але додумуюся, що це редакторка — забулася. Мабуть, вона мала на думці більше реалістичний — 3020 рік). Я запитався більше конкретно: „Чи в 2020 році предсідник супрімного уряду УНС буде пані Уляна?"

У цьому я не сумніваюся, хоч я її бачив на бенкеті здалека.

Отже, нема сумніву в тому, що українська діяспора існуватиме в Північній Америці в 2020 році. Якщо хтось сумнівається, хай подасть достовірні незаперечні як не дослідницькі факти, то бодай припущення.

Отже, на перше запитання відповідь ясна. Тепер над другим запитанням. А є їх ще дванадцять.

Хто кого відсвіжуватиме?

Як я уже згадав у попередніх своїх глибоких роздумах на задачу редакції „Свободи", то друге запитання: **„Чи незалежна Україна відсвіжить діяспору, а чи махне на неї рукою?"** Виглядає мені, звичайному немислячому діяспірцеві, це запитання дуже конфузне. Бо що значить „незалежна" Україна? Це доказане в усіх російських, польських і навіть румунських історіях України. Всі вони старалися доказати, що Україна залежна від них. І не могли. Бо Україна завжди була й буде незалежна, чи хтось з „наших воріженьків" цього хотів би чи не хотів би. То не треба пригадувати, що Україна незалежна. Залежна тільки від своїх власних „залежників".

Чи Україна відсвіжить діяспору? Заглянув я до словника української мови, що складається з 10 томів. „Відсвіжувати" має багато значень.

1. Робити свіжим, чистим, прохолодним.

Кожний діяспірець, навіть невідсвіжений, погодиться з тим, що ненька Україна політично, екологічно й політично несвіжа, нечиста, хоч холодна, особливо, коли взимку нема газу від матушки Росії, не може впливати на діяспору „відсвіжуюче".

2. Надавати сил, бадьорости.

Якої сили, бадьорости, як гривня падає з дня на день? Аж поки не осягне бадьорости доляра.

3. Поновлювати, збагачувати, робити різноманітнішим.

Нескладна відповідь: „Хто-кого? Хіба Президента чи президентову України? Або голову Верховної Ради Ткаченка?". Він поновився американськими 75 мільйонами долярів, яких не збирається нікому віддавати. Тим більше, що він, як комуніст, непомильний, і як соціяліст, нікому нічого не винен, бо ці доляри дістав від капіталістів в Америці. А соціяліст і капіталіст — це як вогонь і олива — одне одного доповнюють у горінні.

4. Поновлювати, відтворювати в пам'яті.

Мабуть, в цьому понятті академіки, котрі складали цей словник, помилилися. „А чи махне рукою?" — це ще один складник складного запитання. Не тільки махне рукою, але навіть язиком. Бо хто з діяспірців мав до діла з владними структурами неньки України, яку називають в Україні тільки батьківщиною — часом великою — знає, яким „язиком" махають на них можновладці.

Питання актуальне: хто на кого повинен махати рукою?.. Думаю тепер над третім запитанням.

Ро-Ко

ЧИ БУДЕ УКРАЇНСЬКА ДІЯСПОРА В РОЦІ 2020

Надсилаю вам коментарі на запитання анкети. Цікаво буде прочитати виступи „експертів". Часто, сидячи в „слонових баштах", не все бачене звідти віддзеркалює справжнє життя.

З пошаною — Ігор Яременко, Мавнтавн Валлей, Каліфорнія

1. Розпорошення народів і їхні діяспори існували і будуть існувати завжди.

2. „Відсвіження" залежатиме від головних подій в житті України, а махати руками індивідуально — марна річ. Як саме держава буде реаґувати на поведінку діяспори, залежатиме від керуючих напрямних суспільства або пануючої групи.

3. Ні, як видно до сьогодні, це переважно економічні еміґранти. Хоча деякі — добрі технічні спеціялісти, але вони, безперечно, є матеріялістами.

4. Традиційно, кожна віддзеркалює країну поселення, тому дороги хоча і паралельні, але вектори є різної величини і швидкости.

5. Так, пов'язані, але не переплетені.

6. Знову ж таки, діяспора в розумінні не лише фізичного розпорошення, а й затримання родинних елементів, релігійних і політичних прикмет мусить мати переконання, що їх варто затримати, якщо будуть стимулюючі провідники.

7. Для розвитку кожний живий організм має стимул до розмноження, а якщо не має, то відмирає.

8. Не товчіть воду в ступі. Відповіді читайте у вище сказаному.

9. Знову „за рибу гроші", хоча повторення, кажуть, є мати навчання.

10. Так, існуватиме, для нас важливо, а для нащадків непередбачено, як і для України.

11. Впливи завжди є і будуть, а от ступінь того впливу буде аналізована істориками і соціологами.

12. Для збереження і збагачення потрібно зрозуміти причини діяспорних хвиль. Але проблеми батьків і дітей ніколи не зникнуть.

13. Все вище сказане, за вийнятком „3". Без мосту з материком всі інші точки не зможуть існувати і розвиватись.

ДІЯСПОРА ЖИТИМЕ В НАСТУПНОМУ СТОЛІТТІ

Нотатки з конференції

Питання, яке винесли на обговорення організатори однієї із найцікавіших конференцій, що хвилею, напевне, кожного, хто живе за межами України, відбулася 10-11 жовтня в Рамада готелі, Ню Джерзі. Організаторами були представники „середнього покоління" — професіоналісти і підприємці з активно діючої Асоціяції, яка не раз ініціювали цікаві імпрези. Тим разом зібралося, здається, рекордове число слухачів та учасників, що впродовж двох майже повних днів слухали думок прелеґентів від трьох різних поколінь діяспори і, крім цього активістів так званої „четвертої хвилі", тобто прибулих з незалежної України.

На запитання, яке стояло в центрі уваги цілої конференції, відповів не лише д-р Богдан Витвицький у своєму вичерпному вступному слові, але також більшість промовців, що виступили у чотирьох панелях обох днів конференції. І їхньою спільною відповіддю — хоча не у всіх вона була висловлена з однаковою мірою оптимізму — таки стверджено, що діяспора буде існувати і в 2020 році, незважаючи на те, що багато з українців, які мешкають тут віддавна, не відзначаються особливою активністю в громадсько-культурному житті. Як влучно зауважив д-р Б. Витвицький, до речі, „духовий батько" конференції, в нашій спільноті побутують три різні погляди на наше майбутнє: „якось воно буде", „важлива тепер лише Україна" і „стан діяспори катастрофічний — вона завмирає в прискореному темпі". Д-р Б. Витвицький, однак, заявив, що члени Асоціяції професіоналістів іншої думки: діяспору не очікує смертельна небезпека. А що треба робити, щоб надати життю американських українців глибшого дихання, відповідали члени окремих панелів, зокрема головний промовець на бенкеті проф. Роман Шпорлюк, а також добре відомий і шанований усіма нами амбасадор України у ЗСА донедавна д-р Юрій Щербак, який через дипломатичні обов'язки не зміг прибути на конференцію, але переслав своє слово, і його відчитав культурний аташе української амбасади Василь Зоря.

У першому панелі мали голос молодші віком члени різних професій: Стефко Куропась — банковець, Олег Маглай — адвокат, Ксеня Пясецька — радіо-журналіст, Оксана Стойко — архітект, Тарас Шмаґала — адвокат і громадський діяч. Проводив панелем Марко Капій — інженер. Хоча кожен із молодих віком панелістів мав інший погляд на майбутнє діяспори, усі вони погоджувалися в тому, що є засоби продовжати її існування, навіть коли ці засоби трішки будуть інакші, як сьогоднішні.

Про виховання в українському дусі говорила інж. О. Стойко, матір маленької донечки, підкреслюючи, що майбутнє української громади у великій мірі залежить від батьків. Більш критично висловлювали свої думки професіоналі-чоловіки, які звернули увагу на зменшення членства та читачів у виданнях УНСоюзу та на конечність уживання двомовности.

Однак, двомовність та англійську мову усіх панелів поставив під критику речник „четвертої хвилі" журналіст Петро Рибчук, редактор двотижневика „Закордонна газета". Він також нарікав, що в діяспорних організаціях все ще ведуть перед особи старшого віку, хоча є досить молодих, які стоять поза нашим громадським життям. Про конечність діялогу між тими двома групами, а третьою і четвертою хвилями, говорив співредактор „Свободи" Сергій Мирошнюк.

З великим оптимізмом говорила радіо-журналіст, учителька і мистець Катерина Немира з Клівленду. Спільна праця в українському дусі, гордість з належання до української спільноти започатковується вже у наймолодшому віці, і знання української літератури та культури є, на її думку, запевненням існування української діяспори на довгий час. Модератором був також представник останньої хвилі еміґрантів, професор-славіст Колюмбійського університету Віталій Чернецький з Одеси.

Діялог між українцями із ЗСА та Канади провадив проф. Колюмбійського університету Олександер Мотиль, а свої думки на цю тему висловлювали адвокат Ігор Бардин, директор Канадського Інституту Українських Студій Зенон Когут, професор соціології університету Мек Местер в Гамілтоні Віктор Сацевич і психолог та співачка Алекса Кохан, яка зуміла у поважній атмосфері, що панувала на конференції, захопити слухачів та спровокувати їх до спільного співу. Коли інші дискутанти з Канади підкреслювали свою „канадськість", вона говорила про почуття радости і культурної гордости зі свого українського походження. Її яскрава індивідуальність, творча участь у програмі на вечорі, зі співучастю бандуриста Юліяна Китастого, захопили усіх слухачів і створила особливо приємний настрій.

На вечірньому бенкеті головним промовцем був проф. Роман Шпорлюк, який висловив своє захоплення перебігом конференції. У своїх міркуваннях на тему історії він дійшов висновку, що українські історики повинні впливати на чужих, щоб ті подавали правильно факти із нашої історії, бо прийшов час, коли історики світу цікавляться Україною. На його думку, однак, українці все ще пригадують собі своє переслідування і при тому забувають найбільше добро, яке у них тепер є, а це — свободу.

У своєму письмовому привітанні на адресу конференції д-р Ю. Щербак в цілому осягнувши шлях, пройдений українською діяспорою підкреслив її здатність до мобілізації всіх духовних та інтелектуальних сил, коли треба було чинити опір совєтській імперії після війни аж до 1991 року. А тепер з'явилися певні ознаки втоми, що прийшла після перших років евфорії, коли здобуто так легко незалежність України. Він підкреслив, що західня діяспора мусить залишитися сильною, живою і перетривати ще довго, а закінчив, перефразовуючи відомі слова Президента Кеннеді: „Не питай, що зробила для тебе Україна. Питай, що ти зробив для України!"

Неділю на конференції було присвячено тільки ще одній сесії, в якій взяли участь, як дискутанти, представники середньої ґенерації. Тут висловили свої думки проф. Віра Андрушків, о. Андрій Чировський, Петро Палюх, громадський активіст і архітект інж. Юрій Савицький. Модератором був письменник Аскольд Мельничук. Перед сесією виступила група „Яра" Вірляни Ткач, яка вміло показала, як можна подати чужій публіці українську поезію у перекладах. Не так оптимістичні були міркування о. А. Чировського, якого непокоїть зменшення числа вірних в Українській Церкві, хоч є величезна потреба привернення молоді до церковних практик. В. Андрушків зосередилася на середньому віком поколінні, що тепер є мостом поміж діяспорою і Україною, а П. Палюх проаналізував діяльність деяких організацій, що вимагають пожвавлення і вищих стандартів. Ю. Савицький вважає, що діяспора буде жити в 2020 році такою, якою будуть наші діти.

Підсумовуючи конференцію, д-р Мирон Куропась ще раз проаналізував чотири ґенерації українців, що причалили до берегів Америки з різних причин, і які сьогодні — діти, батьки і діди — творять українську діяспору, що має свою точну ціль і завдання втриматися. Висловивши признання д-р Б. Витвицькому за організування і правильне з'ясування загального стану діяспори, д-р М. Куропась поставив, як головні точки, у висновках конференції: нашу радість з українського походження, охоплення усіх членів діяспори, організування програми для родин, виховання справжніх провідників нашої спільноти, а передусім конечність спільної праці нас усіх.

Організація конференції була під кожним оглядом взірцева, а окрема книжка-каталог з програмою та характеристикою усіх учасників залишиться знаменитим підручником для майбутніх подібних конференцій, що вже плянуються на підставі успіху цієї першої.

Ольга Кузьмович

Зустріч з непересічною особистістю

17 жовтня в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії відбулася зустріч з д-ром Ларисою Залеською-Онишкевич з нагоди появи двох антологій української драми під її редакцією: „Антологія модерної української драми" та „Близнята ще зустрінуться" (антологія драматургії української діяспори).

Вечір, організований 43-ім Відділом СУА та філядельфійським осередком НТШ, відкрила голова відділу Анна Максимович. Вона коротко розповіла про д-р Ларису Онишкевич як науковця, викладача американських та українських університетів, заступницю голови НТШ Америки, активну членку Пласту, автора дослідницьких праць.

Ведуча програмою відома журналістка Ольга Кузьмович пригадала спільну працю в Пласті з Ларисою Онишкевич, яка вже тоді „...майже 30 років тому взялася за працю упорядника антології молодечої творчости діяспори і цим, можливо, дала поштовх багатьом з них до дальшої творчої праці... "

Голова НТШ Америки д-р Леонід Рудницький відзначив організаторські здібності Л. Онишкевич як співпрацівника НТШ та її особисті якості. Також стисло охарактеризував ті ділянки українознавства, в яких вона зробила свій незаперечний значний внесок: мовознавство (в ділянці антропоніміки), осучаснення українського правопису, літературознавство (як тонкий літературний критик і теоретик), драма і театрознавство, редакційна праця, переклади української поезії англійською мовою, інформаційні статті про українських письменників в різних американських довідниках, понад 170 (!) англомовних рецензій до українських видань...

„Такий поверховий огляд праці Лариси Онишкевич показує, що вона заслужила на признання зі сторони всієї української громади. Вона удостоїлась признання і американського суспільства. Її прикметною рисою як науковця і громадського діяча є пристрасть до розбудови і популяризації української культури. І тим своїм стремлінням вона служить і, надіюсь, буде ще довго служити українству в діяспорі і на рідних землях", — закінчив Л. Рудницький.

Присутня на вечорі була голова Південного Відділення Інституту Мистецтвознавства, Фольклористики та Етнографії Академії Наук України та професор Херсонського університету д-р Ганна Чумаченко в своєму виступі оцінила дві антології української драми д-ра Л. Онишкевич та відзначила, що вони „заслуговують на те, щоб існувати поза грою політично-літературної критики на обох берегах Атлантичного океану". Особливо підкреслила професор Ганна Чумаченко, що „...український театр не закінчився з трагічною загибеллю Куліша та Курбаса... Українська драма 20-го століття ніколи не була провінційною, навпаки, за політичним розвитком вона інколи випереджувала европейську... Збірка ‚Близнята ще зустрінуться' — це промова діяспори до України... Надрукувавши дві представлені антології, д-р Лариса Залеська-Онишкевич запевнила нас, що ‚близнята' вже зустрілися".

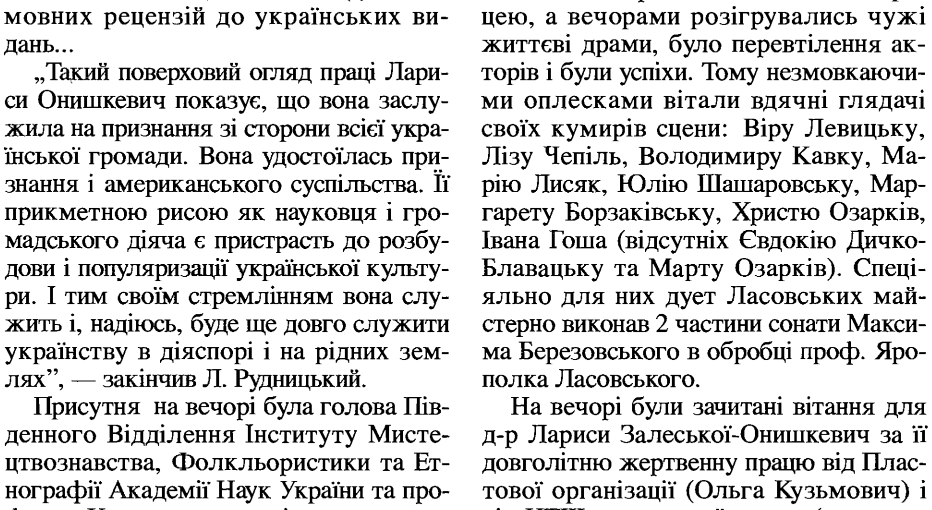
У своєму виступі д-р Л. Онишкевич розповіла, що таку ж презентацію антології рівно рік тому організували їй у Львові, в театрі ім. Леся Курбаса, та що учасниками цієї програми були актори театру, які читали уривки тих п'єс. Вона повідомила, чому взялася за упорядкування антології української драми, та дала коротку характеристику матеріялу, поміщеного в обох її частинах.

Присутні мали змогу насолоджуватись поміж виступами науковців музичною інтерлюдією у виконанні професора Ярополка Ласовського (скрипка) та його доньки д-р Дарії Ласовської-Небеш (флейта). Родове коріння сім'ї Ласовських пов'язане з м. Філядельфією, тому так тепло й сердечно приймали цих віртуозів музичного мистецтва 135 присутніх у залі. Рецитацію поезії Марти Тарнавської до музики проф. Я. Ласовського виконала Зоряна Сохацька. Людмила Чайківська звернулась до присутніх: „Бог розсипає різні таланти між людьми, та, здається, лиш талант актора може дати людській душі найбільше".

Під щирі оплески Л. Чайківська представила акторів, які досі були в ролі глядачів. І кожний з них пригадував себе на сцені в різних ролях... А все ж це було... Було! І вирувало театральне життя впереміж зі щоденною працею, а вечорами розігрувались чужі життєві драми, було перевтілення акторів і були успіхи. Тому незмовкаючими оплесками вітали вдячні глядачі своїх кумирів сцени: Віру Левицьку, Лізу Чепіль, Володимиру Кавку, Марію Лисяк, Юлію Шашаровську, Маргарету Борзаківську, Христю Озарків, Івана Гоша (відсутніх Євдокію Дичко-Блавацьку та Марту Озарків). Спеціяльно для них дует Ласовських майстерно виконав 2 частини сонати Максима Березовського в обробці проф. Ярополка Ласовського.

На вечорі були зачитані вітання для д-р Лариси Залеської-Онишкевич за її довголітню жертвенну працю від Пластової організації (Ольга Кузьмович) і від НТШ за науковий вклад (представник НТШ, голова Філядельфійського відділу НТШ д-р Ярослав Залїпський). Д-р Я. Залїпський також привітав присутніх чоловіка д-р Лариси Онишкевич інж. Любомира Онишкевича та їх дочку Ладу і синів Бояна й Всеволода, а також висловив вдячність всім присутнім і запросив до смачного буфету, приготованого членками 43-го Відділу СУА під зарядом Марії Данилів.

Галина Клюк-Дзівак



Учасники програми і філядельфійські актори української сцени. В центрі д-р Лариса Онишкевич з онуками.

НОВІ ВИДАННЯ

Незнані документи з історії козацтва

У Львові тільки-но вийшов з друку перший том серії „Документи російських архівів з історії України". Збірник має назву „Документи до історії запорозького козацтва 1613-1620 рр." Це — результат співпраці між Центром досліджень історії України ім. Петра Яцика при Канадському Інституті Українських Студій (Альбертський університет), Інституту Українознавства ім. Івана Крип'якевича Національної Академії Наук України та Інституту Слов'янознавства та Балканістики Російської Академії Наук. У збірнику опубліковано 198 документів, більшість з яких раніше не друкувалися.

Віднайдені історичні джерела кидають нове світло на добу гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного та участь запорозького козацтва у подіях московської Смути. Інші теми, що їх допомагають висвітлити нові документи, включають ставлення козаків до Православної Церкви та їхні взаємини з кримськими татарами.

Том документів у твердій оправі, який налічує 442 сторінки (ISBN 966-02-0088-9), можна замовити за адресою:

CIUS Press, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8.

Перша книжка із серії „Зошити з дослідження церков"

Виданням книжки отця д-ра Андрія Партикевича „Між Києвом та Константинополем" Канадський інститут українських студій при Альбертському університеті розпочав серію публікацій Church Studies Papers. Видання серії здійснюється Програмою дослідження українських церков КІУС під наглядом Редакційної колегії, до якої входять д-р Сергій Плохій, директор програми та головний редактор серії, Мирослав Юркевич, відповідальний редактор серії, д-р Зенон Когут, директор КІУС, та д-р Франк Сисин, директор Центру ім. Петра Яцика.

У книжці Андрія Партикевича, яка має повну назву „Між Києвом і Константинополем: Олександер Лотоцький та змагання за українську автокефалію", досліджено надзвичайно важливу для сучасного українського православ'я тему автокефального устрою Церкви та взаємин з Вселенським патріярхатом у Константинополі. У центрі уваги дослідника — життя та діяльність Олександра Лотоцького (1870-1939), визначного громадського та церковного діяча в Україні та на еміграції в Польщі.

Книгу отця д-ра Андрія Партикевича Between Kyiv and Constantinopole можна замовляти за адресою: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2E8. Ціна книги у м'якій оправі 14.95 дол. Просимо додати 3 дол. за доставлення та 10 відс. за замовлення більше, ніж на 30 дол. У Канаді просимо також додати 7 відс. GST. Ціни поза Канадою — в американських долярах.

Сприяймо Україні, сприяючи українській пресі

У недавніх зустрічах з представниками наших громад головний редактор популярної в Україні, виразно патріотичної газети „Вечірній Київ" Віталій Карпенко, який приїхав до ЗСА, супроводжуючи у складі делегації Патріярха Філарета, докладно змалював тяжке становище україномовного друкованого слова. В особливій скруті перебувають якраз ті газети, які найактивніше обстоюють українські національні інтереси, всю силу думки і почуття спрямовують на відродження нашої нації й утвердження державної самостійности України. Тим часом російськомовні газети і журнали, за переважною більшістю яких стоїть антиукраїнський капітал, необ'єктивно, тенденційно висвітлюють суспільні процеси і проблеми, вдаються до грубого фальшування дійсности. І ця зумисна неправда запівдарма потрапляє до читачів, бо через економічну кризу вони не мають можливости передплатити українську газету. Взяти хоч би той самий „Вечірній Київ". Річна передплата — 60 гривень. На тижневик „Незалежний Погляд" — 20 гривень. Ні робітник, ні селянин не можуть собі дозволити на таку ціну.

У цій безвиході легко, при бажанні, можемо зарадити ми, українці діяспори. За ціну тільки одного обіду в ресторації можемо передплатити для наших рідних чи знайомих газету в Україні на цілий рік. У минулому році наші спонзори передплати одержали багато листів від вдячних читачів з Дніпропетровщини і Луганщини. Там „Вечірній Київ" ходить з рук до рук. Отже, здійснити силами хоч би тисячу передплат у східніх областях України — це було б значне сприяння нашій загальноукраїнській справі.

Як це зробити практично? Випишіть чека на 33 дол. і подайте адресу передплатника в Україні. Якщо ви її не маєте, редакція газети сама призначить когось у бажаній вам області чи місті. Якщо хтось хоче діставати „Вечірній Київ" тут, то, за зниженою ціною цього року, — 150 дол. — буде приходити на вашу адресу п'ять чисел „ВК" кожного тижня. Ціна річної передплати для нас, українців в Америці, на тижневик „Незалежний Погляд" — 100 дол.

У зв'язку з тим, що „Вечірній Київ" ще не має тут свого конта, чеки можна висилати, а також звертатися за докладнішими інформаціями, на нижчеподані адреси осіб, які безкоштовно полагоджують ці справи: John Burtyk, 185 Pershig Rd, Clifton N.J. 07013. Тел. 973-779-4063; Michael Ferkuniak, 162 Yankee Road, Mahoning Township, Lehighton, PA 18235. Тел. 610-377-5743; Sinovi Turkalo, 1745 Junior Terracc, Des Plaincs, Ill, 60016. T. 847-299-7806; Natalia Stoliarska, 21210 Manchester Harper Woods, Mich. 48225. Тел. 313-885-1905.

Іван Буртик

Слово про Миколу Кушніренка

(З нагоди 92-их роковин від дня народження)

26 листопада 1996 року відомому українському громадсько-культурному і політичному діячеві і вченому, членові-кореспондентові Української Вільної Академії Наук і Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Ню Йорку, ветеранові війська УНР, почесному членові Закарпатського крайового товариства „Просвіта" д-рові Миколі Кушніренкові виповнилося 92 роки. За красними літами пана Миколи — нелегке, сповнене драматизму, самовідданої праці і боротьби, життя. Доля не голубила його: постійно, не з власної волі, мусів міняти місця перебування, переїжджаючи з країни в країну, терплячи горе, нужду, переслідування. Вижив. У тяжкі хвилини розлуки і відчаю приходила на поміч мати-Україна, напоювала його своїми життєдайними соками, і він знову і знову ставав до праці і борні...

Перші несміливі кроки на рідній Конотопщині, насильно перервана жага до знань, втеча батьків і Миколи з дідом від большевицьких орд у 1919 році, захворювання тифом, смерть дорогого діда, львівський шпиталь, вступ добровольцем в армію УНР — і все це у дитячому віці! Неймовірно, але факт — у 13 з половиною років Микола став фронтовим бійцем і півроку воював за самостійну Україну! Водночас опинився під життєвими вітрами сам-один—круглим сиротою...

Опісля — головні роки за колючими дротами табору інтернованих вояків УНР у Польщі, гімназія ім. Т. Шевченка у Каліші, навчання на економічно-кооперативному факультеті Української Господарської Академії в Подєбрадах біля Праги...

З 1931 до березня 1939 року працював на Закарпатті. Учителював у селах на Хустщині та Тячівщині, докладаючи неймовірних зусиль для національного освідомлення селян. Знає тільки сам, скільки кривд, кпин, доносів витерпів від провокаторів-русотяпів і мадяронів, які органічно не сприймали українську національну ідею та ненавиділи її носія — учителя Миколу Кушніренка.

У час праці в Закарпатській Україні молодий учений і просвітянин докладно дослідив соціяльно-господарську історію сіл Ріцької долини на Хустщині, видрукувавши і підготувавши до друку ряд поважних праць.

Він також підготував окремі наукові праці з історії релігійних відносин на Закарпатті та проводив значну громадсько-культурну і політичну діяльність. Зокрема, М. Кушніренко доклав чимало зусиль для впровадження і утвердження української мови в селі Новоселиця, у жовтні 1938 року заснував у цьому селі Українську Національну Раду, відділ Карпатської Січі з 60-ти членів, а працюючи з січня 1939 року у Міністерстві господарства Карпатської України у Хусті економістом, багато часу присвячував і громадським справам, був ініціятором дерусифікації Православної Церкви на Закарпатті, став канцлером її Синодального Комітету.

У зв'язку з призовом на військову службу у чехо-словацьку армію, 1 березня 1939 року М. Кушніренко змушений покинути Хуст, що і врятувало йому життя, бо був у списках найнебезпечніших для мадярів січовиків, чиєю кров'ю 15–18 березня мадярські напасники залили поля, гори і ріки Карпатської України.

Далі було навчання в Українському Вільному Університеті у Празі, праця асистентом на катедрі соціології цього університету, від'їзд до Німеччини (1945), чотирирічне перебування у німецьких таборах, переселення до ЗСА (1949), тяжкі роки боротьби за виживання у чужому світі, студії у Колюмбійському університеті в Ню Йорку, праця в Конґресовій бібліотеці у Вашінґтоні, активна участь в українських громадських справах...

Навіть на пенсії пан Микола продовжував відзначатися громадською активністю, друкував статті у часописах „Свобода", „Наш голос", „Листи до приятелів" та інших, був одним з ініціяторів збору коштів на пам'ятник Т. Шевченкові в Ужгороді та жертводавцем на цю ціль. Вносив поважні пожертви на українські почини в Америці, інших країнах світу та на рідній українській землі. Досить згадати його княжий дар Закарпатській „Просвіті" у сумі 3 тисячі долярів, аби достойно оцінити жертовність, шляхетність і справжній патріотизм цієї непересічної особистости.

Нині Микола Кушніренко, прибитий хворобами, несправедливо забутий . один-однісінький з колись великої і славної української родини Кушніренків, живе у притулку для старих у Філядельфії. То ж висловлюємо йому, заслуженому працівникові на українській ниві, нашу сердечну просвітянську подяку і просимо Милостивого і Всемогутнього Господа Бога аби подержав його, щирого помічника і доброго друга України, поміж нами ще многії і благії літа!

Павло Федака,
голова Закарпатського крайового Товариства „Просвіта", м. Ужгород.

Допоможімо збудувати церкву!

Під час поїздки у вересні в Україну ми з чоловіком багато відвідували церков. На заході України або побудували вже церкву в селі, або добудовують. Це дуже добре. Але на сході справа набагато гірша. Довелось нам побувати і в церкві селища Арбузинка на Миколаївщині. Стара, маленька церква знаходиться на краю селища, куди не їздить ніякий транспорт, а йти дуже далеко. В центрі селища будують нову, гарну церкву, але немає грошей скінчити її.

Шановна українська громадо, просимо допомогти добудувати церкву, яка дуже потрібна на сході України.

Благодійні внески можна надсилати через „Вестерн Юніон" на адресу, вказану в нижчеподаному листі. Щиро дякуємо. У всіх питаннях просимо телефонувати на число: 1–520–474–6456.

Володимир та Галина Козак,
Пейсон, Арізона

Слава Ісусу Христу!

Ми, православні віруючі селища Арбузинка Миколаївської области, посилаємо вам братські вітання через Володимира Козака і його дружину Галину. Благодать Господа Ісуса Христа і любов Бога Отця і причастя Святого Духа хай буде з усіми вами!

Становище, в якому опинилася наша парафія, змушує нас звернутись до вас за допомогою. Ми впродовж семи років проводимо будівництво храму, але через фінансове становище в Україні, коли люди місяцями не отримують платні і пенсії, будівництво зупинилось. На сьогодні нам вдалося завершити покрівельні роботи. Нам би дуже хотілося в ювілейний 2000 рік від Різдва Христового відслужити першу Службу Богові в новому храмі.

При храмі ми плянуємо відкрити школу для дітей і бібліотеку для вивчення Слова Божого і правдивої історії України і нашого народу. Дуже просимо всіх, хто в далекому краю не забуває про свою рідну землю і має можливість, — допоможіть нам. А також просимо ваших молитов за якнайшвидший вихід українського народу від духовного занепаду, який приводить і до матеріяльної кризи.

Просимо вказати імена фундаторів, за яких ми будемо молитися.

Наша адреса: 329530 Україна, Миколаївська область, смт. Арбузинка, вул. Шевченка, 283.

Настоятель о. **Михайло Гірняк**

До земляків — вихідців з Тернопільщини

Дорогі земляки!

Заходами і авторством громадсько-політичного діяча Богдана Савки вийшла в Україні документальна книжка спогадів про героїчну боротьбу учасників підпілля ОУН–УПА на згаданих теренах. Книжка під заголовком „Забути не маємо права" є дуже вартісною, але вийшла малим тиражем, тому ми хочемо ще раз її перевидати, зокрема для східніх теренів України — для кращого освідомлення та піднесення національного духу серед населення.

Однак, на покриття цього видання немає відповідних фондів. Тому просимо патріотичне громадянство жертвувати на цю благородну ціль, хто скільки може. Пожертви-чеки просимо виписувати на створений у ЗУАДК фонд під назвою: „Копичинсько-Гусятинський район", UUARC 1206 Cottman Ave. Philadelphia Pa 19111, (215)7281630.

За Ініціятивний комітет:
Марія Сафіян-Лозинська,
Мирослав Кушнір

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Україна в світовій еліті гокею

В днях 5, 7 і 8 листопада ц.р. в Словенії пройшов кваліфікаційний етап гокейового турніру за вхід до найвищої кляси цього спорту на світовому рівні. В турнірі змагалися збірні Франції, Німеччини, Словенії та України. Згідно з пресовими повідомленнями, репрезентація України перемогла на початку збірну Франції, відтак репрезентацію Німеччини, а в останній зустрічі закінчила турнір ремісом зі збірною Словенії і таким чином здобула собі місце в світовій еліті гокею.

Те, що для найвищих гокейових чиновників світу досі український гокей був загадкою, для українських активістів цього спорту не було жодних сумнівів: українські гокеїсти заслуговують на місце в світовій еліті. Про це і висловився напередодні цього турніру тренер київського „Сокола" і репрезентації України Олександер Сеуканд. На запитання одного із журналістів, — яке завдання стоїть перед збірною України, Сеуканд відповів: „Тільки одне — посісти перше чи друге місце і потрапити в еліту світового гокею. Якби я сказав щось інше, мене ніхто не зрозумів би".

В складі гокейової репрезентації України виступають в більшості гокеїсти, які виступають на контрактах в закордонних клюбах та з київського клюбу „Сокіл". Згідно з поданою інформацією, до виступу в Словенії Сеукандом були покликані Ю. Шундров і О. Васильєв (воротарі, обидва з київського „Сокола"), В. Ширяєв (Шо де Фон, Швайцарія), О. Годинюк (Берн, Швайцарія), а з російських клюбів — В. Кирик, В. Завальнюк, О. Полковников, А. Остроушка, О. Савицький, Ю. Гунько, О. Василевський, В. Василенко, О. Матвійчук, В. Олейцький, К. Буценко, Р. Сальников, В. Шахрайчук. З київського „Сокола" дві провідні трійки нападу: Синьков–Бобровников–Гончаренко і Дідовський–Марковський–Зіневич та оборонець Владислав Шевченко.

Боксери-брати Клички — на висоті

Після перемоги Віталія Кличка над німецьким професіоналом суперважковиком М. Шіссером відбулася пресова конференція, в часі якої, крім обговорення цього 22 переможнього поєдинку Віталія, були виявлені дальші пляни виступів Віталія і його брата Володимира, що торують собі шлях до Америки на поєдинки з найсильнішими професіоналами за звання чемпіонів світу. Підкреслюють, що такого рекорду (22 поєдинка — 22 перемоги) нокавтом не вдалося досягнути навіть відомому американському нокавтерові Майкові Тайсонові. Таким чином, Віталій у рейтинґованому списку за версією ВБО зайняв перше місце і вважається офіційним претендентом на світовий чемпіонський пояс, яким тепер володіє англієць Гербі Гайд. Бій між Кличком і Гайдом відбудеться в травні, або червні наступного року. В часі пресової конференції були теж присутні — брат Віталія, Володимир, голова київської державної адміністрації О. Омельченко, менаджер клюбу „Юніверсум бокс промоушен" Пітер Ганратс та сучасний тренер українських боксерів Фріц Здунек. Тренер Кличків вірить у своїх підопічних. Останньо, сказав він, брати значно підвищили свою майстерність. Організовані чергові поєдинки брати Клички розглядають як дальші сходинки до наміченої мети. А вона залишається незмінною — здобути світові чемпіонські пояси й привезти їх до Києва, в Україні. Для Віталія це може здійснитися влітку, а для Володимира наприкінці 1999 року, коли він зустрінеться в бою з чемпіонатом світу за версією ВБС Леноксою Люїсом або Евандером Голифалдом.

Руслан Пономарьов веде в зональному турнірі

Продовжуються шахові ігри зонального турніру ФІДЕ в м. Донецькому за вхід до фіналу першости світу. Після чотирьох рунд в підсумковій табелі веде наймолодший учасник — Руслан Пономарьов. На його рахунку наразі 3.5 точки. Досі Руслан переміг таких чолових шахістів України, як Михайла Голубєва, кол. чемпіона України гросмайстра Ігоря Новикова, віцечемпіона Европи і світу в складі збірної України. В 4-ій рунді цих ігор Руслан ремісував з сильним молодим суперником, Олександром Зубаєвим з м. Харкова. В показнику табелі ігор після Руслана досі по три точки здобули В. Тукмаков з Одеси, Г. Кузьмин з Луганського і вже згаданий О. Зубарєв. Ігри турніру продовжуються.

Вислідi футбольних змагань

УСК Ню Йорк — Н. Й. „Динамо" — 0:2

В суботу ввечорі УСК Ню Йорк величаво відзначив свій золотий ювілей, урочистості якого відбулися в місцевому Українському Народному Домі. В святкуваннях взяли участь майже 300 членів клюбу і гостей — представників братніх українських спортових осередків та місцевих українських організацій. Від УСЦАК ювілята привітав голова М. Стебельський. Привітали УСК з його святом репрезентанти НОК України, УСВТ „Чорноморська Січ "з Нюарку, УСО „Тризуб" Філядельфія, СК СУМ „Крилаті" Йонкерс та ряд представників суспільно-громадських організацій. Вшанували ювілята губернатор стейту Ню Йорк Дж. Патакі і посадник Ню Йорку Р. Джуліяні відповідними ґратуляційними грамотами. Програмами свята вправно провадив Ярослав Куровицький.

Після офіційних точок програми і мистецької частини відбулася для учасників свята танцювальна забава. А в неділю, згідно з календарем змагань за чемпіонат 2-ої дивізії Космополітальної Сакер Ліґ, 1-ша дружина УСК зазнала поразки вислідом 0:2. Дружина УСК була кращою на грищі, в більшості володіла м'ячем, однак бажаної перемоги не осягнула. Для швидких албанців вистачило кілька проривів, з яких вони зуміли здобути два переможні ґолі. Краще пописалася резервова дружина УСК, яка перемогла резерву Н. Й. „Динамо" високим вислідом — 4:0. Резервова дружина УСК займає в показнику табелі ігор перше місце.

УСВТ „Ч. Січ" — Рейнджерс Юнайтед СК — 1:4

В чергових футбольних змаганнях за чемпіонат вищої дивізії Ґарден Стейт Сакер Ліґ Ню Джерзі, 1-ша дружина „Ч. Січі" зазнала поразки з футболістами Джамейки, клюбом „Рейнджерс Юнайтед" вислідом — 1:4. До перерви „січовики " вели — 1:0, але після відпочинку суперники, перейнявши ініціятиву, швидко вирівняли вислід і до закінчення зустрічі здобули ще три ґолі. Слабо в цій зустрічі заграв воротар господарів, що внаслідок ряду помилок пропустив кілька, легких до оборони,ґолів. Ґоля для „Ч. Січі" здобув Романишин.

Головна ялинка

Щороку в центрі Ню Йорку, у Рокфеллер-центрі на Мангеттені, з'являється серед численних вишуканих різдвяних світлових окрас також красуня-ялинка. Цього року різдвяне дерево має 22 метри зросту і важить 7 тонн. Воно виросло на подвір'ї подружжя Етель та Адольфа Шитарів, які проживають на своєму ранчо у Річфільді, в двадцяти милях на південь від Клівленду. Ялинку вони купили на Різдво 1938 року, а після свята посадили її біля хати. От і виросла струнка красуня, аж побачив її з гелікоптера менеджер Рокфеллер-центру Давид Мурбах, який пролітав над ранчо. Коли Шитари почули, що можуть принести радість мільйонам людей, то подарували ялинку Ню Йоркові, а на подяку дістали запрошення на три дні Різдва до Рокфеллер-центру.

Ялину перевезли з ранчо сім'ї у велетенському транспортному українському літаку АН-124, а потім доставили нічними вулицями на місце. Незабаром ялинка засяє тисячами вогнів. Варто її побачити!

Жити в мирі...

(Закінчення зі стор. 5)

ня на тому відкритті і мала нагоду промовляти до зібраних. Відкриття академії відбулося з великими урочистостями, парадою козаків на конях під звуки козацького маршу, виголошені привіти від урядів Львівської области і міста Львова, від американських організацій, від чільних професорів, батьків студентів і самих студентів.

Найцікавішими виступами були промови і привіти групи професорів ветеринарної медицини з Польщі, які спеціяльно приїхали на це відкриття. Під час бенкету ректор Львівської Академії Ветеринарії Р. Кравців відзначив ректора з Польщі спеціяльною нагородою за поміч, співпрацю і наукові досягнення. Виголошено багато привітів, піднесено багато тостів, відспівано многоліття і багато українських та польських пісень. Це був блискучий приклад співпраці і товариських зв'язків між двома народами.

Божена Ольшанівська

Передвиборча лихоманка розпалюється все більше

Постійні гострі напади в парламенті на Президента України Леоніда Кучму збоку не лише лівих, але й інших політичних сил, є не що інше, як боротьба за президентський пост.

Серед ймовірних претендентів, окрім Л.Кучми, які можуть вийти у фінальну туру, називають Олександра Мороза, Євгена Марчука, Петра Симоненка і Павла Лазаренка, хоча майже всі газети писали, що для обрання останнього на депутата Верховної Ради України багато попрацювали фахівці з Росії.

Народний Рух України збирався висувати колишнього міністра екологічної безпеки Ю. Костенка, а тепер начебто пропонують колишнього голову Тернопільської обласної адміністрації Богдана Бойка. Ні для кого вже не є таємницею конфлікт між Вячеславом Чорноволом та керівництвом Львівської обласної організації НРУ. Водночас В.Чорновіл помирився з Олександром Лавриновичем. Розбіжність між ними виникла тоді, коли Лавринович підтримав вимогу імпічмету Президента, хоча рішення партії про це не було. Лавринович пояснив, що опирався на програмні принципи, де сказано, що НРУ є в опозиції до влади. Все вищезгадане породило чутки, що в організації відбуваються невідомі покищо процеси. На запитання журналістів Ю.Костенко сказав, що зняв свою кандидатуру на засіданні центрального проводу Руху через ситуацію, що склалася в партії. Що це за ситуація, пояснити відмовився, однак зазначив, що Рух повинен реформуватися, якщо хоче залишитися лідером серед національно-демократичних партій. На думку Костенка, Рух повинен дещо змінити програмні принципи, а також шукати шляхів до об'єднання з іншими демократичними партіями. Завдання Руху — суттєво впливати на події в державі й здобути владу. Щодо кандидатури на пост Президента, то це вирішить з'їзд партії на початку грудня цього року. Ю.Костенко не відкидає можливості своєї участи в президентських виборах, "якщо в організації будуть необхідні передумови".

Починається переорієнтація і в інших партіях, а також і серед окремих політиків. Наприклад, Соціял-Демократична партія називає себе лівою, а Олександер Мороз вважає себе демократом.

З причини наближення президентських виборів (адже раніше чомусь мовчали!) у пресі з'явилися повідомлення про те, що П.Лазаренко може постати перед судом. Депутати Верховної Ради виявляють готовість проголосувати за позбавлення Лазаренка депутатської недоторканости. Газети пишуть про 40 мільйонів долярів, які П.Лазаренко начебто тримає в закордонних банках. Про це повідомило аґентство Ассошіейтед Пресс із посиланням на швайцарську газету "Нойе Цюрхер Цайтунг". Рахунки начебто вже заморожено, оскільки генеральний прокурор України Михайло Потебенько представив документи про розпочате розслідування у справі П.Лазаренка та його колеґи Миколи Агафонова. Обидва є депутатами Верховної Ради.

Оприлюднено також звернення депутатів Анатолія Єрмака та Григорія Омельченка до Президента Л.Кучми. В ньому сказано, що колишній помічник Президента України, депутат Вер-

(Закінчення на стор. 20)

Клюб Емеритів у Чикаґо вшанував свого голову



Андрій Козяк (перед мікрофоном) промовляє слова вдячности за виявлену йому шану.

Чудова осіння соняшна погода стягнула до школи св. о. Миколая понад 200 осіб — учасників 22-го „Веселого Дня" Клюбу Емеритів при катедрі св. о. Миколая в Чикаґо, що відбувся 25 жовтня, а також, щоб попрощати довголітнього голову Клюбу Емеритів Андрія Козяка, який вирішив переїхати в Україну на постійне проживання.

Імпрезу відкрив заступник голови Володимир Щебльовський, який привітав Владик, священиків, сестер Василіянок, представників установ, членів клюбу та гостей. Ведучий свята Василь Камінський ще раз привітав від себе усіх присутніх, та попросив Владику Михаїла, ЧНІ, провести молитву.

Після молитви, під час обіду голову клюбу привітали: від каси „Самопоміч" З. Маринець, від банку „Певність" Н. Ґаврик, від парафіяльної ради катедри — Л. Климкович, який рівночасно вручив Андрієві Козякові грамоту заслуги за його працю в катедрі. М. Панчишин від ООЧСУ передав привіт для А. Козяка з побажаннями щасливого життя в Україні.

Владика Іннокентій, ЧСВВ, нагадав, що Святе Письмо закликає всіх до радости, і що „Веселий День" саме до цього покликаний. Він попрощав від себеі поблагословив у дорогу А. Козяка та вручив на пам'ятку ікону Матері Божої. Володимир Щебльовський і Стефанія Форович попрощали від Управи і усіх членів клюбу, бажаючи йому кріпкого здоров'я та щасливого проживання в Україні, вручаючи рівночасно грамоту заслуги за його довголітню працю в клюбі та церкві, а С. Форович вручила на пам'ятку від управи годинник. Відтак відспівали „Многая літа", і Андрій Козяк зворушено подякував присутнім, а зокрема управі, за тепле, щире прощання і дарунки.

В мистецькій програмі Володимир Кисіль з дружиною при звуках оркестри відспівали пісні: „Мій рідний краю", „Як тебе не любити, Києве мій", „Козацький марш", „Червона рута", переплітаючи їх жартами і гуморесками, які виголосили Зиновій Маринець, Володимир Щебльовський та Йосиф Богданик.

В кінці програми В. Камінський подякував усім виконавцям, Антоніні Бурдяк і Стефанові Кухареві за гарно прибрану залю, а всім присутнім — за участь, і молитвою закрив цю пам'ятну імпрезу. Відбулася також святкова льотерія.

Н. Ф.

ПЕРЕДВИБОРЧА ЛИХОМАНКА

(Закінчення зі стор. 19)

ховної Ради Олександер Волков незаконно придбав нерухомість і відкрив за кордоном (у Бельгії та інших країнах) комерційні структури та валютні рахунки й таким чином приховав три мільйони долярів. Служба Безпеки України та Генеральна прокуратура не вжила ніяких заходів щодо Волкова, який займається відмиванням "брудних грошей", пишуть А.Єрмак та Г.Омельченко, хоча вони особисто надали тодішньому ґолові СБУ Володимирові Радченкові матеріяли, отримані від бельгійської поліції про наявність рахунків Волкова у кількох банках. Він буцімто має два помешкання на півдні Франції та власний літак "Ту-134". СБУ відповіла, що не знайшла ніяких доказів злочинної діяльности через те, що з 1994 року проминуло багато часу.

Тимчасом Волкова указом Президента 30 квітня 1998 року за розвиток підприємництва нагороджено орденом "За заслуги" третього ступеня. Після 16 серпня 1998 року він став депутатом Верховної Ради України й отримав недоторканість. У вересні 1998 року Президент звільнив В. Радченка з посту голови СБУ і призначив першим заступником секретаря Ради Безпеки і оборони України. Пізніше (22 жовтня 1998 року) генерал-полковника В. Радченка нагороджено орденом Богдана Хмельницького третього ступеня.

Незрозуміло тільки, якщо про незаконну діяльність Волкова було відомо ще з минулого року, то чому ж про це широко не говорили перед парляментськими виборами, і чому допускають, що такі люди стають депутатами, отримуючи ще більші можливості для зловживань.

Верховна Рада минулого тижня спробувала прийняти новий закон про вибори Президента. Розглянуто п'ять законопроєктів, у яких кожна політична сила відстоювала свої інтереси. Згоди не було, тому депутати схвалили в першому читанні законопроєкт, запропонований Олександром Лавриновичем. Тобто, його прийняли за основу, а в другому і третьому читаннях внесуть серйозні зміни. Голова Центральної виборчої комісії Михайло Рябець підготував ще один, шостий, законопроєкт, за його словами, незаполітизований та з урахуванням попереднього досвіду. Боротьба буде серйозна і покищо неможливо передбачити за яким законом в Україні обиратимуть Президента. А тимчасом Верховна Рада нагадує суцільний щоденний мітинґ, де мітинґують переважно ліві, хоча зрідка вдається виступити і представникам національно-демократичних сил.

Раїса Руденко

СВІТОЧІ. ДЖЕРЕЛА

Іван Мірчук: „Ціль української філософії — шукання життєвої правди"

Скаламучений і збаламучений наш світ, наш час... Якийсь такий перебакерений, непевний, щоб не сказати гірше. Хтось, чейже, махне рукою: „Ет, він завжди й був таким! Нічого нового не стається під місяцем!" Либонь, той „хтось" — не українець. Українець не махне. В цьому розумінні ми є народом унікальним — нема таких обставин, котрі могли б нас відучити від ідеалізму, від прадавнього, властиво, первісного стану нашої соборної душі — піднесено-гармонійного, як сама мати-природа. Традиційне українське світовідчування просто не допускає ніяких радикальних змін — які ж бо можуть бути зміни у вічному, святково-барвистому хороводі весни, осені, літа і зими? А вже ж абсолютно категорично українська ментальність не годиться з радикальним занепадом. Боже, скільки горя випало на нашу долю! Намахалися ми праведними шаблями, нажилися в неволі на рідній землі, перейшли через голоди і сибіри, мусіли гріти своїми серцями чужі краї, а все ж не згубили самі себе, своїх вічних прикмет — стоять вони над волею і неволею, над бідністю і багатством, над усіма нашими немилосердними випробуваннями.

Ця рубрика виникла з бажання нагадати читачеві заповітні думки славетних українців — саме, підкреслюємо, заповітні, оскільки чимало їх висловлено „не для друку", в особистих щоденниках, як це робив, наприклад, Шевченко чи Довженко, Винниченко чи Любченко, або ж у приватних листах, з яких постають не лише їхні автори, але й та епоха — скільки бездонної мудрости, душевної краси знаходимо в листуванні Лесі Українки, Ольги Кобилянської, Василя Стуса, Зіновія Красівського... І хоч чимало з тих інтелектуальних і духовних скарбів вже побачило світ, наші сучасники, зайняті безперервною працею заради хліба насущного, не часто, на жаль, беруть ті видання до рук. Тому „Свобода" охоче стає посередником.

У публікаціях рубрики не слід шукати хронологічного принципу, тут важливіше — відчути внутрішній, світоглядовий і чуттєвий, зв'язок між різними непересічними особистостями, різними поколіннями українців. Втім, при бажанні читачів, можемо звертатися і до культур інших народів.

Думки Івана Мірчука пропонуємо на початок, бо дуже він ясно каже про значення моральности у людському житті — тієї якости, якої так бракує сучасному світові... Отже, слово колишньому ректорові Українського Вільного Університету, членові-кореспондентові Баварської Академії Наук, видатному українському філософові Іванові Мірчукові.

„Моральна оцінка стає необхідною компонентою всяких проявів життя, якщо ми хочемо залишитися в межах культури. Тому й нашою метою не може бути стан людства, в якому політика існувала б побіч етики, як незалежний від неї фактор. Противно, ми домагаємося, що політика має стати моральною, і робимо це не з огляду на вплив, який в останні роки має етика на соціяльне життя, значить, з практичних зглядів, але в тім глибокім переконанні, що поступ культури можливий тільки тоді, коли всі прояви людської діяльности обіпруться на цій твердій основі, якою є мораль...

... Брак ідеалів є одною з головних хиб теперішнього моменту. Бо якщо має змінитися дотеперішній курс політичної думки, то перш за все мусить бути поставлена мета, до якої нам треба йти. А ціль мусить мати всеідеальний характер навіть тоді, коли ми свідомі того, що її ніколи не вдасться досягнути...

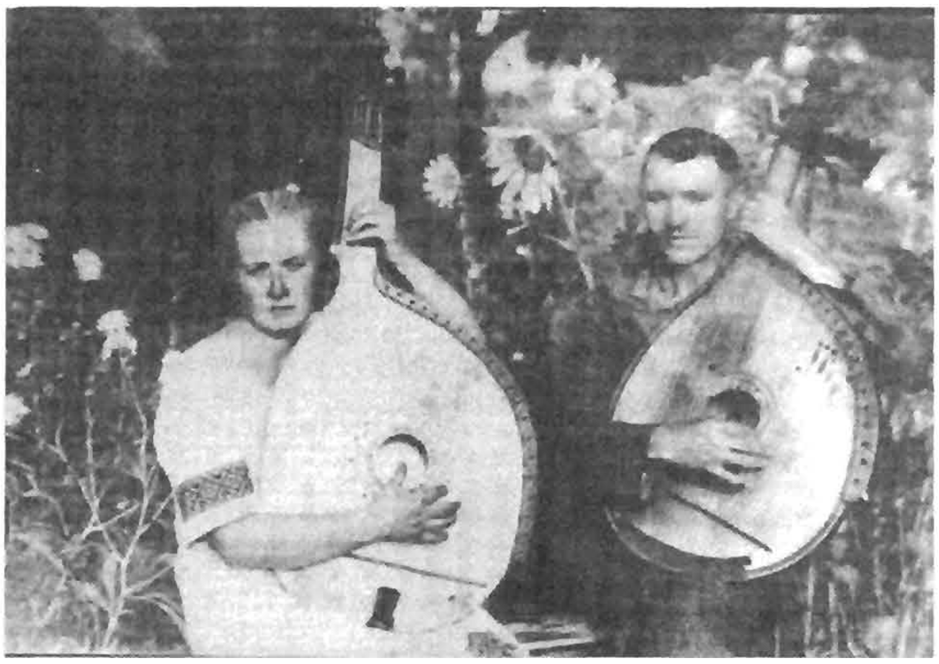
...Українська філософія, так само як російська, польська чи чеська філософія, в протилежність до західньоевропейського мислення, — це філософія життя. Її ціль — шукання життєвої правди, її суть ніколи не знаходить свого вислову в чистій абстракції, в безінтересовнім пізнаванні речей, а прагне виявитися практично в чуттєво-релігійному наставленні життя, в етичному ладі, в роз'ясненні світових подій. Але саме ці чинники мимоволі приносять із собою сильніший зв'язок з національними моментами, ніж це буває при абстрактних, відірваних від життя спекуляціях европейського думання...

...Український нарід — виразно селянський, що протягом століть втратив на користь сусідів провідну верству шляхти, а з різних історичних причин не зміг витворити в містах сильного власного міщанства. Теперішня інтелігенція, як духовий провідник народу, вийшла в переважній більшості з селян, а міський елемент, робітник, так само, як і міщанин, постали через приплив із села — або ж представляють собою чужонаціональний чинник. Український селянин цілою своєю істотою врісся в ту землю, на якій він працює від тисяч літ, і в цім органічнім зв'язку з землею бачить свою найсильнішу зброю, при помочі якої йому вдалося, без огляду на жорстокі численні навали античних і новіших номадів, не тільки закріпити свої позиції на призначеному йому долею просторі, але, окрім цього, розвинути сильну, назвім — експансивну політику. Заселення Сибіру, східноазійських районів, Канади, селянська еміграція до З'єднаних Держав — це все підтверджує нашу тезу. Що з цієї тисячолітньої інтимної сполуки зі „скибою" мусило витворитися і відповідне психічне наставлення українців — це річ самозрозуміла..."

Рубрику веде редактор
Петро Часто

ІСТОРІЯ НАШОЇ БОРОТЬБИ

ДОРОГА У ВІЧНІСТЬ



Маргарита Місевич-Боно і Кость Місевич.

Йшов другий рік війни німецького фашизму з московським комунізмом. Українці вже не вірили, що німці дозволять їм створити самостійну Україну. На Україні ситуація особливо загострювалась, бо крім українських партизанів були ще й совєтські, а польська поліція, що перебувала на службі у німців, виступала проти місцевого населення.

Кость Місевич, надрайоновий провідник ОУН, їздив по селах і містечках зі своєю нерозлучною бандурою.

Німці ще з весни 1943 року робили облави: арештували людей, забирали худобу, палили хати і навіть церкви, де люди шукали захисту. Після того, як українські повстанці спалили у Бережцях панський двір, де знаходився ляндвірт з польською охороною, люди чекали відплати від німців. Кость Місевич переховувався у Млинівцях.

Вересневої ночі 1943 року у двір Місевичів заїхала підвода, запряжена парою баских коней. Кость скоро збирався у дорогу, дружина Маргарита складала найнеобхідніше. Бандуристи Кость і Маргарита Місевичі виїжджали з рідних Млинівець, щоб переховатись від німецьких облав.

Того дня справді налетіли на Млинівці німці з мадярами. Люди з худобою повтікали до лісу, поховалися у льохи. Німці гасали по селі, стріляли, нишпорили по домівках. У Місевичів все перевернули догори дном. Знайшли великого метелевого тризуба. А у лівому засторонку стодоли були закопані документи та родинні речі, але їх німці не виявили.

На хуторі Загадки, куди приїхали Кость і Маргарита, було безпечно. Дочка господаря Марія з чоловіком Федором Волинцем були членами ОУН. Вони мали велику пасіку, і Кость знайшов собі працю для душі — прикипів до бджіл. Ніщо не віщувало біди.

Вечором перед святом Успіння засиділись допізна, Кость грав на бандурі, співали. Спати пішли до шопи, в сіно. На світанку господар, почувши в селі стрілянину, забіг у шопу попередити. Кость вийшов у двір. До воріт наближалося троє у німецькій формі. Костя заарештували і повезли до села Попівці. По дорозі він спробував утекти. Один з німців вистрелив... Привезли в Попівці Костя мертвого.

Не стало талановитого кобзаря, вчителя гри на бандурі, сотника армії УНР, провідника ОУН, веселого пасічника, прекрасного господаря.

Костя Місевича похоронили увечорі з усіма військовими почестями на цвинтарі у Попівцях.

Пройшло 54 роки. Про життя і смерть бандуриста-патріота розповів мені Федір Волинець, який провів з Костем останні дні, нині милий сивовусий дідусь, який проживає в Почаєві.

Дружина Костя, Маргарита, з дівочим прізвищем Боно, після закінчення війни повернулась до своєї спустошеної домівки, як підбита горлиця.

У будинку Місевичів жила молода вчителька, прислана зі Східньої України. Вона добре ставилася до господині дому, впустила її до хати та господарки. Жили мирно.

Маргариті Боно пропонували очолити Кременецьку музичну школу. Відмовилась. Як її односельчани, змушена була вступити до колгоспу, але не мала сили ходити у поле. Люди ставились до неї з повагою і співчуттям. Жила в постійній тривозі. Бо в 1939 році втікала з Костем від совітів. Тоді жили Місевичі в Холмі. У 1941 році повернулись і вели культурно-простівню працю для розвою рідної України. Її рятувало те, що, бездоганно володіла російською мовою і влада вважала її росіянкою, однак вона, італійка, вважала себе українкою. Навчаючись у консерваторії, Маргарита перейнялася революційним духом. Батькам писала, що вдруге народилась на Україні, любить цей край і буде боротись за його самостійність.

З бандуристом Місевичем зблизила їх любов до української пісні і до України. Вони удвох виступали з бандурами, опрацьовували записані у селах народні пісні. Кость, проживаючи в Холмі, здав до друку величезну багаторічну працю „Пісні для бандури". На превеликий жаль, рукопис загубився, не побачивши світу.

Італійка Маргарита Боно, красива, інтелігентна жінка, мала гарний голос, була по-особливому жіночна. Залишила вона про себе добру згадку. Коли тепер запитати млинівчан про бандуристів Костя і Маргариту Місевичів, то розповідь свою вони починають словами: „О, то були чудові люди".

Микола Чорний-Досінчук

НОТАТКИ З ПОДОРОЖІ

Франція зблизька

Наше з дружиною Любою прагнення відвідати Францію і поклонитися Чудотворній Пречистій Діві Марії в Люрді та подякувати Їй за ласки, просячи про поміч в майбутньому, збулося. Ми скористали з туристичної тури компанії „Космос" і подалися в турне довкола Франції. 26 вересня ц.р. по полудні вилетіли з Клівленду і, перелетівши Атлантик, наступного дня щасливо приземлилися на летовищі „Де-Ґолль", біля Парижу. Нас, туристів, зібралося 43 особи, різних національностей, рас та континентів. На жаль, погода не дописала, бо два тижні, з малими перервами, падав дощ. Але ця обставина не вплинула на настрої, ентузіязм та приязну атмосферу групи. В переїзді з Парижу до міста Руан ми минали плодючі і врожайні поля, пасовища зі стадами корів, овець, погосподарськи утримані фарми. Автострада є вигідна та їдеться приємно. Фармерські забудовання та в загальному доми при дорозі, в містах і селах споруджені з кам'яних брил та цементу, покриті бляхою або черепицею. Багато зелені, а дерева переважно листяні. В місті Руан оглянули імпозантну катедру ґотичного стилю, датовану ще 12-им століттям. Це одна з найбільших святинь Франції. Також оглянули великий годинник на ринку міста. Наступним було побережжя Нормандії, зокрема т. зв. „Омага біч", де при вторгненні союзників у боротьбі проти німців у 1944 році загинуло майже 10,000 американсько-альянтського війська. Зворушливо було бачити гарно впорядковане кладовище з тисячами хрестів, пам'ятниками, гарним парком та написами над берегами Атлантику. Специфічні мапи і пляни унаочнюють військову силу потужної армади, яка започаткувала кінець гітлерівської гегемонії в Европі.

Від Руану ведуть дороги на Ле Гавр, Кале, Шербурґ тощо. Повертаємо на південь, прямуємо до міста Турс. Воно було свого часу навіть столицею Франції. Нормандія — це північна частина Франції, землі якої в давнину були завойовувані скандинавськими племенами нормандів з півночі; племена ґотів атакували зі сходу, а римляни з півдня. Зупиняємося і відвідуємо твердиню, замок і монастир „Монт Ст. Мішел". Побудована великими брилами каміння з цементом ця будівля має вже понад тисячу років. Через браму входиться до малої, вибитою камінчиками вулички, обабіч якої рояться крамниці зі сувенірами, ресторани. Йдучи прямо вгору, можна дістатися 240-ма сходинками на самий верх монастиря, де проживають тільки три монахи. Рух людей і туристів такий пожвавлений, що неможливо протиснутися. Башти, замок і оборонні мури охороняли країну від нападів чужинців. Далі їдемо долиною ріки Луари, на берегах якої примістилися готелі і риболовлі. По дорозі минаємо соняшникові і кукурудзяні поля. Менше зустрічається овочевих садів, а також мало нових будівель, як індустріяльних, так і мешканевих. Складається враження, що Франція більше аґрикультурна, ніж індустріяльна країна. Деякі житлові будинки побудовано прямо в скелях: такі собі яскині в цивілізованому стилі. Хочемо бути добрими українськими амбасадорами і спрямовуємо наші зі співтуристами розмови на українські теми. Деякі туристи заспівували свої пісні (як з Австралії чи Сінґапуру), а я, за намовою дружини, заспівав американську „Санрайз, сансет" і українську „Два кольори", переповівши її зміст. Співали з мікрофоном омнібуса.

Французи пристойно одягнуті, а поведінка їх культурна і чемна. Назагал вони щуплі і рухливі, залюбки смакують вино, — як і італійці, вони є найбільшими його споживачами в світі. Рідко зустрічаємо військових чи поліцію. В околицях Турсу багато старовинних замків, башт, оборонних валів, твердинь, тепер вже музейної вартости. На подві'ї готелю тут побачите багато авт, переважно европейського виробництва. Надворі похолодніло, падає дощ і доводиться користати зі светрів.

З готелю „Еллаєнс" їдемо далі на південь, у терени замків, вин (передусім, шампанського) і коньяків, з містом Коньяк. На жаль, фабрика коньяків страйкує, і ми не маємо змоги її відвідати, як було заплянувано. Повертаємося до міста Бордо. Знову повз автобус пропливають величезні лани соняшників, кукурудзи, виноградні поля. Під цю пору економіка Франції дещо підупала, є безробіття, страйкують робітники. Однак деякі галузі державного життя тут соціялізовані, школи безплатні. Бордо робить враження великого, але доволі брудного та занедбаного міста. Будинки назагал старі, а костели, музей та опера датуються 13-им століттям.

Бордо перетинають дві ріки. Їдемо в напрямі Люрду. Не бачимо жодних нових конструкцій, менше фарм і пасовищ, і зближаємося до гір Піренеїв. В Люрді заночовуємо в готелі „Христина". Попри холодну та мокру погоду, ми з дружиною мандруємо в напрямі до ґроти Матері Божої, об'явленої пастушці Бернадетті Собіру. Маса народу облягає ґроту і площу. Велика кількість хворих і калік, яких привезли візочками. Всі гаряче моляться і просять Матір Божу про ласки. Це справді зворушливі хвилини, які вражають до глибини душі. З готелю дзвонимо до о. В. Прийми, пароха нашої церкви в Люрді. Ввечері хтось стукає у наші двері в готелі, і з радістю бачимо сестру Стефанію з церкви, що приїхала автом, аби взяти нас та показати церкву і готель. Сестра Стефанія вже 12 років працює при українській церкві в Люрді, а саме походить з провінції Саскечеван, Канада. Оглядаємо і подивляємо церкву з приходством, готель на 50 осіб. На жаль, церква розмальована не дуже естетично, понурими кольорами. В готелі припадково зустрічаємо о. ігумена д-ра Волинського з Канади, який є в переїзді з групою туристів зі Святої Землі. Недавно гостювали в готелі туристи з України.

Серце радіє від пожвавлення праці на тім клаптику української землі, передовсім за стараннями невтомного о. Василя Прийми. Також запізнаємо пані Катерину, яка керує готелем. Передаємо О. Приймі деякі пожертви з Парми на церкву в Люрді, разом з нашими. Далі їдемо

(Закінчення на стор. 22)

ФРАНЦІЯ ЗБЛИЗЬКА

(Закінчення зі стор. 21)

до Авіньйону, через Тулузу, Каркассоне. В Тулузі побудовано канал, який сполучає місто зі Середземним морем. Пливуть торговельні кораблі. В Каркассоне оглядаємо замок з оборонними валами та ще сильну будівлю, якій сотні літ. Авіньйон — це історичне місто, місто перебування 9-ти пап, починаючи з 1309 року. Довгі, старовинні мури оточують ціле місто і палати та резиденції пап. Місто лежить над широкою рікою Ронда, чисте і гарне. І ось — провінція Прованс. Тут підгір'я і гори з вапняків і скалисті, покриті карлуватими деревами. Краєвид зміняється на лагідний. В місті Арлен бачимо спортову арену, якій 2,000 років. Тут жив і творив маляр-артист Ван Гог. Францію з Україною вяжуть політично-господарські вузли. Донька Ярослава Мудрого Анна була королевою Франції. В'їжджаємо в містечко Канни. Це справді чудо природи і діло Божої могутности, людської винахідливости та праці. Каннис і Ніцуа — це Мекка для туристів з цілого світу. В Каннах, до речі, проживав з дружиною Володимир Винниченко, і тут похований. Переїжджаємо автострадою скалисті гори, і вступаємо на оглядини найбільшої фабрики парфюмерії в світі, „Фрагонард". Заночовуємо в Ніцці. Відтак їдемо побачити князівства Монако і Монте Карло. Ціла околиця, включно з довгою, забудовано ресторанами пристанню, кольоровано освітлена. Їдемо серпентинами, місцями тунелями та пнемося все в околиці гір, на яких, мов пташині гніздечка, чепуряться доми-вілли. Все оточене пальмами, кактусами і евкаліптами. Оглядали також і касино в Монте Карло, де тисячі людей пробують щастя в газарді. Монако і Монте Карло живуть з туристики і касино. Оглядаємо з подивами палати князя Рейніє. Їдемо на північ. На шпилях біліють сніги. Ближче до Ліону їдемо т. зв. автострадою Наполеона. Минаємо ріки Рону і Сомме. Перед Ліоном вступаємо до підземель великої винарні. В Парижі ми не мали змоги все побачити. Подивляли гігантський склеп „Ля Фаєтте", де можна легко заблудити, катедру Нотре-Даме, побудовану в 12-му столітті (а будова її тривала 200 років). Тріюмфальну арку, Оперу, їхали через тунель, де загинула принцеса Діяна, минали військову школу, де вчився Наполеон, і бачили будинки, де гільйотиною стинано голови. В Парижі, як і в інших місцевостях Франції, вшановують у формі назв вулиць і пам'ятників таких визначних осіб, як Наполеон, Жанна д'Арк, Де Ґолль і Ля Фаєтте. На жаль, ми не мали змоги відвідати українську катедру і кладовище.

9 жовтня ми повертали додому. Почувалися збагаченими, поширувши наш культурно-освітній діяпазон. Зустрічалися з людьми різного походження, культур та ментальности, але пов'язаних ідеєю подорожування та пізнавання. Пригадуються думки Патріярха Йосифа Сліпого: „Подорожування — це корисна річ. Бути з природою, на лоні природи, мандрувати — і ви тоді ближче до Бога, подивляєте красу Його творчости. А може, при цьому вам прийде спасенна думка. Тому розумне подорожування є явищем продуктивним і корисним в різних аспектах".

Д-р Володимир Боднар

„ОЙ БОЛИТЬ МЕНІ 33-Й...“

(Закінчення зі стор. 10)

ленді, Огайо. Про це написав до редакції ще один з вірних помічників „Свободи“ **д-р Володимир Боднар.** Відзначення розпочалося маніфестаційною процесією з української католицької катедри св. Йосафата до собору УПЦ св. Володимира в Пармі. Відтак відбулися Панахида біля мармурового пам'ятника Голодомору в Пармі та концерт в залі згаданого собору. В святі пам'яти взяли участь багато людей обидвох віросповідань, чимало з яких були одягнуті в народні строї. Чисельне духовенство очолювали владики УГКЦ – епарх для українських поселенців у Казахстані, країн Азії та півдня і сходу України Василь Медвідь (з України), епарх Пармської дієцезії Владика Роберт Москаль, секретар і представник Патріярха Філарета о. ігумен Димитрій, парох собору св. Володимира о. мітрат Іван Наконечний, парох катедри св. Йосафата о. мітрат Михайло Ревтюк та майже десять священиків УГКЦ та УПЦ. Милозвучно співав хор православного собору під дириґентурою Маркіяна Комічака. Дияконували о. Ефрем Смолило з катедри св. Йосафата і о. Ігор Махлай зі собору св. Володимира. Вітаючи чисельних учасників, о. мітрат І. Наконечний особливо наголосив на моменті духового і молитовного єднання братів православних і католиків. В дусі єднання та взаєморозуміння промовляли владики В. Медвідь та Р. Москаль. Представляючи громадянство, голова УЗО мгр В. Ліщинецький поклав вінок до пам'ятника жертвам Голодомору, а діти – китиці квітів. В. Ліщинецький також провадив програмою урочистости. Промови про Голодомор мали о. ігумен Димитрій та директор Українського Музею–Архіву в Клівленді мгр Андрій Фединський. Трійко дітей деклямували поезію, присвячену трагедії Великого Голоду. Мішаний хор "Дніпро" під дириґуванням Оксани Боднарчук набожно відспівав "Покаяння", а церковний хор при катедрі св. Йосафата, керований Анною Келлер, виконав релігійні пісні "Отче наш" Леонтовича та "Достойно" і "Нехай сповняться уста" Бортнянського. В кінці концерту обидва хори відспівали "Боже Великий".

Місцева американська преса прихильно відгукнулася на відзначення 65-річчя українського Голодомору, а також позитивно прокоментувала приїзд до Клівленду Патріярха Філарета. Він був гостем УПЦеркви Св. Трійці в Норт Роялтон, учасником посвячення УПЦеркви св. Стефана в Брансвік, а також відвідав українську "Рідну Школу" при соборі св. Володимира.

Хай пам'ять про померлих внаслідок Голодомору мільйони українців завжди живе в наших серцях і молитвах.

Огляд пошти про Голодомор підготував
Володимир Романюк

ПОДЯКА

26 липня, 1998 р. на 46-му році життя відійшов від нас у вічність дорогий наш СИН і БРАТ

бл. п.

ОРЕСТ ПЕТРЕНКО

Неможливо висловити словами нашу подяку всім, хто ділив з нами це тяжке горе своєю присутністю в похоронних відправах та висловами співчуття.

Дякуємо всечесним отцям: Стефанові Женчухові, Вікторові Кулію, Тарасові Лончині, Богданові Желяхівському, о. диякону Святославові Новицькому, що своїми молитвами стелили Орестові дорогу в життя вічне, „де нема ні болю, ні журби, ні зітхань“.

Дякуємо дириґентові д-рові Ігореві Масникові і всім хористам, які співом супроводжували похоронні відправи.

Особлива подяка Орестовим приятелям, які, почувши страшну вістку, злетілись зблизька й здалека (з Канади, Перу, Каліфорнії, Теннесі і т.п.) щоб попращатись з Орестом і відпровадити його в потойбічний світ. Їхні зворушливі слова під час тризни виявили стільки любови і пошани до Ореста та внесли в наші зболілі серця віру, що в цьому житті він залишив гарний і гідний слід людини. Доказом цього були і слова Линди Баєрс — представниці компанії AlliedSignal в Колорадо Спрингс, в якій Орест очолював 500-особовий відділ.

Дякуємо за вислови співчуття управі Бінго при українському православному соборі св. ап. Андрія Первозванного Метрополітального Вашінґтону, парафіянам церкви свв. Петра і Павла в Ґлен Спей, Н.Й., Об'єднанню Українських Православних Сестрицтв в США та всім, не згаданим, хто був з нами поєднаним нашим болем.

Дякуємо нашим тестям в Арізоні, родині в Пуерто Ріко, Україні і Росії та Орестовим кумам і хрещеникам.

Багато допомоги нам своєю присутністю дали члени родини Лисенків — наші і Орестові приятелі — пані Ніна, Леся і Юрій та Юрій Степаненко, що на цей час перебрали всі наші господарські обов'язки.

Щира і сердечна їм подяка.

СЛУЖБИ БОЖІ ЗА СПОКІЙ ДУШІ ОРЕСТА ЗАМОВИЛИ:
Галина і Василь Біровець, родина Дидиків, Соня Семанишин.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:
Хрещена Галина і Василь Біровець, Марія Соловйов, Олексій, Діяна, Лариса і Алісон Соловйов, Марія і Дмитро Дидик, Ґаня і Тома Мак, Адріяна і Марко Мак, д-р Іня Євич-Танстал з родиною, д-р Олена Сацюк, родина Лисенків, Оля, Ігор, Петрусь і Андрійко Барнай, Управа і працівники Союзівки, Лин і Юрій Гільтайчук, Євгенія і Юрій Чумак з родиною, Комітет „Бінґо“ при Свято-Андріївському українському православному катедральному соборі, Альберт і Анна Фурст, Майк і Ліса Кеслер, Леррі Сіґнора, працівники GTE-Reston, працівники GTE Capitol Region, Space Staff - AlliedSignal, співпрацівники AlliedSignal/Colorado Springs, друзі при L-3 Communications, D.S.N. Contract Employees - Goldstone.

Дорогі наші друзі! Щиро вдячні за ваші молитви, квіти, телефонні дзвінки, письмові вислови співчуття і грошеві датки, які будуть використані на увіковічнення пам'яти Ореста мозаїкою на фасаді українського православного катедрального собору св. ап. Андрія Первозванного в Сильвер Спринґ, Мд.

ПОЖЕРТВИ ЗЛОЖИЛИ:

5,000 дол. Комітет „Бінґо“ при українському православному катедральному соборі св. ап. Андрія Первозванного;
1,000 Евґен Іванців;
500 Андрій Філіпов;
по 250 д-р Іня Євич-Танстал з родиною, працівники-колеґи AlliedSignal;
по 200 Марія і Дмитро Дидик, Роман Стельмах з родиною, хор при українському православному катедральному соборі св. ап. Андрія Первозванного;
110 Ґаня і Тома Мак з родиною;
по 100 Марко і Карен Черняк, Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у США, Олена і Юрій Філіпов, д-р Ігор і Ольга Масник, Марсі і Юрій Козар, Ольга і Ігор Барнай з родиною, д-р Віталій і Олександра Богданів, д-р Петро Чопівський з родиною, Софія і Філогоній Кравець, д-р Юрій і Ольга Криволап, Галина і Стефан Максимюк, д-р Євген і Тамара Варварів, Ніна і Двайт Платт, Анна і Михайло Іванців, Ірена Іванців, Ксеня Кузьмич;
75 паніматка Олександра Селепина;
60 Олександер Одарченко;
по 50 о. Віктор і паніматка Марійка Кулій, о. диякон Святослав і паніматка Надія Новицький, Ніна і Адріян Черняк, Зіна і Віктор Новак, Олена Дяченко, Люся Лящук, Ірена і Тарас Чмола, Надія Соколовська, Ната і Юрій Іванов, Марія і Микола Барнай, Євгенія і Юрій Чумак, Ярослава і Микола Француженко, Евдокія і Валентина Лімонченко, д-р Тамара Воробій, Ольга і Петро Матула, Надія і Микола Мірчук, Софія Чопівська, Клавдія Корбутяк, Татіяна і Андрій Яцена, Вікторія і Ґордон Малік, Анна і Валентин Забіяка, Col. Ron. Davidson, Оксана і Олександер Воронин, Антоніна і Микола Базилюк;
30 Людмила і Річард Мурфі;
по 25 Марія Дубровська, Юлія Ломацька, Дороті і Володимир Біляїв, Оксана Калиновська, Надія Пікас, Галина і Стефан Паньків, Раїса Зелінська, Анна Самутін, Наталка Мухин, Олена Варварів, Ефрозина Мартинець, Марсі Тессієр, Марта Цимбаліста;
по 20 Оленка Матула, Галина Козар, Василь Рудь, Тамара і Ярослав Захарків, Алла Данченко.

НА ДІТЕЙ-СИРІТ В УКРАЇНІ:
по 50 дол. проф. Петро і Марія Одарченко, Сестрицтво Парафії Чесного Хреста в Ютиці, Н.Й.

НА ФОНД ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ:
25 дол. Христина і Сергій Демиденко.

НА ВИДАВНИЦТВО ЖУРНАЛУ „ВІРА“:
50 дол. Сестрицтво Парафії Чесного Хреста в Ютиці, Н.Й.

НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКР. КАТ. ЦЕРКВИ св. ТРІЙЦІ в СИЛЬВЕР СПРИНҐ, Мд.:
1,000 дол. родина Петренків.

Щиросердечна подяка всім!

Скорботна родина:
батьки — ГАЛИНА і РОМАН
брат — ЮРІЙ з дружиною АНЕЮ

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ГЕЛЕН ОЩИПКО член УНС Відд. 422 Т-ва ім. С. Петлюри у Філядельфії, Па. Померла 16 грудня 1997 р. на 74-му році життя. Нар. в 1923 р. в Батятичах, Україна. Членом УНС стала в 1982 р. Залишила у смутку дочок Христину і Марту. Похорон відбувся 22 грудня 1997 р. на українському католицькому цвинтарі св. Марії в Елкінс Парк, Па.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ІВАН ЯРЕМЧУК член УНС Відд. 361 Дністер в Ню Йорку. Помер 31 грудня 1997 р. на 81-му році життя. Нар. в 1916 р. в селі Остапківці, пов. Коломия, Україна. Членом УНС став в 1969 р. Залишив у смутку дружину Любу, синів Володимира з дружиною Євою, Романа і внука Данилка. Похорон відбувся 3 січня 1998 р. на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна йому пам'ять!

Ольга Літепло, секр.

СТЕФАН ЗВАРИЧ член УНС. Помер 3 грудня 1997 р. на 84-му році життя. Нар. в 1913 р. в Ормрод, Па. Залишив у смутку дружину Софію, дітей Филис і Стефана. Похорон відбувся 6 лютого 1998 р. в Дір парку, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІВАН ЧЕШОВИЧ член УНС Відд. 360. Помер 21 січня 1998 р. на 82-му році життя. Нар. в 1916 р. в Ланкастер, Н.Дж. Членом УНС став в 1934 р. Залишив у смутку дружину Марію, синів Григорія, Івана, Данила і їх дружин, а також 4-ох внуків. Похорон відбувся 25 січня 1998р. на цвинтарі св. Марії у Ланкастер, Н.Дж.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

РОМАН ЯКИМІВ член УНС Відд. 59 Т-ва Українська Січ в Бріджпорті, КТ. Помер 25 січня 1998 р. на 77-му році життя. Нар. в 1920 р. в Україні. Членом УНС став в 1973 р. Залишив у смутку дружину Катерину. Похорон відбувся 28 січня 1998 р. на цвинтарі св. Івана в Стратфорд, КТ.

Вічна йому пам'ять!

Богдан Добожерака, секр.

ЕЛЕН РЕВАК член УНС Відд. 63 в Форд Сити, Па. Померла 25 січня 1998 р. на 71-му році життя. Нар. 1 квітня 1926 р. в Бакертоні, Па. Членом УНС стала в 1955 р. Залишила у смутку чоловіка Стефана, синів Даніела, Михайла і Роберта, дочку Дорію і 13 внуків. Похорон відбувся 27 січня 1998 р. на цвинтарі св. Івана в Барнесборо

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ЯРОСЛАВ ГОЛУБ член УНС Відд. 174 Т-ва Ватра. Помер 2 січня 1998 р. на 73-му році життя. Нар. в 1924 р. в Україні. Членом УНС став в 1971 р. Залишив у смутку дружину Олександру. Похорон відбувся на цвинтарі Евергрин в Дітройті.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ФЕДРАХ член УНС Відд. 56. Померла 8 грудня 1997 р. на 78-му році життя. Нар. в 1919 р. в Йорквілл, Огайо. Залишила у смутку сина Марка, дочку Марго, брата і 4-ох внуків. Похорон відбувся 10 грудня 1997 р.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

КОЛМЕЦ член УНС Відд. 367 Т-ва Запорозька Січ в Рочестері, Н.Й. Помер 5 січня 1998р. на 79-му році життя. Нар. в 1918 р. в Рочестері, Н.Й. Членом УНС став в 1936 р. Залишив у смутку брата Михайла, сестер Марію, Стеллу і Розу. Похорон відбувся 9 січня 1998р. на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Христина Дзюба, секр.

МАРІЯ ГОМЕНІК член УНС Відд. 338 в Монессен, Па. Померла 22 грудня 1997 р. на 84-му році життя. Нар. в 1913 р. в Піттсбурґу, Па. Членом УНС стала в 1930 р. Залишила у смутку сестру Анну, 4-ох племінниць, 2-ох племінників. Похорон відбувся 29 грудня 1997 р. на цвинтарі Grandview в Монессен, Па.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛИНА Ф. ПИЛИП'ЯК член УНС Відд. 164 в Бервік. Померла 9 листопада 1997 р. на 77-му році життя. Нар. в 1920 р. в Бервік. Членом УНС стала в 1949 р. Залишила у смутку чоловіка Чарлса. Похорон відбувся 12 листопада 1997 р. на цвинтарі св. Марії в Бервік.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АНАСТАСІЯ НЕЛЛІ ЛЕВІС ЛЯРСЕН член УНС. Померла 9 грудня 1997р. на 82-му році життя. Нар. в 1915 р. в Канзас Сиіі, Канз. Членом УНС стала в 1933 р. Залишила у смутку Марілин, Барбару. Похорон відбувся 11 грудня 1997 р. на цвинтарі Мт. Калварі в Канзас Сиіі, Канз.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АРТУР МІЛІТО член УНС Відд. 63 Т-ва Січ в Форд Сити, Па. Помер 20 січня 1998р. на 76-му році життя. Нар. в 1921 р. Членом УНС став в 1960 р. Залишив у смутку дружину Ірму, сина Петра. Похорон відбувся 22 січня 1998 р. у Форд Сиіі, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

АЛЕКС РІТЗЕР член УНС Відд. 63 Т-ва Січ в Форд Сиіі, Па. Помер 27 жовтня 1997р. на 81-му році життя. Членом УНС став в 1934 р. Залишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 29 жовтня 1997 р. на Аллігентрі цвинтарі в Форд Сиіі, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА ПЕТЕШ член УНС Відд. 173 Т-ва св. Володимира у Вілмінгтоні, Дел. Померла 2 лютого 1998 р. на 84-му році життя. Нар. в 1913 р. в Жилині, Стрий, Україна. Членом УНС стала в 1966 р. Залишила у смутку доньок: Марію і Надю, п'ятьох внуків і сімох правнуків та родину. Похорон відбувся 4 лютого 1998 р. на цвинтарі Всіх Святих у Вілмінгтон, Дел.

Вічна їй пам'ять!

Петро Щерба, секр.

ПАВЛО ВОЙТИШИК член УНС Відд. 94 Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремк. Помер 10 січня 1998 р. на 80-му році життя. Членом УНС став в 1935 р. Залишив у смутку дружину Ольгу і дочку Сюзан.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ГАВРИЇЛ МІЛЬЧАКОВСЬКИЙ член УНС Відд. 283 Т-ва Запорозька Січ в Аубурні. Помер 18 січня 1998 р. на 73-му році життя. Нар. в 1924 р. в селі Буковець в Україні. Членом УНС став в 1971 р. Залишив у смутку дружину Франю, доньку Анну з мужем Богданом, сина Михайла з дружиною Анною, п'ятьох внуків: Наталку, Христину, Стефанію і Дмитра, брата Ілька і сестру Настю в Україні. Похорон відбувся 22 січня 1998 р. на цвинтарі св. Йосифа в Аубурні, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Г. Гавришків, секр.

АННА КІФОР ПІШНАК член УНС. Померла 26 січня 1998р. на 80-му році життя. Нар. в 1918 р. в Літл Фоллс, Н.Й. Членом УНС стала в 1967р. Залишила у смутку двох дочок Донну і Террі, брата Павла, п'ятьох внуків і одного правнука, декілька племінниць і племінників. Похорон відбувся 29 січня 1998 р. на цвинтарі Fishkill Rural'u Fishkill, N.Y.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ГАЛИНА КРОХМАЛЮК член УНС Відд. 397 Померла 27 січня 1998 р. на 92-му році життя. Нар. в 1906р. в селі Підвербці, Станиславів. Залишила у смутку дочку Христину з чоловіком Ігорем, внучку Рослану, правнучку Уляну, внука Ждана з дружиною Дельфіною і правнучкою Дафне. Похорон відбувся 20 лютого 1998 р. на цвинтарі Nordfriedhof в Мюнхені, Німеччина.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ІВАН КОВАЛЬЧУК член УНС Відд. 399. Помер 15 червня 1997р. на 87-му році життя. Нар. в 1910 р. в селі Іванівка, Україна. Членом УНС став в 1954 р. Залишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

СТЕФАН ФОСТЕК член УНС Відд. 355 Т-ва Запорозька Січ в Ст. Джозеф, Мізурі. Помер 2 лютого 1998 р. на 75-му році життя. Нар. в 1922 р. в селі Пятичани, Соколівка, Україна. Членом УНС став в 1972 р. Залишив у смутку дружину Марію, чотирьох синів: Івана, Василя з родинами, Михайла і Гриця. Двох дочок: Анну і Марію з родинами, п'ятдесять внуків, вісім правнуків та дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 4 лютого 1998 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Ст. Джозеф, Мізурі.

Вічна йому пам'ять!

Семен Гасяк, секр.

АННА АНДРУЩАК член УНС Відд. 305 в Makanoy City, Pa. Померла 1 лютого 1998р. Нар. в 1918 р. в Виск Mountain, Pa. Членом УНС стала в 1960 р. Залишила у смутку дочку Нансі. Похорон відбувся 4 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Миколая в Makanoy City, Pa.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ДМИТРАС член УНС Відд. 379 Т-ва св. Юрія в Чикаго. Померла 10 січня 1998 р. на 76-му році життя. Нар. в 1921 р. в Україні. Залишила у смутку дочку Ірену з родиною. Похорон відбувся 21 січня 1998р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго.

Вічна їй пам'ять!

Мирон Лущак, секр.

ПАВЛИНА МОГИЛЬСЬКИ член УНС Відд. 288 Т-ва св. Дмитрія у Бетлегем, Па. Померла 9 лютого 1998 р. Нар. в 1900 р. на Україні. Членом УНС стала в 1920 р. Залишила у смутку дочку Геню і двох синів Петра і Володимира. Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа у Бетлегем, Па.

Світла їй пам'ять!

Секретар

ЕВГЕНІЯ КВОЗКО член УНС. Померла 17-серпня 1997 р. на 83-му році життя. Нар. в 1914 р. в Україні. Залишила у смутку сина Зенона, внука Христофора і внучку Даніелу. Похорон відбувся 21 серпня 1997 р. на цвинтарі Зелене поле в Гемпстед, Н.Й.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ДМИТРО ПУЦИЛО член УНС Відд. 362 Т-ва „Просвіта" в Бристоль, Па. Помер 6 січня 1998 р. на 76-му році життя. Нар. в 1921 р., Ярославський повіт, Україна. Членом УНС став в 1949 р. Залишив у смутку дружину Марію, доньок: Олю і Катю з родинами, сина Стефана, двох внуків та двох правнуків, двох сестер Анну і Надю в Україні та двоюрідну сестру Анну на Фльориді. Похорон відбувся 10 січня 1998 р. на цвинтарі св. Марії в Гемілтоні, Н. Дж.

Вічна йому пам'ять!

Ф. Петрик, секр.

МИХАЙЛО БАЙСЕК мол. член УНС Відд. 161 в Амбрідж, Па. Помер 12 лютого 1998 р. на 64-му році життя. Нар. в 1933 р. в Літсдейл, Па. Членом УНС став в 1993 р. Залишив у смутку дружину Силвію, двох синів: Ричарда з дружиною Деніс, Михайла з дружиною Сандрою, чотирьох внуків: Івана, Мішел, Скатта і Кассі Клементс, маму Ліліян. Похорон відбувся на цвинтарі Economy в Economy, Pa.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІВАН ФАРІОН член УНС Відд. 292 Т-ва св. Івана Хрестителя у Воррен, Миш. Помер 24 жовтня 1997 р. на 79-му році життя.

Вічна йому пам'ять!

Ірена Прийма, секр.

МИКОЛА ДОБРЯНСЬКИЙ член УНС Відд. 83 Т-ва Івана Франка в Філядельфії, Па. Помер 7 лютого 1998 р. на 79-му році життя. Нар. в 1918 р. Членом УНС став в 1951 р. Залишив у смутку дружину Розалію, дочку Данусю, зятя Браєна, внучку Дейну, внука Браєна і в Україні сестру Пазю з родиною. Також залишив приятелів із парафії св. Йосафата і приятелів із Управи 83 Відділу. Похорон відбувся 13 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Дженкінтавн, Па.

Вічна йому пам'ять!

Управа 83 Відділу

СТЕФАНІЯ БЛІДИЙ член УНС Відд. 220 Т-ва свв. Петра і Павла в Чикаго, Ілл. Померла 20 січня 1998 р. на 80-му році життя. Нар. в 1918 р. Членом УНС стала в 1939 р. Залишила у смутку сина Леопольда і внука Михайла. Похорон відбувся 23 січня 1998 р. на цвинтарі св. Надії, в Тускан, Арізона.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ФИЛИП ЮШОК член УНС Відд. 378 Т-ва св. Миколая в Вудбіне, Н. Дж. Помер 11лютого 1998 р. на 83-му році життя. Нар. в 1914 р. в Олифант, Па. Членом УНС став в 1965 р. Залишив у смутку двох братів Веслі і Йосифа, племінницю Терезу і племінника Томаса. Похорон відбувся 16 лютого 1998 р. на цвинтарі у Вудбіне, Н. Дж.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІВАН САМУІЛ ЧОРНАВИЙ член УНС Відд. 458. Помер 3 лютого 1998 р. на 75-му році життя. Нар. в 1922 р. в Старому Селі в Україні. Членом УНС став в 1969 р. Залишив у смутку дружину Перл Атаманюк, дочок Катерину, Любу і внуків Петра, Андрія, Лорен і Лех. Похорон відбувся 6 лютого 1998 р. на цвинтарі Нотр Дам в Оттаві, Канада.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

АННА КРАУС член УНС Відд. 158. Померла 19 січня 1998 р. на 90-му році життя. Нар. в 1907 р. в Бруклині, Н.Й. Членом УНС стала в 1941 р. Залишила у смутку дочку Долорес.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ДУДА член УНС. Помер 21 лютого 1998 р. на 84-му році життя. Нар. в 1913 р. в Україні. Членом УНС став в 1951 р. Залишив у смутку дружину Параскевію, двох синів: Юрія з дружиною і Зенона, внуків: Маріку, Ганю, Юрія і Йосифа. Похорон відбувся 25 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ТЕОДОР КІКЦЬО член УНС Відд. 220 Т-ва свв. Павла і Петра в Чикаго, Ілл. Помер 7 лютого 1998 р. на 75-му році життя. Нар. в 1922 р. в с. Мосчанець, Україна. Членом УНС став в 1957 р. Залишив у смутку дружину Анастазію, сина Михайла, доньку Ірену, невістку Анну, зятя Богдана і внуків: Наталію, Христину і Стефана. Похорон відбувся 11 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Королеви Олени в Гілсайді, ІЛ.

Вічна йому пам'ять!

Богдан Вовчик, секр.

ЕМІЛ БУЛИЧ член УНС Відд. в Джерзі Сиіі, Н. ДЖ. Помер 21 грудня 1997 р. на 88-му році життя. Нар. в 1909 р. в Польщі. Залишив у смутку дочку Марію і сина Евгенія. Похорон відбувся на Forest Lawn Memory цвинтарі в Окала, Фла.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ДОРОТЕЯ АНДИБУР ВОЛЯНСКІ член УНС Відд. 452. Померла 12 лютого 1998 р. на 77-му році життя. Нар. в 1920 р. в Бонтеррі, Мізурі. Членом УНС стала в 1940 р. Залишила у смутку Доналда і Михайла. Похорон відбувся 16 лютого 1998 р. на Воскресіння цвинтарі в Ст. Луїс, Мо.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИКОЛА МЕДВЕЖИНСЬКИЙ член УНС. Помер 23 листопада 1997 р. на 70-му році життя. Нар. в 1927 р. у Львові, Україна. Залишив у смутку дочку Лесю. Похорон відбувся на українському католицькому цвинтарі св. Марії в Елкінс Парк, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

„Живою душею в Украйні витай”...

(У 20-ту річницю смерти д-ра Мирослава Навроцького)

У своїй поемі „Кавказ” Шевченко писав померлому другові, Якову де Бальменові:

О, друже мій добрий!
Друже незабутий!
Живою душею в Украйні витай.

Пригадую, як нелегко мені було читати ці рядки в час, коли не стало мого близького і незабутнього друга, який відійшов у вічність 7 листопада 1978 року.

Мирослав Навроцький був людиною сильного характеру. Він був одним з небагатьох мужніх воїнів Патріярха Йосифа. Сам Блаженніший Патріярх присвятив йому такий епітаф: „Своєю негнутою і витривалою поставою він багато причинився до того, що збирання Патріяршого Фонду могло взагалі розпочатися в тих дуже трудних умовинах. Нехай ці слова будуть висловом нашої вдячности для нього і пам'ять про нього нехай остане постійно між нами”.

Важко повірити, що його немає з нами вже двадцять років. Не дочекався він тих великих історичних подій, про які ми з ним разом мріяли і які тепер стали дійсністю: вихід з підпілля Української Греко-Католицької Церкви в Україні, розвал совєтської імперії, проголошення незалежности Української держави.

Не стало тоді одного з наших найбільш активних діячів Патріярхального руху, який заснування патріяршого устрою Української Католицької Церкви ставив понад свої особисті справи, понад свою кар'єру. Сьогодні, знаю, душа його витає над Україною, але як шкода, що самого його нема більше коло української справи, якій він ще так багато міг прислужитися своїм талантом, своїми знаннями, своєю вірністю раз обраному шляхові, своєю невгасимою любов'ю до Батьківщини.

13 вересня цього року Товариство Українських Католиків св. Софії довершило велике діло — в рідному селі Патріярха Йосифа, Заздрість, на золотому Поділлі, збудовано музейно-меморіяльний комплекс Патріярха, де є каплиця, школа і музей родини Сліпих. Під час посвячення комплексу мені думалось про мого друга, який так багато зробив, щоб задуми і діла нашого Ісповідника Віри утривалити і розвивати. Мирослав Навроцький стояв біля джерел Товариства св. Софії, був у його проводі — як в Америці, так і в Римі. Він був невтомним оборонцем рідної віри і Церкви, яка діяла тоді в катакомбах. Не шкодував ні енергії, ні часу, ні грошей, щоб протистояти тим, хто нищив храми і топтав цю віру. Саме тому він одним з перших став подвижником ідей нашого Патріярха, багато подорожував з ним, причиняючись до розбудови патріярхії на теренах українського життя у вільному світі — в Америці, Канаді, Австралії, Західній Европі.

Праця в Патріярхальному русі, організування конференцій і симпозіюмів про нашу Церкву, як і його енергійна діяльність у радіопрограмі „Голос мирян” у Філядельфії, часті поїздки до Риму на заклик Блаженнішого — все це виснажувало його фізично, але він ніколи не нарікав. Навпаки — він критикував тих, хто не був заангажований в Патріярхальному русі, або хто літепло ставився до ідеї Патріярхату УКЦ, посилаючись на брак часу чи інші причини. Робив це, хоч знав, що такою критикою може нажити собі ворогів. Він був людиною чесною і відвертою — і ці риси ще більше зблизили його з Патріярхом, а його подвижництво запалювало його молодших колег.

Сьогодні, згадуючи св. п. Мирослава Навроцького з перспективи двадцяти років, ми можемо сміливо ствердити, що після себе він залишив клаптик цього світу кращим. Хоч спогад про нього навіває сум через його ранній відхід у засвіти, я вдячний Всевишньому за доброго приятеля, який так збагатив моє життя.

Леонід Рудницький

Ділимося болючою вісткою з ріднею, приятелями та знайомими, що дня 9 листопада 1998 р. відійшов у вічність

бл. п.

РОМАН КАСПРИК

нар. 11 лютого 1922 р. в Україні

ПОХОРОННІ відправи відбулися 12 листопада 1998 р. в церкві св. Миколая в Баффало, Н.Й.

Тлінні останки покійного спочили на місцевому цвинтарі св. Матея.

Залишилися в глибокому смутку:

сестра — НАДІЯ і приятелі

Ділимося сумною вісткою що в неділю, 22 листопада 1998 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ та СЕСТРА

бл. п.

АННА з БОРКОВСЬКИХ ЛІСЬКЕВИЧ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в понеділок, 30 листопада 1998 р. в катедрі св. о. Миколая, а тлінні останки спочинуть на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Ілліной.

У глибокому смутку:
донька — УЛЯНА
син — ТАРАС з дружиною НЕНСІ та дітьми МАРКОМ і КРИСТОЮ
сестра — СОФІЯ КІЧОРОВСЬКА
та ближча і дальша родина.

Вічна їй пам'ять!

З жалем і смутком відзначаємо першу болючу річницю відходу від нас дорогого МУЖА, БАТЬКА

бл. п.

МИКОЛИ СКРОБАЛА

заупокійними Богослужбами в церквах:

св. Івана Хрестителя в Баффало, Н.Й. у вівторок, 8 грудня 1998 р., о год. 9-ій ранку;
Непорочного Зачаття в Тернополі, Україна, у вівторок, 8 грудня, 1998 р., о год. 9-ій ранку:
Володимирському Соборі у Києві у вівторок, 8 грудня 1998р., о год. 9-ій ранку.

Просимо приятелів і знайомих згадати покійного Миколу у своїх молитвах.

Дружина Раїса з сином.

В СОРОКОВИЙ БОЛЮЧИЙ ДЕНЬ відходу у вічність найдорожчої і незабутньої

бл. п.

ЛЮБОМИРИ СЛОНЕВСЬКОЇ

будуть відправлені заупокійні

СЛУЖБИ БОЖІ

в таких церквах:

Пресвятої Трійці, Кергонксон, Н.Й., в середу, 2 грудня 1998 р. о год. 8-ій ранку;
св. Івана Хрестителя, Нюарк, Н. Дж., в суботу, 5 грудня 1998 р. о год. 6-ій вечора;
соборі Пресвятої Родини, Вашінґтон, Д.К., в суботу 5 грудня 1998 р. о год. 9-ій ранку.

Про молитви за спокій душі покійної просить

РОДИНА

РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ІМ. ШЕВЧЕНКА, НТШ В АМЕРИЦІ та ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФІЧНА СЕКЦІЯ НТШ повідомляють членство та українське громадянство, що в останньому часі відійшли у вічність визначні дійсні члени нашого Товариства в Канаді

о. Митрофорний Протоієрей ПЕТРО БІЛАНЮК

4 серпня 1932 — 8 вересня 1998
проф. Торонтонського Університету,
богослов, історик Церкви, церковний діяч

та

д-р БОГДАН БОЦЮРКІВ

3 вересня 1925 — 1 жовтня 1998
проф. Калтонського Університету в Оттаві,
політолог, громадський діяч.

Вічна пам'ять покійним діячам української науки!

В глибокому смутку повідомляємо приятелів та знайомих, що 18 листопада 1998 р. відійшла у вічність на 47-му році життя наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, ДОЧКА і НЕВІСТКА

бл. п.

д-р хемічних наук

РОМАНА ЛЯШЕВИЧ-РУБИЧ

професор Гобарт Віліям Смит Коледжу, Женева, Н.Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у суботу, 21 листопада рано в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а похоронний обряд на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

чоловік — ТАРАС
дочка — АДРІЯНА
батьки — д-р ЛІДА і д-р ЯРОСЛАВ ЛЯШЕВИЧІ
теща — НАТАЛІЯ РУБИЧ
швагерка — д-р МИРА БОЯР з чоловіком д-ром ЮРІЄМ і сином ЮРІЄМ
родини — ДЗЮБІНА, МАНДИЧ, БИСТРІЯНИК
та ближча і дальша родина в Америці, Україні, Польщі і Литві.

Бажаючих скласти пожертви в пам'ять покійної просимо слати на:
St. John the Baptist Ukrainian Catholic School, 746 Sandford Ave., Newark, NJ 07106.

Ділимося сумною вісткою з ріднею, приятелями і знайомими, що 14 листопада 1998 р. відійшов від нас у вічність, прийнявши Святі Тайни наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДЗЯДЗЬО, БРАТ, ВУЙКО і ШВАҐЕР

бл. п.

інж. РОМАН АЛЕКСАНДЕР МЕЛЬНИК

нар. 12 лютого 1915 р. у Коломиї, Галичина.
Член парохії св. Михаїла у Балтиморі, член Товариства Інженерів Північної Америки і Українського Культурного Центру у Філядельфії, довголітній член академічного товариства „Чорноморе".

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 17 листопада у Йорку, Па. у заведенні Etzweiler Funeral Home.

СЛУЖБА БОЖА у середу, 18 листопада о год. 10-ій рано у церкві св. Михаїла у Балтиморі.

Тлінні останки спочили на цвинтарі св. Михаїла у Балтиморі.

У глибокому смутку залишені:

дружина — ЛЮБА
сини — ЯРОСЛАВ з дружиною ДЕБІ
— РОМАН
— АДРІЯН з дружиною СУ
внуки — АНДРІЙ і РАЄН
сестра — СОФІЯ МЕЛЬНИК
сестрінок — ЮРКО КОБРИН з дружиною КЕРОЛ
кузини — БОГДАН КАНДЮК з дружиною ГАЛЕЮ і дітьми: дочкою МАРТОЮ КУЗЬМОВИЧ з мужем ЮРІЄМ і дітьми; сином РОМАНОМ КАНДЮКОМ з родиною
— СЛАВКО ҐЕЛЕТА з дружиною БОГДАННОЮ
кузинка — РЕНЯ ЛУЩАК з мужем МИРОНОМ
швагер — ПЛАТОН ХОМА з дружиною ГАЛИНОЮ, дочкою ЛІДОЮ, сином ІГОРЕМ з дружиною ДЖОЕН і дітьми
та — ІГОР мол., ЮРКО, АНДРІЙ РАКОВСЬКІ з родинами
— ІРА і ЮРІЙ БІЛОКРИЛІ з дітьми та
дальша рідня в Коломиї.

Замість квітів просимо складати пожертви на церкву св. Михаїла у Балтиморі, 2401 Eastern Ave., Baltimore, MD 21224
й Український Музей в Ню Йорку.

З великим болем у наших серцях ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 17 листопада 1998 р. по довгій та тяжкій недузі відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

МИХАЙЛО МІЗАК

нар. 19 листопада 1915 р.
в Сороках Львівських

Відвідини в п'ятницю, 27 листопада 1998 р. від год. 6-8 веч. в похоронному заведенні Flanagin-McGee у Філядельфії.

ПАРАСТАС о год. 7-ій веч. в цьому ж заведенні.

СЛУЖБА БОЖА в суботу, 26 листопада о год. 10-ій ранку в українській католицькій церкві св. Никола, а опісля тлінні останки спочинуть на цвинтарі св. Марії у Fox Chase, Pa.

У глибокому смутку:

дружина — КАТЕРИНА
син — БОГДАН з дружиною МАРІЄЮ та синами РОМАНОМ і ПАВЛОМ
донька — РОМА КУЖЛА з мужем ОСИПОМ та дітьми АНДРІЄМ та НАТАЛКОЮ
та родина в Україні.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ, ВІДДІЛ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ повідомляє своїх членів і українську громаду, що в суботу, 14 листопада 1998 р. в місті Йорк, Па., відійшов у вічність довголітній член відділу ТУІА

св. п.

інж. РОМАН АЛЕКСАНДЕР МЕЛЬНИК

нар. 12 лютого 1915 р. в Коломиї, Україна.
Абсольвент політехніки в Познані, Польща.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися в середу, 18 листопада в українській католицькій церкві св. Архистратига Михаїла в Балтиморі, Мд., а опісля на українському цвинтарі св. Михаїла в Балтиморі.

Опечаленій дружині, 3-ом синам, сестрі та всій рідні покійного складаємо найщиріші співчуття.

Вічна йому пам'ять!

УПРАВА ВІДДІЛУ ТУІА

Ділимося сумною вісткою, що в неділю 22 листопада 1998 р. відійшов у вічність

бл. п.

ЙОСИФ СТАСІВ

нар. 16 листопада 1909 р.
в с. Бариш, Бучацького району, Тернопільської області.
Меценат багатьох різних українських культурних, релігійних та молодечих організацій.

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ буде відправлена в середу, 2 грудня 1998 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Тіло буде перевезене до церкви Зарваницької Божої Матері в Зарваниці, де буде спочивати в скрипті.

ПРИЯТЕЛІ і ЗНАЙОМІ та
РОДИНА в Україні